Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, September 22, 1992

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2222) 1992 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1.00

Suplanuotas palikimas?

Kartais ir pasyvieji, noriai lietuvišką veiklą kritikuojantys, net neigiantys, tampa savotiškais "laimėtojais", kai pavyksta ką nors atspėti, tiesiog išpranašauti: ar aš tau nesakiau, kad taip bus.

Į LIETUVOS atstatymo viršūnes įsisukus žvarbiems vėjams, draskomi ne tik pradėję skleistis žiedai, bet byra lapai, lūžta šakos. Viesulas tikras, tik dar vis lyg spėliojama, iš kurios pusės atūžęs, kokių susidūrusių srovių sukeltas. Jei netikra ir neįrodyta, galima pirštu durti į kiekvieną, nes kas gi norės likti kaltas dėl prarastos ramybės, kuri nepriklausomybę atgavus prieš akis iškilo kaip pažadėtoji žemė, vienintelė tegalinti išauginti ir politinį susitvarkymą, ir ekonominę gerovę, ir moralinį-dvasinį tautos atgimimą. Ramybė laisvėje – koks tai nepakartojamas įkvėpėjas! Deja, audrų ir viesulų sūkuriuose mes vos spėjame rankioti nuolaužas ir kapstomės su apmaudu ir širdgėla, dairydamiesi priežasčių. O tie skilimai, susipriešinimai ir kasdieninis erzelis nuo viršūnių labai lengvai slenka žemyn. Nesutarimų ir asmeninių ambicijų epidemija siekia net ir tokius sambūrius, kuriem, rodos, neturėtų kilti klausimo, kokiu keliu pasukti, kaip organizuotis ar veiklą planuoti. Ideologinės organizacijos, pvz. skautai, kurių šūkiai ir siekiai yra visiškai aiškūs, bendros nesutarimų ir peštynių bangos paliesti, nebesutelpa po vienu stogu. Naujai steigiami gediminaičiai yra perrėkiami "moderniškesnių" skustagalvių ar sektomis pasivadinusių nematytų-neregėtų grupių, grupelių. Ir darosi akivaizdu, kad bet koks visuomeninis susiorganizavimas ideologiniu ar tautiniu pagrindu to paties viesulo skersvėjuose yra skaudžiai blaškomas.

STEBINT tokią Lietuvą iš tolo, išeivijoje jau pradeda susidaryti neigiamas atoliepis: ar aš tau nesakiau. Šis nemalonus balsas ima paliesti ir entuziastingus bei darbščius veikėjus, organizuojančius pagalbą, paramą, talką, propaguojančius vykti į Lietuvą ir tenai jungtis savo patirtimi ir finansiniais ištekliais į bendrą valstybės atstatymo darbą. Kažkas ima kuždėti, kad reikia palaukti, reikia pažiūrėti ką bus padaręs sukeltas viesulas, kad netektų per daug patiems nusivilti ir nuvilti tuos, kuriuos skatiname, organizuojame, iš kurių pinigų tikimės. Tačiau sustoti ir visa jau užsuktą veiklą sustabdyti nebeįmanoma, juoba, kad šito kas nors gal labai laukia. Šiandien belieka tikėtis, kad po seimo rinkimų aprims sudrumsti politiniai vandenys, ir numatytos reformos bei gausūs valstybės atstatymo darbai galės pajudėti. O išeivijos prisidėjimas nebesvyruos abejonėse, bet grąžins Kovo 11-tosios įžiebtą nuotaiką. Patikimi šaltiniai nurodo, kad skaldymasis valstybės atstatyme ir tautos dvasiniame atgimime nėra pripuolamas ar užmojo į demokratiją sukeltas reiškinys. Linkstama teigti, kad tai suplanuotas okupacijos palikimas, norint stabdyti ir kompromituoti nepriklausomybę bekuriančią atskalūnę respubliką. Tuo galima patikėti žinant politinių partijų pajėgumą, jų dydžius ir finansinius užnugarius. Būdingas yra V. Landsbergio klausimas, įsidėmėtinas prieš seimo rinkimus: negi neatsiras 140 nepaperkamų žmonių? Kas žino – gal ir viesulas sukeltas, kad tie nepaperkamieji nespėtų sueiti į vieną vietą, iš kurios vieningai galėtų tarti: tėvynė yra didesnė vertybė už žmogaus asmeninę gerovę. Tai suprato ir tie, kurie ne parlamente sėdėjo, o plikomis rankomis bandė sulaikyti priešo tankus. **Č.S.**

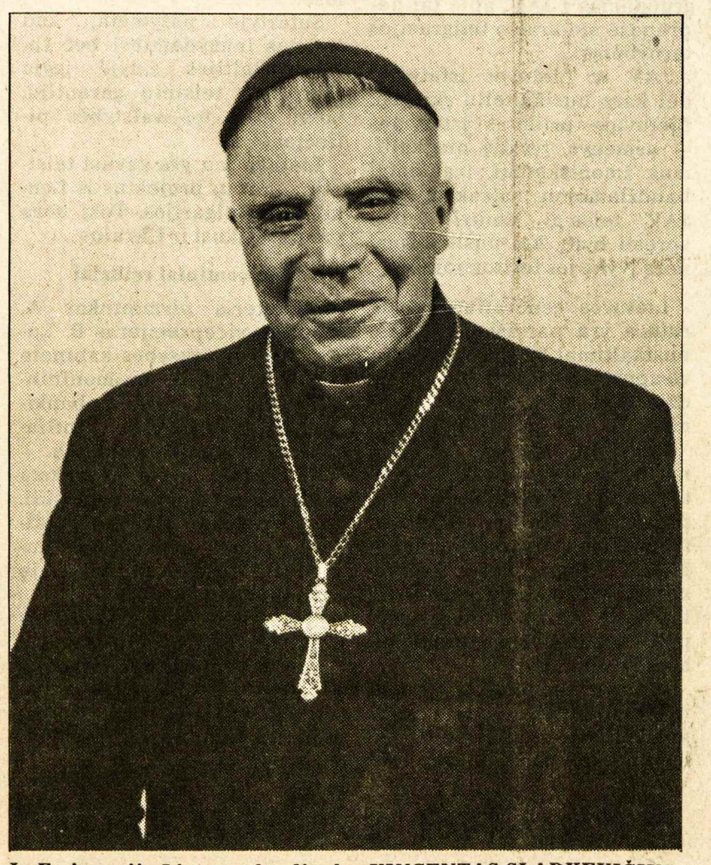

Jo Eminencija Lietuvos kardinolas VINCENTAS SLADKEVIČIUS, atsakęs į "Tėviškės žiburių" pateiktus klausimus **Nuotr. Vincenco Modica**

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Ritamės į bedugnę, pasakė A. Abišala per susitikimą su pramonininkų ir verslininkų, biržų atstovais, bankininkais. Blogėjant prekybai su Rytais, brangstant žaliavom, kurui, "laikas pagalvoti, kaip kilsime aukštyn"; "privalome gaminti nors nedaug, bet gerų prekių". Prisipažinęs, kad katastrofiškai smunka gamyba, ekonomikos ministras A. Šimėnas pasakė: "Daug žalos atnešė ir buvusi mūsų vyriausybės suvaržyta užsienio prekybos politika". Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojas K. Ratkevičius apie kreditavimą: "Jo ateitis nėra šviesi, nes bankas dabar turi 10 mlrd. rb. kreditų deficiją". Padėtis nepagerės ir litą įvedus.

Nors užpildyta 90% kuro rezervuarų, bet su jų atsargom, anot energetikos viceministro R. Tamošiūno, "neišgyventume net žiemos". Viceministeris tačiau viliasi, gal per kelias savaites pradės veikti Mažeikių naftos perdirbimo gamykla, gal netrukus bus išspręsta ir gamtinių dujų tiekimo problema. Savo viltis jis grindė ruošiamais Lietuvos ir Rusijos ekonominiais susitarimais, kurių pasirašymas buvo numatytas artimiausiomis dienomis. (Neoficialiais pranešimais, A. Abišalai pasiūlius, susitikimų data ir vieta keičiama: iš rugsėjo 18 keliama į 22 ir iš Maskvos į Vilnių. Jei Rusija nesutiks su anksčiau pasirašytom kainom, reikalaus dar muito mokesčio, Lietuvos atstovai pristatys sąrašą prekių, kurios Rusijai bus parduodamos taip pat didesnėmis kainomis).

Parodų rūmuose tarptautinė paroda "Statyba ir energija. Vilnius-92". Parodoje 62 Lietuvos įmonės ir 83 firmos iš 14 užsienio šalių. Jos rodo, siūlo, kaip apšildyti namus, daug įvairių statybinių medžiagų, langų. Čia pat japoniškas židinėlis, pritaikytas 40 kv. m patalpai šildyti, sunaudojantis per valandą 150 g aviacinio žibalo; židinėlio kaina tik 300 JAV dol. Beje, Lietuvoje patalpoms apšildyti 1 kv. m sunaudojama kuro tris kartus daugiau nei Suomijoje. Šilumą išpusto vėjai pro langus, plyšius ... Specialistų paskaičiavimu už dviejų kambarių apšildymą šią žiemą gali tekti mokėti 5000 – 7000 rb.

Pradėję dirbti AT deputatai, svarstydami dienos, savaitės visos sesijos darbotvarkę, įsipareigojo bent pusę dienos skirti ekonomikos klausimams. Jau priimtas svarbus įstatymas dėl konkurencijos ir monopolinių veiksnių ribojimo, taip pat bankroto įstatymas; pastarasis netaikomas įmonėms, kurios dėl tarpusavio atsiskaitymų sutrikimo pateko nemokamumo būklėn. Sąjūdžio koalicija (deputatas S. Malkevičius) perskaitė pareiškimą, išreiškiantį abejonę dėl A. Abišalos siūlomo atlyginimų įšaldymo. Anot pareiškėjų, Lietuva pinigų emisijos nevaldo, rublių joje nedaug, todėl infliacijos toks žingsnis nepaveiks ir yra betikslis.

Vyriausybė mums leido "teikti licencijas išvežamiems iš Lietuvos gyvuliams ir paukščiams. Leidžiame išvežti visus nupenėtus gyvulius, net ir veislines telyčias ir karves", pranešė V. Bernotas, žemės ūkio ministerijos gyvulininkystės skyriaus viršininkas. Tad ministerijai ramu, kad, esant mažoms supirkimo kainoms, ir veislinės kiaulės, karvės bus išpjautos, verteivų pusvelčiui išvežtos į užsienį, kad neapsimoka melžti pieno, penėti bekonų. Korespondentas su nerimu klausia: kuomet bus sustabdyta gyvulių skerdimo karštligė, kuomet mėsos kombinatai, užuot teisinęsi, kad saugyklos pilnos, išmoks mėsą parduoti be parduotuvių antkainio turguose? Daro išvadą: "Sunkiais metais didžiausia nelaimė dažnai būna ne gamtos negandos, o ... valdymo organų išklerimas".

Laikas žiemkenčius sėti, o laukai neatmatuoti. "Literatūros ir meno" savaitraščio korespondentas su karčiu sąmoju praneša: "Ūkininkai galanda kirvius, šakes ir dalgius / ir traktorius ruošia jie kovai..." Skamba šūkis: "Visų rajonų ūkininkai, vienykitės!" Apie žemės ūkio ministeriją statomos barikados iš senų instrukcijų, bylų aplankų, tuščių rašalinių ... Vasaros vidury ministeris prieš televizijos kameras įteikė nuosavybės dokumentus porai ūkininkų, ir stop. Žemėtvarkininkai neskuba laukų matuoti, sėja palauks. Antai Kaišiadorių rajone ža-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvos dabartis nėra praeities pakartojimas

Pokalbis su Jo Eminencija kardinolu Vincentu Sladkevičiumi Kaune

— Eminencija, neseniai suejo 30 metų nuo a.a. arkivyskupo Teofiliaus Matulionio mirties. Jūs buvote tas kunigas, kurį Velionis pasirinko savo įpėdiniu. Kaip dabar prisimenate jo asmenį ir tas aplinkybes, vedusias į vyskupo pareigybę?

— Kam teko gyvenime susitikti su a.a. arkivyskupu Teofiliu Matulioniu, visi pripažįsta, kad jie jautėsi susitikę ne tik su didžia asmenybe, bet ir su šventuoju, kuriame jungėsi didingumas su paprastumu, tvirtumas su švelnumu bei malonumu, šventumas su užjautimu bei tolerancija.

Man, visai to nevertam, Dievo Apvaizda suteikė malonę su juo ne tik susitikti, bet ir, kaip Jūs išsireiškėte, būti tuo asmeniu, kurį jis pasirinko būti jo įpėdiniu. Tai įvyko 1957 m. gruodžio mėn. 25 d., kai jis, vykdydamas Šventojo Tėvo Pijaus XII man skirtą nominaciją, konsekravo mane vyskupu. Sekančią dieną po konsekracijos mes abu nuvykom pas tuometinį kultų reikalų įgaliotinį, kuriam vysk. Teofilius pristatė mane kaip naujai konsekruotą vyskupą. Įgaliotinio reakcija buvo labai rūsti, ji baigėsi grasinimu: "aš šitokius ... sutvarkysiu". Po to sekė įvykiai: vysk. T. Matulionis — išvežtas į Šeduvą Panevėžio vyskupijoje, o mane 1959 m. balandžio mėn. 17 d. išsiuntė į N. Radviliškį, mažą bažnytkaimį 200 metrų nuo Latvijos sienos, 27 km nuo Biržų.

— Jūsų vyskupystė buvo erškėčiais bei tremtimi nužymėta. Ar tas ilgos tremties laikotarpis nuskurdino Jus moraline bei dvasine prasme, ar praturtino?

— Ilgas 23 metų laikotarpis, kai man nebuvo leista sugrįžti į savo vyskupiją, buvo nužymėtas ne vien erškėčiais, bet ir gausiomis Dievo malonėmis. Į Jūsų klausimą, ar jis mane moraline bei dvasine prasme nuskurdino ar praturtino, atsakymą tegali duoti vien širdžių tyrėjas — Dievas. Mano manymu tai priklauso nuo mūsų pačių, o ne nuo išorinių aplinkybių. Po visų išmėginimų manyje dar labiau sutvirtėjo įsitikinimas pagal šv. Pauliaus žodžius, kad Dievą mylintiems viskas išeina į gera (plg. Rom 8, 28).

— Kai po ilgos tremties perėmėt Kaišiadorių vyskupijos valdymą, kokioje būklėje radote vyskupiją bei jos tikinčiuosius — paveiktus komunistinės propagandos, atšalusius nuo tikėjimo ar išlaikiusius savo ištikimybę Dievui ir tėvynei?

— Didesnioji vyskupijos tikinčiųjų dalis išlaikė savo ištikimybę Dievui ir tėvynei. Tai liudija tūkstantinės minios, sutikusios mus, grįžtančius į Kaišiadorių vyskupiją iškilmingam ingresui 1982 m. rugpjūčio mėn. 6 d.

— Tapęs Kauno arkivyskupu-metropolitu, tapote katalikiškosios hierarchijos vadovu, žvelgiančiu į visos Lietuvos būklę. Kaip ji atrodė anuo metu, kai pradėjo reikštis pirmieji laisvės aušros spinduliai? Ar tauta jau buvo dvasiškai pasiruošusi laisvam gyvenimui?

— Tautos karštas laisvės troškimas, kurį ji demonstravo įvairiais būdais visam pasauliui, liudijo, kad ji jau buvo dvasiškai pasiruošusi laisvam gyvenimui. Bet laisvas tautos gyvenimas — tai ne vien triukšmingos demonstracijos, o kūrybingas, pasiaukojantis darbas, kuris daugeliui nepastebimas. Jo palaimingi vaisiai vėliau išryškėja.

— Praėjo jau bene trejetas atgimimo metų. Kaip Jums atrodo dvasinis Lietuvos veidas dabar? Ar jau išryškėjo glūdinčios dvasinės jėgos, orientuotos į kūrybinę linkmę, ar tebejaučiamas blaškymasis ieškant kelių?

— Mūsų tautos laisvės gyvenimas tai nėra kopija ar praeities pakartojimas, o laisva ateities kūryba, kuri reiškiasi ir ieškojimu to, kas tobuliau. Nevadinkime šio reiškinio blaškymusi. Laisvo paukščio peršokimas nuo vienos šakos ant kitos, ar nuo vieno medžio ant kito nėra blaškymasis.

— Esate turėjęs daug pokalbių su užsienio spaudos žurnalistais. Pastarieji vis pabrėždavo herojišką lietuvių kovą už tikėjimo laisvę, rodydavo Kryžių kalną kaip lietuvių tautos kančių ir didvyriškumo simbolį. Ar tai reiškia, kad herojinė lietuvių laikysena išnyko, ar darosi tiktai nepastebima? O gal ją pakeitė abejingumas?

— Heroiška tautos laikysena tęsiasi, bet jau tyliu darbu. Tauta turi užsibrėžtą tikslą, jo siekia, bet ji neelgetauja užsienio žurnalistų liaupsinimo ar aplodismentų.

— Atgavusi nepriklausomybę Lietuva pergyveno didelį džiaugsmą, kuris betgi gana greitai pasibaigė ir atsivėrė tikrovė, pilna įvairių žaizdų — medžiaginių ir dvasinių. Viena tokių žaizdų — dorinis nuosmukis, apie kurį daug rašoma spaudoje. Kokiais vaistais manote jas gydyti? Ar krikščioniškosios pajėgos tam yra pakankamai pasiruošusios?

— Dorinis nuosmukis prasidėjo ne Lietuvoje ir ne šiais laikais, bet jau rojuje. Jo reiškinių pastebime per visą žmonijos istoriją. Gal neteisinga yra pasireiškiančius dorinius nuosmukius jau paskelbti tautos liga. Ar ne per greit šaukiame, kaip tas pasakų katinėlis: bėkim, bėkim, dangus griūva. Tautoje dar yra daug kilnaus ir doro jaunimo. Jis taurina mūsų tautos padangę. O svarbiausia, mes turime Kristaus evangeliją, kuri yra mūsų ne tik dvasinis maistas, bet ir vaistas. Tiktai jos laikykimės.

— Viena didžiųjų Lietuvos problemų yra jaunimas. Sakoma, kad jų sielose yra atsivėrusi tuštuma, ieškanti turinio. Kas yra daroma tai tuštumai užpildyti? Ar krikščioniškosios institucijos jau yra pasiruošusios pateikti evangelinį turinį, pakankamai patraukliu ir prasmingą jaunimui?

— Evangelijos turinį pateiks patraukliai ir prasmingai ne apeigų reformos, bet šventas gyvenimas.

— Girdime, kad į Lietuvą ir kitas Rytų Europos šalis stipriai veržiasi įvairios sektos ir randa nemažai pasekėjų. Kodėl jos ten randa palankią dirvą? Ar tai nereiškia, kad Lietuvos katalikybė, persekiojimo laikotarpyje gerokai su-

(Nukelta į 2-rą psl.)

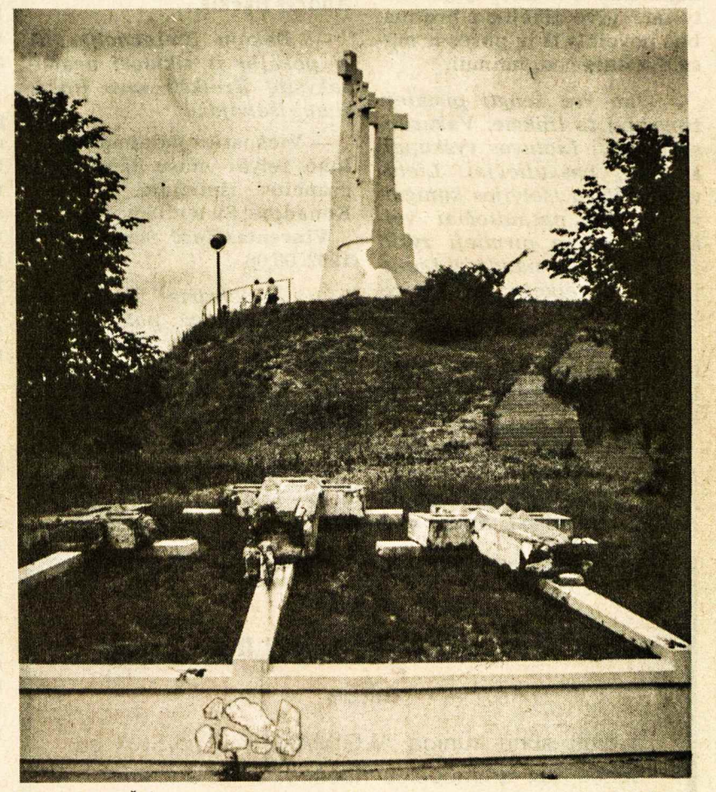

TRIJŲ KRYŽIŲ KALNAS Vilniuje. Pirmajame plane – senųjų sovietinės valdžios susprogdintų kryžių liekanos **Nuotr. D. Meliūno**

KANADOS ĮVYKIAI

Naujausia gyventojų statistika

Pasikeitusį Kanados veidą atskleidžia rugsėjo 15 d. paskelbti pernai įvykusio gyventojų surašymo statistikos duomenys, pateikiantys jų pasiskirstymą pagal tautybę ir gimtąją kalbą. 1991 m. surašyme Kanadoje buvo užregistruota 27.926.860 gyventojų. Pirmąjį dešimtuką tada sudarė šios kalbinės grupės: anglai — 16.516.180, prancūzai — 6.505.565, italai — 449.660, kiniečiai — 444.949, vokiečiai — 424.640, portugalai — 186.990, lenkai — 171.975, ukrainiečiai — 166.830, ispanai — 158.655, olandai — 124.535.

Statistiniai duomenys liudija labai nežymų anglų kilmės kanadiečių skaičiaus sumažėjimą. 1986 m. jie sudarė 60,6% visų Kanados gyventojų, o 1991 m. — 60,5%. Žymesnio kritimo susilaukė prancūzų kilmės kanadiečiai, 1986 m. sudarę 24,3% Kanados gyventojų, o 1991 m. — tik 23,8%. Italus iš trečios vietos pirmajame dešimtuke netrukus išstums kiniečiai. Pastarųjų penkerių metų laikotarpyje tarp abiejų surašymų jie savo skaičių Kanadoje padidino 183.000. Tai didžiausias kalbinių grupių skaičiaus padidėjimas net 59%. Pastovų skaičiaus mažėjimą jaučia ukrainiečių, vokiečių ir italų grupės.

Neangliškai ir neprancūziškai kalbantiems kanadiečiams 1986 m. priklausė 11,5% Kanados gyventojų. Pernykščiame surašyme buvo pasiekta 13%. Tai sudaro apie 4 milijonus gyventojų. Reikia pabrėžti, kad statistikos lentelėje kanadiečiai buvo suskirstyti pagal gimtąsias kalbas. Gimtąja kalba buvo laikoma ta, kurią kanadietis išmoko vaiku būdamas šeimoje ir kurios nebuvo užmiršęs surašymo metu. Naudotasi tik viena gimtąja kalba, nors yra mišrių šeimų, kurių vaikai buvo išmokę abi savo tėvų kalbas. Tokiu atveju surašymo statistikai jiems teko pasirinkti tik vieną gimtąją kalbą.

Galimas dalykas, kad nemažai kanadiečių tokiose aplinkybėse atsisakė savo tėvų kalbų ir pasirinko Kanadoje išmoktą oficialią anglų ar prancūzų kalbą. Toks nubyrėjimas galėjo susilpninti neanglų ir neprancūzų gimtųjų kalbų statistikos duomenis. Lietuviai su latviais ir estais tebuvo įjungti Ontario provincijoje mažėjančių kalbinių grupių lentelėn, sumažėjimo duomenis pridedant skliausteliuose. Ontario provincijoje lietuvių buvo užregistruota 7.450 (-260), latvių — 7.655 (-300), estų — 8.360 (-320).

Metropolinis Torontas yra ne tik didžiausias, bet ir daugiausia tautybių turintis Kanados

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Suplanuotas palikimas?
Tėvynė didesnė vertybė už asmeninę gerovę
Lietuvos dabartis nėra praeities pakartojimas
Pokalbis su Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičiumi
Lietuvos vyskupų žodis
Pagrindinės mintys dabarčiai
Tarptautinė tautiečio veikla
Jungtinių Tautų pareigūno A. Žemaičio pareiškimas
Didėjanti nutautinimo grėsmė
Skaldoma lietuvių visuomenė
Rado 900 knygų, kurių neturėjo Lietuva
"TŽ" bendradarbio pranešimas iš Čikagos
Lietuvių emigracija: problemos ir perspektyvos
Emigraciją galima reguliuoti, bet ne drausti
Vilniuje steigiama katalikiška gimnazija
Jos steigėja – Lietuvos katalikų mokytojų sąjunga

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.
Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $35, pusmetinė – $20, rėmėjo – $40, garbės – $50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $35.00, supporter $40.00, honorary $50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuvos dabartis nėra...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

silpninta, nepajėgia duoti žmonėms to, ko jie dabar ilgisi bei ieško? Gal kartais senosios kai kurios religinės formos yra netekusios savo paveikumo, likusios be turinio? Juk amžinajam krikščionybės turiniui naujais laikais reikia ir naujų formų?

— Mano manymu — svarbu ne tiek formas keisti, kiek yra būtina visoms — senosioms ir naujosioms formoms sugrąžinti gyvą tikėjimą. Jos, net pačios naujausios, jei bus be gyvo tikėjimo, greit susiraukšlės, nuvys ir pasidarys susenusiomis.

— Okupacijų laikais daug tautiečių nukentėjo ne tik nuo svetimų, bet ir nuo savųjų. Galimas dalykas, kad kyla kerštо dvasia, reikalaujanti bausmės nusikaltusiems savo veiksmais tautiečiams. Kaip spręstina ši problema?

— Gyvo krikščioniško tikėjimo ženklas — tai atleidimo ir susitaikymo dvasia. Kur jos nėra, ten nėra tikrosios krikščionybės. Dievas yra tiesos ir teisingumo Viešpats. Jis ateis visa teisti.

— Kaip žiūrite į mūsų išeiviją Vakaruose? Ar nemanote, kad ji galėtų prisidėti ne tik prie medžiaginio, bet ir dvasinio Lietuvos atgimimo? Kokiu būdu?

— Mūsų išeivija Vakaruose daug prisidėjo prie mūsų tautos medžiaginio bei tautinio atgimimo. Jei išeivijoje matysime gyvo tikėjimo brolius, bus poveikis iš jų pusės ir mūsų dvasiniam atgimimui.

— Jau yra žengti pirmieji žingsniai ta linkme. Vakaruose lankosi Lietuvos vyskupai, kunigai, pasauliečiai. Lietuvoje lankosi išeivijos kunigai, vienuoliai, pasauliečiai veikėjai. Ar tie pirmieji ryšių žingsniai buvo naudingi Lietuvai, ir ko reikėtų, kad tie ryšiai stiprėtų?

— Be abejo, sveikintina ir bus naudinga, jei mes broliškoje meilėje vieni kitus lankysime.

— Išeivija, gyvendama nuolatiniame asimiliacijos pavojuje, yra reikalinga nuolatinės gaivinančios dvasios iš Lietuvos. Aukštųjų Lietuvos pareigūnų ir vyskupų lankymasis išeivių telkiniuose yra gaivinančio pobūdžio veiksniai. Tikimės ir Jūsų Eminencijos apsilankymo, ypač Kanadoje. Ar galime tikėtis tokios galimybės netolimoje ateityje?

— Lietuvos vyskupų konferencija džiaugiasi tais mūsų broliais, kurie, lankydamiesi išeivijoje, nešė gaivinančią dvasią.

— Už Lietuvos ribų, ypač dabartinėje Lenkijoje, yra nemažai lietuvių telkinių. Ar Lietuvos dvasiškija rūpinasi jais? Pastaruoju metu subruzdo Punsko-Seinų lietuviai dėl naujos parapijos įsteigimo Vidugiriuose prieš žmonių valią ir lietuviškų pamaldų naikinimo Seinų buvusioje katedroje. Girdėti, kad tos srities lietuvių katalikų skundas buvo nukreiptas ir į Lietuvos hierarchiją. Ar pastaroji šiuo atveju gali kuo nors padėti Seinijos lietuviams spręsti minėtą problemą?

— Lietuvos vyskupų konferencija dar nėra gavusi Punsko-Seinų lietuvių oficialaus nusiskundimo.

— Rengiatės Šv. Tėvo apsilankymui Lietuvoje 1993 m. rugsėjo mėnesį. Ar jau parengta programa ir ko tikitės Lietuvai iš to apsilankymo tautiniu ir tarptautiniu mastu?

— Tinkamai pasirengti Šv. Tėvo apsilankymui Lietuvoje jau yra sudaryta komisija, kuriai vadovauja arkivyskupas Audrys Bačkis.

— Dėkoju Eminencijai už šį pokalbį ir tikiuosi neatsisakysite išreikšti savo linkėjimus išeivijai.

— Viešpaties palaima ir malonė telydi mūsų tautiečius, esančius išeivijoje, o ypač Kanadoje! Su meile Kristuje —

Vincentas Kard. Sladkevičius

1992. 08.06

— Nuoširdžiai dėkojame Eminencijai už pokalbį bei linkėjimus mūsų išeivijai ir iš savo pusės linkime Eminencijai ir toliau būti dvasiniu tautos švyturiu, skleidžiančiu evangelinę šviesą, rodančią saugų kelią į Lietuvos ateitį.

"TŽ" redakcijos vardu —
prel. Pr. Gaida

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Rinkimai Estijoje

Sekmadienį, rugsėjo 20 d. Estijoje vyko parlamento ir prezidento rinkimai. Kaip skelbia "The Globe and Mail" rugsėjo 21 d. laidoje, prezidentiniuose rinkimuose pirmavo kandidatas A. Ruutel, Aukščiausios tarybos pirmininkas nuo 1983 m. Jis dar nebaigtais balsų skaičiavimais surinko 45.5% visų balsuotojų. Prezidento išrinkimui reikia 50% plius vienas. Manoma, kad prezidentas bus išrinktas naujame parlamente.

101 narių parlamente, atrodo, daugiausia vietų turės Tėvynės koalicija, vadovaujama buvusio užsienio reikalų ministerio L. Meri. Pastarasis kandidatavo į prezidentus ir gavo 25.9% balsų. Trečiuoju buvo kandidatas R. Taagepera, Kalifornijos universiteto profesorius, surinkęs 25% balsų.

Pasak laikraščio, po ilgos sovietinės priespaudos estai laukia iš naujų vadų paspartinti ekonomines bei socialines reformas.

Tarybos posėdis

ELTOS žiniomis, rugsėjo 16 d. Taline įvyks Baltijos valstybių tarybos posėdis. Jame dalyvavo visų trijų šalių Aukščiausiųjų tarybų pirmininkai. Buvo aptarta Baltijos šalių pozicija su Rusija dėl kariuomenės išvedimo, taipogi svarstytos valstybinės sienos.

Baltijos kraštų vadovai pasirašė kreipimąsi į Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją. Jame pabrėžiama — Baltijos valstybių taryba teigiamai vertina Lietuvos respublikos ir Rusijos federacijos pasirašytus dokumentus dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Kartu atkreipiamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos dėmesys, kad dar nepasiekta panašių susitarimų su Estijos ir Latvijos respublikomis.

Reikšmingas vizitas

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos primininkas V. Landsbergis rugsėjo 20-23 d.d. oficialiu vizitu lankėsi Belgijoje. Kartu vyko užsienio reikalų ministeris A. Saudargas ir tarptautinių santykių viceministeris V. Gricius. Lietuvos vadovą priėmė Belgijos karalius Baudouin. Taip pat susitiko su Belgijos senato pirmininku F. Svalen.

Rugsėjo 22 d. V. Landsbergis dalyvavo Lietuvos ambasados atidaryme, skaitė paskaitą Tarptautiniame karališkame institute. Taipogi įvyko susitikimai su Europos bendrijos pirmininku J. Delors ir Europos parlamento pirmininku E. Klepch, NATO generaliniu sekretoriumi. AT pirmininkas susitiko ir su verslininkais.

Sąmoningai bendradarbiavo su KGB

Lietuvos respublikos aukščiausiasis teismas patvirtino, kad Aukščiausiosios tarybos deputatė Kazimiera Prunskienė sąmoningai bendradarbiavo su KGB. Teismo posėdyje, kuriame buvo priimtas sprendimas, K. Prunskienė bei jos advokatas nedalyvavo. Aukščiausiojo teismo sprendimą turi patvirtinti Aukščiausioji taryba paprasta balsų dauguma.

K. Prunskienė — ketvirtoji Aukščiausiosios tarybos deputatė, oficialiai pripažinta bendradarbiavusi su KGB. Anksčiau tokiais pripažinti Virgilijus Čepaitis, buvęs Sąjūdžio atsakingasis sekretorius, filosofijos profesorius Jokūbas Minkevičius ir buvusios Lietuvos komunistų partijos antrasis sekretorius Vladimiras Beriozovas.

K. Prunskienė, kaip skelbia žinių agentūros, sakosi, kad buvo nuteista, vadovaujantis politiniais motyvais.

Deportuojamas į Lietuvą

Lietuvos generalines prokuratūros pranešimu, ji gavo informaciją iš JAV ambasados Vilniuje, kad iš JAV į Lietuvą deportuojamas JAV pilietis **Antanas Mineikis.**

Jam buvo atimta pilietybė ir duotas įsakymas deportuoti, nes, Vokietijai okupavus Lietuvą, jis buvo dvyliktojo savisaugos bataliono narys ir, emigruodamas į JAV, apie tai nepranešė šio krašto imigracijos tarnyboms.

JAV ir Lietuvos įstatymai dėl karo nusikaltėlių skiriasi. Lietuvoje priimtas įstatymas — asmenys, įvykdę nusikaltimus žmoniškumui, traukiami baudžiamojon atsakomybėn. JAV teismai neturi teisės spręsti bylų, kai nusikaltimai nėrą įvykę jos teritorijoje.

Lietuvos generalinė prokuratūra yra pareiškusi — visi nusikaltimai žmoniškumui bus visapusiškai ištirti ir sprendžiami pagal Lietuvos įstatymus.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija yra įteikusi JAV ambasadai diplomatinę notą, prašydama JAV pateikti visą turimą medžiagą apie Antaną Mineikį. Prokuratūra kreipėsi ir į AT komisiją KGB veiklai tirti, taipogi prašydama patikrinti, ar nėra duomenų apie kaltinamąjį.

Lietuvos generalinė prokuratūra pareiškia, kad į visus nusikaltimus žmoniškumui, atliktus karo metu, žiūri labai rimtai. Visos bylos bus sprendžiamos, laikantis Lietuvos įstatymų. Visiems apkaltintiems taipogi užtikrinama teisinė gynyba.

Teisinė sutartis

Rugsėjo 16 d. Lietuvos teisingumo ministerijoje suderinta ir parengta pasirašyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos trišalė tarpvalstybinė sutartis dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose.

Sutartyje pažymėta, kad žmonės lankydamiesi bet kurioje Baltijos šalyje įgyja tokių pat teisinių garantijų, kokių turi tos valstybės piliečiai.

Lietuva jau yra gavusi teisinių sutarčių projektus iš Lenkijos ir Bulgarijos. Tokį norą yra pareiškusi ir Ukraina.

Ekonominiai reikalai

Ministeris pirmininkas A. Abišala, vicepremjeras B. Lubys, kiti vyriausybės kabineto nariai tarėsi su pramoninin-kais, verslininkais ir bankininkais, kaip sustabdyti infliaciją, stabilizuoti ekonomiką.

Ryšium su infliacija trūksta investicijų gamybai pagyvinti. Todėl reikėsią riboti subsidijas, įšaldyti atlyginimus, imtis kitų griežtų infliaciją stabdančių priemonių.

Dėl tokios ūkinės politikos susitarta su Tarptautiniu valiutos fondu. Jei bus laikomasi tokių veiksmų, tai kitą pavasarį infliacija per mėnesį būtų 3%; tada turėtų padidėti gamyba.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dama pradėti matuoti rugsėjo mėn. Gal vidury, gal pabaigoj... AT agrarinė komisija dėl tokios padėties gauna daug skundų.

Būsimieji rinkimai į seimą. V. Landsbergis informavo, kad dėl įvairių priežasčių (ir dėl laiko stokos rinkiminei agitacijai, ginčams su konkurentais) jis nekandidatuos jokioje apygardoje, o bus Sąjūdžio koalicijos sąraše kartu su kitais kandidatais. LDDP, kuriai dabar priklauso 15-20.000 narių, į rinkimus eina kartu su Lietuvos ateities forumu bei Žemdirbių sąjunga. Jos kandidatų (proporcinė sistema) sąraše: A. Brazauskas, prof. P. Gilys, deputatas Č. Juršėnas, Žemdirbių sąjungos pirm. V. Velikonis, ekonomistas J. Veselka, prof. A. Būdvytis, rašytojai — V. Petkevičius, V. Bubnys, prof. J. Kubilius, dirigentas S. Sondeckis ir kt. (Iš viso sąraše 23 mokslų daktarai, kandidatai, 3 moterys, 8 dabartiniai deputatai). "Išmokusi kaimiečių kalbos", partija tikisi gauti apie 20% rinkėjų balsų. Pagrindiniai jos programos punktai: konstitucinė-teisinė reforma parlamentinės respublikos modelyje, žmogus, jo teisės bei laisvės, pragmatizmas ekonomikoje, užsienio politikoje, taupumas visur ir t.t.

Sąjūdžio koalicijos, vienijančios Piliečių chartiją, Politinių kalinių sąjungą, Žemdirbių sąjūdį ir Žaliųjų partiją, sąraše per 90 pavardžių. Pirmame dešimtuke: V. Landsbergis, deputatai — L. Andrikienė, G. Vagnorius, K. Uoka, S. Šaltenis, A. Patackas, Žemdirbių sąjūdžio pirmininkas V. Lapė ir kt. Iš pirmos Sąjūdžio seimo tarybos 35 narių į sąrašą pateko 3 — V. Landsbergis, K. Uoka, E. Zingeris. Koalicija tikisi gauti apie 50 vietų.

Šiauliuose įvykusi Lietuvos centro judėjimo (LCJ) konferencija taip pat patvirtino į seimą sąrašą — 46 pavardes, judėjimo principų deklaraciją. Joje pirmiausia žmogus, po to tauta ir valstybė; pabrėžiama galimybė nepriklausyti nei nuo kairiųjų, nei nuo dešiniųjų. Sąraše deputatai: M. Laurinkus, K. Motieka, R. Ozolas, E. Bičkauskas, E. Petrovas, ekonomistė D. Vidickienė ir kt.

Krikščionys demokratai (turintys daugiau nei 5000 narių) rinkimuose jungiasi su Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga bei Demokratų partija. Kandidatų sąrašas dar nepaskelbtas; jame 116 pavardžių (55 priklauso KDP). Pagrindinis rinkimų programos bruožas — krikščioniškoji moralė. Partijos narys A. Saudargas pabrėžė du principus: teisingumą ir tikroviškumą. Kadangi Bažnyčios vadovybė ir po KDP kreipimosi savo nuomonės nepakeitė ("šiuo metu kunigai rinkimuose į seimą dalyvauti negalės"), kandidatų sąraše nėra nė vienos kunigo pavardės.

Pasaulio lietuvių bendruomenės būstinė Vilniuje įsikūrė trečiuose AT rūmuose. Juostelę perkirpo V. Landsbergis ir A. Abišala. Būstinę pašventino arkiv. A. Bačkis. PLB pirmininko B. Nainio sveikinimą perskaitė būstinės direktoriaus dr. P. Lukoševičiaus žmona I. Lukoševičienė.

"Man skaudu, kad lietuviai neturi tokių gyvenimo sąlygų", pasakė mikrochirurgas iš JAV Michael C. Raklevič, kurio šaknys — Lietuvoje. Trečią kartą atvykdamas, jis universiteto ligoninės traumatologijos skyriuje kasdien operuoja po kelis ligonius. Anot jį lydinčios sesers Pamelos Raklevič, "pamatyti tokio skurdo" ji nesitikėjo; sukrėtė "paprasčiausių patogumų nebuvimas". Brolis kartu su daktaru Volaninu JAV įsteigęs Pagalbos Lietuvai fondą, pasakė: "Padarysiu viską, kad tos sąlygos pasikeistų".

Hamburge apdovanotas dail. Leonardas Gutauskas — katalikų akademija jam paskyrė vieną iš trijų tolygių premijų už Biblijos iliustracijas. Konkurse dalyvavo pakviesti 146 autoriai iš 24 valstybių. L. Gutausko iliustracijos (Nuopolis, Dugne, Sugrįžimas) skirtos Naujojo Testamento sūnaus paklydėlio temai. **G. Gust.**

Buvęs partizanas ir politkalinys IGNAS LUKŠAS iš Kauno, kaip ekspedicijos dalyvis, Kazachstane daro metalinius kryžius, kuriais ekspedicijos dalyviai 1991 m. paženklino lietuvių kankinių kapus
Nuotr. H. Paulausko

BRANGIAI MAMYTEI
A†A
ELENAI ANDRIUŠKEVIČIENEI
Lietuvoje mirus,
sūnų MEČĮ ANDRIUŠKEVIČIŲ, jo šeimą ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

S. J. Andruliai — *I. V. Pečiuliai*
A. P. Augaičiai — *K. J. Rugiai*
S. V. Aušrotai — *T. V. Spuduliai*
O. V. Narušiai — *G. V. Tumosai*

A†A
dr. ANTANUI MATUKUI
mirus,
sūnų LIUDĄ MATUKĄ su žmona GRAŽINA, jų šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
Vyta, Osvaldas, Andrea, Aleksandra Kušneraičiai

A†A
dr. ANTANUI MATUKUI
mirus,
reiškiame gilią užuojautą dukroms – REGINAI TAUNIENEI, seselei BERNADETAI, sūnums – dr. ANTANUI ir LIUDUI bei jų šeimoms –
Augutė, Vytas ir Stasys Dubickai

A†A
JONUI KAZLAUSKUI
mirus,
sūnui dr. SIGITUI ir dr. ANGELEI KAZLAUSKAMS, dukrai – BIRUTEI bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą –
Kun. Petro Ažubalio stipendijų fondo valdybos nariai

A†A
MARTAI AUGUSTEI ŽILINSKIENEI
mirus,
liūdintį sūnų kunigą ALGIMANTĄ ŽILINSKĄ su šeima bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
A. D. Bajorinai
A. I. Zalagėnai
V. Kėžinaitis

PADĖKA
A†A
IGNUI KURPEIKIUI
staiga mirus 1992 m. rugsėjo 3 d.,
nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juv. Liaubai, OFM, už paskutinį patarnavimą.
Taip pat didelė padėka Hamiltono lietuviams ir visiems draugams už pareikštas užuojautas mūsų liūdesio valandoje ir aukas.
Nuliūdusi *žmona Ema Kurpeikienė ir šeima*

AUDRONĖ KAIRYS
makrobiotikos konsultantė
** diagnostika*
** sveikatingumo dieta*
** svorio ir energijos reguliavimas*
** gydymas maistu ir mankšta*
Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronte (416) 255-1049
(voice message)

Brangiam ir nuoširdžiam draugui
A†A
ANTANUI BUDREIKAI
mirus,
jo sesutei ir visai AUGAIČIŲ šeimai gilią užuojautą reiškia –
A. Šlaboševičius ir šeima

PADĖKA
Su giliu liūdesiu pranešame apie staigią Mamos mirtį.
A.a. REGINA GVAZDAITIENĖ-KLEMKIENĖ,
80 m. amžiaus, mirė 1992 m. rugpjūčio 29 d. Šv. Juozapo ligoninėje, Toronte, buvo palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.
Dėkojame visiems dalyvavusiems mūsų Mamos laidotuvėse, užprašiusiems Mišias, aukojusiems jos vardu labdarai, išreiškusiems mums užuojautas ir papuošusiems karstą gėlėmis.
Nuoširdžiai dėkojame kun. Jonui Staškui ir kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, atlikusiems laidotuvių apeigas.
Nuliūdę – *duktė Aldona O'Donohue su šeima*
sūnus Algirdas Gvazdaitis su šeima
artimas šeimos draugas Juozas Trečiokas

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOS RŪMAI, kurių vis dar negali atgauti arkivyskupija. Juose yra įsikūręs dienraštis "Respublika", kuriam paskirtos patalpos kitoje vietoje

Benamė arkivyskupija

Lietuvoje yra šešios vyskupijos. Jų pastatai sovietinės valdžios buvo atimti ir panaudoti valdžios reikalams. Tapus Lietuvai nepriklausoma valstybe, vyskupijų pastatai buvo grąžinti teisėtiems jų savininkams – vyskupams, išskyrus Vilniaus arkivyskupiją. Ji iki šiol tebėra benamė, nes vis negali atgauti savo patalpų. Lietuvos vyriausybės 1991 m. gegužės 18 d. nutarimu, jos rūmai Šventaragio gatvėje 4 buvo grąžinti Vilniaus arkivyskupui Audriui Bačkiui. Bet tai teorinė pusė. Iki šiol arkivyskupijos rūmuose tebėra dienraštis "Respublika", ten įsikūręs prieš porą metų. Pastaruoju metu gautas dar vienas Lietuvos vyriausybės potvarkis, įsakantis per dvi savaites išsikelti kitur, bet "Respublika" nejuda. Jai siūlomos patalpos kitur, bet vis kažkodėl delsiama. Nuo paskutinio potvarkio praėjo du mėnesiai.

Arkivyskupijai rūmai labai reikalingi – savo įstaigoms ir abiem vyskupam. Pastarieji tebėra prisiglaudę Šv. Mikalojaus parapijos namuose, kur dirba ir kurija. Ten labai nedaug vietos ir normalus darbas neįmanomas.

Vilniuje lankosi daug svečių dvasiškių iš užsienio, bet arkivyskupija negali jų priimti nakvynei, turi siųsti juos į viešbučius. Dėl to nukenčia Lietuvos reprezentacija pačioje jos sostinėje. 1993 m. rugsėjyje lankysis Vilniuje Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Dėl to svarbu nedelsiant atgauti savas arkivyskupijos patalpas, kurios dargi reikalingos nemažo remonto. Gėda bus ne tik Vilniaus arkivyskupijai, bet ir Lietuvai, jų sostinės arkivyskupas negalės tokio svečio tinkamai priimti arkivyskupijos patalpose. **Inf.**

Pagrindinės mintys dabarčiai

Lietuvos vyskupų žodis

1992 m. rugpjūtyje paskelbtas ganytojinis laiškas, skatinantis kurti brolišką ir laisvą Lietuvą, kviečiantis valstybės ir tautos likimo vadžias imti į savo rankas tuos, kurie remiasi krikščionišku tikėjimu ir veikia įkvėpti Dievo bei artimo meilės. Čia pateikiama laiško santrauka

Baigėsi slogus, ilgas ir kankinantis laikotarpis. Lietuva kupina vilties, ryžto ir tikėjimo. Visas pasaulis remia laisvą Lietuvą.

Katalikų Bažnyčia atgauna laisvę (Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje – buvęs ateistinis muziejus), atgyja sakramentinis bei katechetinis gyvenimas, Vilnius – II metropolijos centras; atsikuria kunigų seminarijos ir vienuolijos, atsivėrė Šv. Kazimiero kolegija Romoje Lietuvos studentams.

Šv. Tėvo atstovas arkiv. Garcia dar 1991 m. reikalavo pripažinti Lietuvos nepriklausomybę; Šv. Tėvas žada apsilankyti Lietuvoje... Vyskupai nesikiša į politinių klausimų sprendimą. Mums prieš akis seimo rinkimai, naujos konstitucijos priėmimas, Šv. Tėvo atvykimas.

Konstitucija turi įteisinti žmogaus asmenį gyvenimo centrą, nes per 50 metų ateizmui siaučiant "žmogaus kilnumas ir amžinojo gyvenimo viltis buvo stropiai iškreipti ir sužaloti" (Gaudium et spes, 21). Vyskupai laukia patobulintų įstatymų įjungimo į naują konstituciją.

Konstitucija neturi būti vaisius kompromisų, partinių interesų ar skubotų sprendimų. Norime europietiškos konstitucijos...

Yra nepasitenkinimo dėl dabartinio parlamento (Aukšč. tarybos) – kartais ten vyrauja asmeninės ambicijos, siekiama egoistinių tikslų. Politinė konfrontacija turi būti atvira, nuoširdi, nes tik tiesa padaro žmones laisvais. Šalia patriotų Aukšč. taryboje dalyvauja sovietinės santvarkos aktyvistai. Dar yra galimybė, kad jie atliktų nuoširdžią atgailą ir pakeistų gyvenimo būdą.

Katalikai pasauliečiai "savo darbu prisiims visuomenei tarnavimo atsakomybę" (Gaudium et spes, 75). Sveiko žmogaus viziją jie turės ieškodami įkvėpimo Evangelijoje ir Šv. Tėvo Jono-Paulius II enciklikose "Sollicitudo rei socialis" ir "Centesimo anno". Kviečiame visus geros valios žmones semtis žinių savo politinei veiklai iš Bažnyčios socialinio mokslo.

Štai keli būtini elementai konstitucijai parengti.

Žmogus – Dievo kūrinys; jo teisė į gyvenimą ir į laisvę, religinė laisvė – visų kitų pamatas; ne sektoms, bet tradicinėms religijoms pripažinti teises veikti; šeima – tautos pagrindas; neleisti komercijos tikslais manipuliuoti jaunimo aspiracijomis; siekti pusiausvyros tarp įvairių visuomenės grupių, gerbti tautines mažumas; ugdyti krikšč. moralę valstybės ir visuomenės gyvenime.

Vyskupai džiaugiasi atliktais darbais, prašo Dievą, idant po rinkimų būtų įveikta baimė ir abejonės. Parlamentui ir vyriausybės nariams už atliktą darbą vyskupai reiškia pripažinimą. Prašo didesnio aiškumo tiek viešoje, tiek privačioje laikysenoje. Tegul tautos reikalų neužgoš asmeniniai interesai!

Žurnalistai kviečiami ieškoti tiesos, nes kiekvienas pilietis turi teisę į objektyviai autentišką informaciją. Mūsų šviesuomenė labai nukentėjo okupacijos metais, sovietinis režimas vertė tarnauti jų ideologijai. Būkite laisvi be baimės, skirkite jėgas dvasinės kultūros ugdymui, būkite atviri Dievui ir kūrinijai!

Jaunimui vyskupai linki įsijungti į laisvos Lietuvos kūrimą. Nuo jūsų priklauso ateinančių kartų likimas! Atidarykite duris Kristui. Jis yra "Kelias, Tiesa ir Gyvenimas" (Jon.14-6). Ruoškitės susitikimui su Šv. Tėvu! Nesiduokite suvedžiojami klaidingų balsų!

Mylimieji krašto tikintieji! Juk parlamentas ir vyriausybė veiks Jūsų valia! Aktyviau dalyvaukite Bažnyčios visuomeniniame gyvenime. Ugdykite asmeninį šventumą!

Valstybės ir tautos likimo valdžias teima į savo rankas tie, kurie remiasi krikščionišku tikėjimu ir veikia įkvėpti Dievo bei artimo meilės!

Kitais metais atvyks Šv. Tėvas, visam pasauliui skelbiąs naują evangelizaciją, kurios tikslas – sugrąžinti pagarbą kiekvienam žmogui.

Savo uoliu darbu tautai ir Bažnyčiai atstatyti ruoškimės šiam susitikimui!

Paruošė **prel. St. Kiškis**

Per Medininkų tragedijos metines Vilniaus arkikatedroje buvo pašventinta Lietuvos nepriklausomybės gynimo Sausio 13-tosios brolijos vėliava. Šventinimo apeigas atlieka kun. Alf. Svarinskas Nuotr. L. Kulbienės

Tautos vartai

Susiorganizavo Sausio 13-tosios gynėjai

Lietuvos nepriklausomybės gynimo sausio 13-osios brolija gimė tą stebuklų naktį, pilną mistinės šviesos, kai Lietuva tarsi ant Taboro kalno buvo pakelta: persimainiusi, neatpažįstama, nepasiekiama, nenugalima brolybėje ir pasiaukojime; mirė, priėmė žaizdas ir nesitraukė, ir sustabdė grėsmingai ginkluotą vėl vergiją nešančią karo, kruvino perversmo pabaisą. Sausio 12-osios popietę susikūrė Bokšto gynimo štabas stebėti ir reguliuoti budinčius, tolygų gynėjų pasiskirstymą per parą. Buvau atsakinga už reguliarų gynėjų maitinimą, palaikant ryšį su miesto Mitybos centru. Ir šeimininko akim vertinau viską kas dėjosi prie bokšto didingosios kovos naktį. Savo įspūdžius išspausdinau "XXI amžiuje" ir LKDP "Apžvalgoje".

Sekančią naktį gynėjai susitvenkė prie Parlamento, jau supami vis augančių barikadų. Ėmė spausti šaltis, ir daugelį per lengvai apsirengusių vėliau sukaustė chroniškų ligų paūmėjimai, tačiau savęs žiūrėti nebuvo kada. 14-tą dieną 14 valandą paskambino Savivaldybės deputatas Gediminas Jakubečionis ir pakvietė mane, kaip Vilniaus skyriaus "Caritas" narę, lankyti sužeistuosius ligoninėse, miesto, Lietuvos žmonių, Lietuvos valdžios vardu. Dievas nuostabiai laimino mūsų troškimą išreikšti pagarbą, paguodą ir dėkingumą (su šventu pasididžiavimo jausmu būti Viešpaties išrinktaisiais) mūsų ligoniams.

Prie kiekvieno artindavausi tarsi prie šventos aukos altoriaus, nevertumą jausdama, ir tai buvo sausio 15 d., Šv. Jokūbo ligoninėje. Iš vakaro aplankėme visas 4 ligonines, kur turėjo būti 45 sunkiai sužeistieji. Prie ligonių mūsų neprileido: ir vėlu, ir įslaptinimas bijant Omono. Palikome tik paketus. Miesto tarybos pirmininko pavaduotojo tarnybinis automobilis buvo skirtas aplankymams – ir dieną iš dienos per tris savaites, lankant ligonines ir namus, kuriuose gydėsi lengviau sužeistieji su šautinėm bei mušimo žaizdom. Lietuvos valdžios, visos tautos vardu (ir tai buvo šventa tiesa: Nepriklausomybės gynimo fondas – visų žmonių Lietuvoje ir pasaulyje aukos – dengė apsilankymų išlaidas) sveikindavau kiekvieną, ir šventos laimės džiaugsmo žvaigždės nušvisdavo jų akyse pajutus, kad tauta supranta jų kančias, žuvusiųjų artimųjų beribio skausmo vertę.

Kokia vaiski kančios, džiugios kančios šviesa, padedanti ištverti ir dabar sunkiausią kovos už laisvę metą, kai pavergtieji dvasia, nelaimingiausieji broliai klaida, melu, sabotažu siekia vėl nuvesti vergijon drąsią Lietuvą su 23 žuvusiais Didvyriais, 800-tais sužeistų, suluošintų.

Ir jau nuo pirmų savaičių pasijuto, kad yra žmonių, kurie mėgaujasi aitrindami sužeistųjų kančias. Tai ne vienas pareigūnas visose įstaigose. Todėl ir gimė mintis, kad gynėjai turėtų jungtis. Šią mintį pasakė Angelė Pladytė. Mintis įsikūnijo, ir šiandieną Brolija tampa pamažu gyvybinė terpė, kur kiekviena laisvės šviesos trokštanti ląstelė atgys tautos kūne. Brolija jungia tuos, kuriems laisvė brangesnė už gyvybę. Ir išeivija kviečiama rėmėjų grupėm stiprinti Broliją, kuri taps tautos vartais į *susitaikymą per atsiteisimą*, vedantį į gyvenimą. O Dievas eis pirma mūsų!...

J. Bieliauskienė,
Vilnius

RAŠO IŠ LIETUVOS

Rinkiminiai rūpesčiai

Labai pasunkėjo gyvenimas, ekonomija kas dieną blogėja, kuro problema smaugia visus, todėl visi labai greitai pavargo nuo valstybės vyrų pažadų, kurie taip ir liko pažadais. Labai nuskriausti laiko save dauguma kaimo žmonių, kurie vyriausybės vykdoma žemės reforma nusivylė, nes ji buvo ne iki galo apgalvota, skubota, priimta daug vienas kitam prieštaraujančių pojstatyminių aktų ir daug kas dar žmogui yra neaišku, stokoja paramos iš valstybės naujiems ūkininkams, o tie, kurie liko buvusiuose kolūkiuose, visai pasimetę, nes pas naujuosius ūkininkus dar ir darbo nėra visiems, o bernais dirbti senovišku supratimu niekas nebenori, o tos bendrovės vėliau ar anksčiau vis tiek žlugs, o dauguma kaimo žmonių kaip tik jose ir pasiliko, todėl labai didelė kaimo dalis prieš dabartinę vyriausybę ir į naują seimą tikrai gali balsuoti už kairiuosius, kurie vargu ar ką geresnio galės padaryti dabartinėje situacijoje, bet daug žada, agituoja žmones, o kai žmogus nepatenkintas valdžia, ir žemės ūkio ministerija tik žada, daug ko nevykdo ir praktinių rezultatų nėra, o gyvenimas vis labiau sunkėja ir smunka, nenuostabu, kad žmonės daug kuo nebetiki, labai pikti, pasimetę, abejingi ir nepatenkinti nei valdžia, nei jos politika.

Taigi, kur mes nueisime, sunku dabar pasakyti. Po naujų rinkimų į seimą bus aiškiau, tik aišku viena, kad mūsų laukia labai sunki ateitis ir rytdiena, ypač kai dar šiais metais tokia sausra žemės ūkyje, kai visi dūsta nuo sausros, o gyvenimas vis sunkyn ir sunkyn. Jaunimas dirbti nenori, vis taikosi spekuliuoti, perpardavinėti, lengvu ir nesąžiningu būdu uždirbti daug pinigų – popierių, kurie nieko dabar neverti, o žmogus iš algos greit pragyventi negalės. Be to, gresia ir didelė bedarbystė, nes kainos milžiniškos, žaliavų nėra, fabrikai nedirba, o mes vis riejamės, vis pešamės, vis savo ambicijas vienas kitam rodome, o visa tai eina iš valdžios žmonių, iš viršaus, iš dabartinio seimo.

Tai labai blogas pavyzdys visiems mums, todėl visi darosi tinginiais, daug plepa, bet mažai daro, eina begalinės diskusijos ir svarstymai dėl menkiausios smulkmenos, net kur naftos terminalą statyti Klaipėdoje. Jau dveji metai ginčijasi ir nieko konkretaus, kai jau jo pusę su užsienio pagalba jau buvo galima ir pastatyti. Viskas paremta avantiūra, plepalais, ne konkrečiu darbu, o tik plepėjimu, todėl jau ir pats parlamentas daugeliui įgriso, nervina žmones. Per didelė demokratija žmonėms, kurie iki jos dar nėra priaugę, dažnai ne į naudą išeina, o atvirkščiai – daro anarchiją.

Neveikia ir nėra gerų įstatymų, teisinės reguliacijos, viskas likę pagal sovietinę tvarką daugelyje sričių, todėl viskas taip sunkiai rieda ir tiek daug nepatenkintų, abejojančių ir vargu ar dabar bebūtų tiek, kurie eitų į Baltijos kelią ar ginti parlamento.

Dabar vyrauja abuojumas, nepasitikėjimas, nusivylimas, netikrumas dėl ateities ir geresnio kelio, lengvesnės ateities nematymas. Realybė tokia, kad agituoti dabar žmones balsuoti už tą ar tą yra labai sunku. Kiekvienas turi savo nuomonę, savo pyktį, savo priešą, tikrą ar netikrą. Geriau jau iš naujo žmonių dabar nebekiršinti. Rinkimai parodys tikrą vaizdą labai greitai. Aišku tik tiek, kad mums bus labai labai sunku, nes nėra vienybės, nėra tikėjimo rytdiena, nėra tokio vado, paskui kurį eitų visa tauta: visi susiskaldę, nepatenkinti, pikti, daug kuo nusivylę, o ypač jaunimas, su kuriuo dabar dirbti labai labai sunku. O jis juk tautos ateitis!

Mokytojas

Jei norite pastatyti gražų
GRANITO PAMINKLĄ LIETUVOJE,
prieinama kaina padarys ***Vytautas Seilius,***
Klaipėda, Vyturio 4-33, Lithuania.
Tel. 0-11-7-01-261-20564.

AMBER GLOBUS
Latvių įstaiga PATARNAVIMAI Į BALTIJOS VALSTYBES
Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

- ***SIUNTINIAI LAIVU – MŪSŲ SUKAKTIES PROGA***
  KALĖDOMS $6.50 už kubinę pėdą
- Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.
- Pagal susitarimą paimame iš namų ir pristatome.
- **Siuntos (container) išplaukia rugsėjo 23 d., spalio 7 d.**

PINIGŲ PERVEDIMAS naujuoju valiutos kursu – garantuota JAV ir Kanados doleriais.
NAUJOS MAISTO SIUNTINŲ KAINOS – pradedant $45. Reikalaukite naujausio kainoraščio.
Nuolatiniams klientams specialios nuolaidos.

SIUNTINIAI LĖKTUVU
– greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.
Sekantys išsiuntimai: rugsėjo 29 d., spalio 13, 27 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES
Kelionių suplanavimo specialistai – į Baltijos kraštus ir iš jų
SPECIALUS BILIETŲ IŠPARDAVIMAS
CHECH. AIR
$799 **TORONTAS-VILNIUS-TORONTAS**
Išskrendame spalio 29 d.,
sugrįžtame gruodžio 2 ar 9 d.d.
su STERLING ir LITHUANIAN AIRLINES
S. A. S.
Skambinti: Mr. J. A. Jansons – 416-698-3563
Bilietai – INTRA the Travel Source
LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Nauji žemiausių atlyginimų nurodymai

Nuo darbo savaitės, kuri prasideda **1992 m. lapkričio mėn. 1d.,** įsigalios šie žemiausi atlyginimai (išskyrus derliaus nuėmimo darbininkams):

PAPRASTO DARBO ATLYGINIMAS (įskaitant namų priežiūros darbininkus)	**Nauji Atlyginimai**	**Buvę Atlyginimai**
Paprasto darbo atlyginimas (valandinis)	**$6.35**	(6.00)
Studentai iki 18 metų (valandinis)	**5.90**	(5.55)
Alkoholinių gėrimų padavėjai (valandinis)	**5.50**	(5.50)
Medžioklės/Žvejybos vadovai (diena -virš 5 val.)	**63.50**	(60.00)
Medžioklės/Žvejybos vadovai (iki 5 val.)	**31.75**	(30.00)

Nuo 1993 m. sausio mėn. 1d. įsigalios šie žemiausi atlyginimai vaisių, daržovių ir tabako derliaus nuėmimo darbininkams.

Suaugusiems	**$6.35**	(6.00)
Studentams iki 18 metų	**5.90**	(5.55)

Aukščiausia kambario ir maisto vertė, apskaičiuojant žemiausius atlyginimus (**nuo 1992 m. lapkričio mėn. 1d.** įsigalios paprastiems darbininkams, **nuo 1993 m. sausio mėn. 1d.** - derliaus nuėmimo darbininkams):

Kambarys - atskiras (savaitei)	**$29.40**	(27.80)
- bendras (savaitei)	**14.70**	(13.90)
Maistas - (vienam kartui)	**2.35**	(2.20)
- (savaitei)	**49.35**	(46.20)
Kambarys ir maistas (savaitei)		
- su atskiru kambariu	**78.75**	(74.00)
- su bendru kambariu	**64.05**	(60.10)
Apgyvendinimas (savaitei) tik derliaus nuėmimo darbininkams		
- su patogumais	**92.10**	(87.00)
- be patogumų	**67.95**	(64.20)

Jeigu norite daugiau sužinoti, kreipkitės į vietinį darbo ministerijos skyrių.

Ontario

LAISVOJE TĖVYNĖJE

LIETUVIŠKA GIMNAZIJA

Rugsėjo 1 d. Maskvoje darbą pradėjo lietuvių vaikams skirta mokykla, iš kurios turėtų išaugti antroji lietuviška gimnazija užsienyje. Šia proga primenama, kad pirmoji yra Vasario 16 gimnazija Vokietijos Hiutenfelde. Maskvoje steigiamai gimnazijai vadovauja buvusios sekmadieninės mokyklos mokytoja Solveiga Valatkaitė. Mokslo metus ji pradėjo su dviem pradinėm klasėm, turinčiom apie 30 mokinių. Kelis kambarius būsimai lietuvių gimnazijai Maskvoje parūpino Lietuvos ambasada. Mat juose galės mokytis jos pareigūnų bei kitų Maskvoje gyvenančių lietuvių vaikai. Vadovė S. Valatkaitė praneša, kad lietuvės vaikus mokys gimtosios ir anglų kalbos, rusės — matematikos, dailės ir rusų kalbos. Bus įvestos ir tikybos pamokos. Po pamokų vaikai galės įsijungti muzikos, dramos ir dailės būrelių veiklon. Būsimą gimnaziją lankančiais vaikais rūpinsis gydytojas psichologas. Pusryčius reikės atsinešti iš namų, o pietus, pigesnius negu suaugusiems, bus galima gauti Lietuvos ambasados kavinėje. Mokykla turės ir savo autobusiuką "Latvija", numatytose vietose surenkantį ir į jas po pamokų parvežantį mokinius.

ŠVENTOVĖ ŠIAULIUOSE

Šiaulių religinė bendruomenė ir miesto savivaldybė paskelbė respublikinį konkursą paruošti Švč. Jėzaus Širdies šventovės projektui. Architektams už konkursą laimėjusius geriausius darbus bus paskirtos trys premijos — 2.500 rublių, 1.500 rublių ir 1.000 rublių. Apie naują šventovę Šiauliuose jau ilgai buvo kalbėta, karo metais net ir projektas paruoštas, bet ji lig šiol nebuvo pastatyta. Švč. Jėzaus Širdies šventovei vieta parinkta prie naujojo gyvenamojo Gyvatarių rajono. Šventovės statyba rūpinsis jaunas kun. Arnoldas Balkauskas.

ATŠAUKIA REABILITACIJAS

Lietuvos aukščiausiasis teismas atšaukė anksčiau suteiktas reabilitacijas dviem asmenim. Pasak "Lietuvos ryto", teismas panaikino reabilitavimą kontrabandininkui ir asmeniui, prisidėjusiam prie tautžudystės. Abu jie buvo gavę pažymėjimus kaip pasipriešinimo okupaciniam režimui dalyviai. Aukščiausiojo teismo dar laukia kelios kitos tokio pobūdžio bylos. Reabilitacijų atšaukimą apsunkina dar neparuošti tokiems atvejams įstatymai. Kai paaiškėja, kad asmuo buvo reabilituotas nepagrįstai, jam ir jo artimiesiems siunčiamas pranešimas, kad teisių atstatymo pažymėjimas išduotas neteisėtai. Tą pažymėjimą prašoma grąžinti, bet lig šiol dar nė vienas reabilitacijos pažymėjimas nebuvo sugrąžintas. Lietuvos aukščiausiasis teismas yra išdavęs 23.410 reabilitacijos pažymėjimų, o atmetęs 988 pareiškimus teisėms atstatyti. Nagrinėjimo laukia apie 400 bylų. Patikrinimas KGB archyvuose vyksta nesparčiai dėl tyrimus atliekančių žmonių trūkumo. Dabar archyvus papildė iš Rusijos Uljanovsko parvežtos bylos. Šie dokumentai padės Lietuvos aukščiausiajam teismui daryti teisingus reabilitacinius sprendimus.

SKRAIDYKLĖS IR LĖKTUVAI

Aštuntasis motorizuotų skraidyklių ir mažųjų lėktuvų konstruktorių sąskrydis įvyko Šeduvoje rugpjūčio 1-2 d.d. Su šiuo metiniu renginiu "Lietuvos aido" skaitytojus supažindina Mindaugas Kuraitis. Motorizuota skraidykle iš Kauno per pusantros valandos atbirbė Kazys Mikalauskas, atsisėdęs ant palapinės ir ant kelių pasidėjęs miegmaišį. Iš Prienų "Kregždute" atskrido Rolandas Kalinauskas, "Gandru" – Zenonas Kišys. Ukmergiškiai Romas Radzys ir Zenonas Augutis vis dar turi problemų su savo dvisparnio lėktuvėlio varikliu ir propeleriu. Tad ukmergiškiai daugiau skraido Zigmanto Krogerto "Vilkmerge", kurioje be priekaištų veikia įmontuotas "Burano" variklis. Jiems didžiausią rūpestį sudaro gresiantis išsikraustymas iš pastato Kauno gatvėje. Ten jie turėjo įsirengę dirbtuves, o dabar dalį to pastato įsigijo verslininkai, atidarę restoraną ir parduotuvę. Ukmergės vadovams ne prie širdies skraidyklių ir lėktuvėlių konstruktoriai, negalintys mokėti kelių tūkstančių rublių mėnesinės nuomos.

NEAIŠKI ATEITIS

Skraidymo aparatų mėgėjiškų konstruktorių sąskrydis Šeduvoje susilaukė pusšimčio dalyvių su keturiolika atskraidintų lėktuvėlių. Su jais galėjo susipažinti gausūs žiūrovai ir netgi pakilti Šeduvos padangėn. Svečias iš Izraelio stebėjosi lietuvių konstruktorių aukšta darbo kokybe, geromis jų pasigamintų aparatų skridimo charakteristikomis. Jis netgi pasisiūlė atvežti gerą aviacinį variklį ir medžiagos, jeigu jam už sutartą kainą būtų pagamintas toks lėktuvėlis. Speciali komisija originaliausiu pripažino ukmergiškių R. Radzio ir Z. Augučio dvisparnį lėktuvėlį, gražiausiu – prieniškio R. Kalinausko "Kregždutę". Sąskrydyje buvo daug kalbėta apie miglotą konstruktorių ateitį. Su pagrindinėmis problemomis Lietuvos aukščiausiąją tarybą ir vyriausybę supažindins sąskrydžio dalyvių priimtos ir nusiųstos peticijos. Jose nusiskundžiama, kad mėgėjiškus skraidymus ima stabdyti Lietuvos susisiekimo ministerijos civilinės aviacijos departamento valdininkai. Jie turėtų tik tvarkyti mėgėjiškų konstrukcijų registravimo ir skraidymų organizavimo reikalus. Jau 1985 m. buvo leista įsteigti ultralengvųjų skraidymo aparatų federaciją, kuri išduoda pilotų pažymėjimus, gauna leidimus perskridimams. Mažųjų lėktuvėlių konstruktoriai, neturėdami nė vienos avarijos, jais jau yra paskraidinę tūkstančius žmonių. Tokiais lėktuvėliais būtų galima patruliuoti pasienio zonoje, padėti miškininkams, eismą tvarkančiai policijai. Pakruojiškių Vaineikių "Egzotika" labai tiktų skrydžiuose atliekamam fotografavimui ir filmavimui.

V. Kst.

1992 m. rugsėjo 13 d. lietuvių vyskupas P. BALTAKIS, OFM, ir Kingstono arkivyskupas FRANCIS SPENCER pašventino vienuolika lietuviškų kryžių J. P. Reginų kieme Gananoque, Ont. Šie kryžiai bus perkelti į steigiamą nuolatinį kryžių kalną ateinantį pavasarį, kai ten bus baigtas ruošti geras įvažiavimas. Kryžius padarė iš Lietuvos atvykę keturi dailininkai: Edmundas Akulauskas, Algirdas Baranauskas, Algirdas Liepinaitis ir Viktoras Žilinskas

Susitiksime Lietuvoje

Svetima, niekada nematyta šalis, nepažįstami žmonės, nežinoma aplinka... Tokią situaciją, tikriausia, patiria kiekvienas, atsidūręs kitame krašte. Taip buvo ir man, prieš porą mėnesių išlipus iš lėktuvo Toronte. Tačiau tas netikrumo jausmas tuoj pat išgaravo, kai pradėjau bendrauti su žmonėmis, kurie vėliau tapo ne tik pažįstami, bet, manau, neįsižeis jie – ir artimesni bičiuliai, puikūs pašnekovai.

Daug Lietuvą mylinčių

O padėjo man pirmiausia jūsų skautai, jų "Romuvos" stovykla, jos organizatoriai. Čia susipažinau ne tik su Toronto įvairaus amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ir sutikau gausų būrį puikių, savo vaikus, šeimas, skautybę ir Lietuvą mylinčių tautiečių. Norint aprašyti tuos visus gražius įspūdžius, tas teigiamas emocijas, tas visas malonias pažintis, kuo likimas apdovanojo mane čia, jūsų Ontario žemėje, reikėtų daug vietos. Galiu tik trumpai pasakyti, kad ta jūsų Mažoji Lietuva – taip būtent "Romuvą" pavadino šios puikios stovyklavietės senbuviai ir kūrėjai Br. Saplys ir K. Batūra, pasakodami, prisimindami jos įdomią, savitą atsiradimo istoriją, – tikrai nusipelno tokio prasmingo vardo. Netikėta ir, žinoma, malonu buvo matyti, kaip jūs visi rūpinatės šia puikia, prie Lapės ežero įsikūrusia stovyklaviete, kaip noriai rengėte ją jubiliejinei – 30-tai vasarai. Jaudina ir tai, kad čia "Romuvoje" negęstanti ugnis: perduodamas lietuviškumas, stengiamasi neužmiršti savo kultūros, savos kalbos, savų papročių, savo Lietuvos.

Gyvos atžalos

Tai lyg kokia neregima, neapčiuopiama estafetės lazdelė, einanti, besitęsianti iš kartos į kartą. Juk šią stovyklą ruošė, ja rūpinasi ne tik tie tėveliai, tos šeimos, kurių vaikai – skautai, kurių atžalos čia ilsėjosi, sėmėsi žinių, praktinių įspūdžių, tobulinosi. Čia galėjai sutikti ir tokių talkininkų, tokių pagalbininkų ir rėmėjų, kurie dar ir negalvoja apie šeimos papildymą, arba kurie išvis dar viengungiai, arba atvirkščiai – kurių vaikaičiai jau tvirtai taria "Budėkime". Bet ypač malonu ir miela buvo stebėti ir klausytis tų senbuvių, kurių net trys kartos susitiko čia "Romuvoje". Ir taip, pasirodo, kiekvieną vasarą, metai iš metų. Ir tokių pavyzdžių ne vienetai.

Nuoširdžiai bendravome

Kalbėdami lietuviškai, dainuodami lietuviškas dainas, skanduodami "Mes 'Romuvos' vaikai" – tikriausia, dauguma pagalvojo ir prisiminė, kad visi jie – ir Lietuvos vaikai. Tai lyg tų vakarinių dainų prie laužo aidas anapus ramaus ežero, tai lyg tolimosios ir kiekvienam mums brangios Lietuvos berželių ar pušų ošimas, lyg Baltijos bangų spindėjimas, lyg vaivorykštės juosta mėlynoje tėviškės padangėje... Todėl džiaugiuosi, patenkintas "Romuvoje" sutikęs daug daug puikių žmonių, su kuriais nuoširdžiai bendravome, kalbėjomės, prisiminėme Lietuvą ir sunkius okupacijos metus, aptarinėjome mūsų visų perspektyvas ir ateitį. Galėčiau čia išvardinti daug vardų ir pavardžių, bet, patikėkit, visiems visiems jums jaučiu dėkingumą – ir stovyklos viršininkei A. Baltakienei, ir kolegai Č. Senkevičiui, ir komendantui R. Sapliui, ir seserijos bei brolijos pastovyklių viršininkams – V. Senkuvienei, T. Meiluvienei, A. Senkui, ir iždininkei D. Keršienei, ir iškylų vadovui R. Otto, ir šeimininkėms, ir jauniesiems savo pašnekovams, kurie taip noriai dalyvavo "Romuvos" radijo laidose. Gal jūsų visų dėka ir mano mintyse dažnai skamba – ir aš "Romuvos" vaikas...

Pažintys ir patirtys

Ta pačia proga norėčiau nuoširdžiai padėkoti ir tiems tautiečiams, su kuriais susipažinau kitaip ir kitur, kurie padėjo man geriau pažinti jūsų ir Kanados gyvenimą, kurie tenkino mano gal kartais ir įkyrų profesinį smalsumą, kurie supažindino su Torontu ir jo apylinkėmis, kurių namus, šeimas teko aplankyti. Iš svetingų, maloniai šildžiusių Vidos ir Algio Senkų namų mano maršrutai ir pažintys lyg tie saulės spindulėliai driekėsi plačiau. Tvirtą, nuoširdų žemaitišką "dėkui" norėčiau pasakyti R. bei J. Karasiejams, ir B. bei T. Stanuliams, ir O. bei Z. Girdauskams, ir G. bei R. Paulioniams, ir Kalendrų, Balsių, Barakauskų šeimoms. Taip pat norėčiau padėkoti ir ūkininkams G. ir K. Gapučiams, sudariusiems galimybes geriau pažinti ir kaimo gyvenimą, padėjusiems susipažinti su žemdirbių pasauliu. Tai visų jūsų dėka man dviejų mėnesių atostogos nepažįstamoje Kanados žemėje prabėgo kaip viena diena. Rodos, tik prieš keletą dienų atvykau, o jau skirtis reikia, jau lėktuvas, pamojavęs sparnais didžiausiam Kanados miestui, skraidins mane į gimtinę, pas savus. Bet tikiuosi, kad mes dar ne kartą pasimatysime, susitiksime jau Europoje, jūsų ar jūsų tėvų bei senelių žemėje, mūsų visų Lietuvoje.

Kostas Pivorius,
Vilnius

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 110 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

PATARNAVIMAI Į LIETUVĄ

- **Pristatom jūsų sudarytus siuntinius gavėjui į namus.**
- **$2.80 kg laivu, $5.90 kg lėktuvu (išsiunčiam kas penktadienį).**
- **Hamiltono rajone paimame iš namų.**
- **Mažiausia siunta – $15, maksimumo nėra.**
- **Pristatome automobilius, šaldytuvus, šaldyklas, viryklas ir televizorius tiesiai gavėjui į namus.**
- **Automobilis LADA VAZ 21063 $4,000.00 JAV dol.**
- **Virykla 4 skylių, elektrinė arba dujinė $200.00 JAV dol.**
- **Šaldytuvas "Snaigė" $250.00 JAV dol.**
- **Skambinkite dėl kitų prekių bei automobilių kainų.**
- **Pristatom pinigus į rankas.**
- **Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.**

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel: (416) 643-3334
Fax: (416) 664-6097

Skambinti: 9 v.r. – 8 v.v.;
pristatyti: 10 v.r.- 5 v.p.p.;
šeštadieniais: 10 v.r.- 3 v.p.p.
Susitarus priimsime visada.

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated
Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker
Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas
720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616
(416) 333-3500

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Ottawa, Ontario

A.a. dr. VLADAS GUTAUSKAS mirė 1992 m. rugpjūčio 29 d. Venezueloje, Caracas'e, sulaukęs 84 m. amžiaus. Velionis paliko Lietuvą 1942 m. Įsikūrė Caracas'e, Venezueloje 1947 m. Dirbo savo specialybėje kaip medicinos gydytojas. Giliame liūdesyje paliko žmoną Eleną Urbšytę-Gutauskienę Caracas'e, ten pat dukrą Aldoną su šeima ir sūnų dr. Juozą Gutauską su šeima Otavoje.

Reikšdami užuojautą dr. Juozui Gutauskui ir visiems giminėms, vietoje gėlių velionies atminimui $310 "Tėviškės žiburiams" aukojo: S. A. Danaičiai, J. D. Daniai, A. J. Buivydai, A. J. Morkūnai, N. J. Juraičiai (Arnprior), V. V. Radžiai, S. G. Mitalai, A. Jurkus, B. Vilčinskienė, D. J. Kiškiai (Pakenham), E. J. Valiuliai, A. Šimanskienė, L. V. Plečkaičiai, R. Danaitytė, A. B. Eimantai, S. V. Balsevičiai.

Hamilton, Ontario

PAGERBDAMI MIRUSIUOSIUS ir reikšdami užuojautą artimiesiems, Kanados lietuvių fondui aukojo – *a.a. Elzbietos Tiknienės* atminimui: **$20** – A. Petraitienė, J. G. Krištolaičiai, V. J. Pilkauskai, P. Z. Sakalai, X.Y., P. Žulys, Ald. Gailienė, P. G. Breichmanai, L. E. Klevai, dr. R. V. Giedraičiai, R. G. Giedraičiai, V. R. Solow; **$15** – J. R. Pleiniai; **$10** – A. Didžbalienė; *a.a. Justino Vaičiaus* atminimui **$20** – Ald. Gailienė.

KLF už aukas dėkoja.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS" aukojo: **$1,000** – KLKM dr-jos Delhi skyrius; **$100** – P. O. Vežauskai, Šaulių kuopa per G. Rugienių; **$50** – LDK Gedimino šaulių kuopa per J. Vitą, A. A. Lapėnai, M. Mickevičienė, S. R. Beržiniai; **$40** – O. J. Lingaičiai; **$30** – M. J. Rimkai; **$20** – J. A. Astrauskai; a.a. Antano Budreikos atminimui "Vaiko tėviškės namams" aukojo: **$20** – D. Bartulienė; **$10** – J. Vitkauskienė, O. Šiurnienė, M. Rudokienė.

D. Vindašienė

Wawa, Ontario

ŠI NYKSTANTI KANADOS lietuvių gyvenvietė yra įsikūrusi apie 217 km į šiaurę nuo Sault Ste. Marie. Po II pasaulinio karo į šią vietovę atkeliavo apie šimtas jaunų lietuvių atlikti darbo sutartį rūdos kasykloje. Baigę sutartį, viengungiai iškeliavo laimės ieškoti į plačiąją Kanadą. Pasiliko tik kelios šeimos, kurios gyvena ligi šių dienų gražiai įsikūrusios.

Rugpjūčio mėn. čia mirė *Pranas Grūšys,* palikęs tris sūnus ir dukrą. Jo žmona mirė prieš 20 metų Wawoje. Buvo dirbęs rūdos kasykloje 25 metus. Velionis palaidotas su visom katalikiškom apeigom. Rugsėjo 8 d., mirė *Juozas Žilys,* taipgi dirbęs 30 metų rūdos kasykloje. Velions buvo nevedęs ir neturėjo giminių Kanadoje. Jo testamento vykdytojas J. Vinslovas pasirūpino, kad velionis būtų gražiai katalikiškai palaidotas. Mirusųjų liūdi pasilikusios čia kelios lietuvių šeimos. **J. Vinslovas**

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki...	3%	asmenines paskolas ...	12.25%
santaupas	3%	nekiln. turto pask. 1 m. ...	6.5%
kasd.pal.taupymo s-ta ..	2.25%	nekil.turto pask. 3 m.	8.5%
90 dienų indėlius	4.25%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	4.75%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal. ..	4.25%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	6%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)...	2.75%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	4.75%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	6%	*drauda iki $25.000.*	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Vytautas Gurka, ilgametis Vilniaus krašto lietuvių sąjungos centro valdybos iždininkas, Dariaus ir Girėno klubo Detroite narys, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 8 d. Su velioniu atsisveikinta Wasiko laidotuvių namuose Mičigano Warrene.

ALTos centro valdybos posėdžiui rugpjūčio 7 d. Čikagoje vadovavo pirm. Gr. Lazauskas. Valdybos narių pranešimai daugiausia lietė baigminį VLIKo seimą Vilniuje, pradedamą persitvarkymą ir ryšius su Lietuva. Čikagoje jau parduotas senasis ALTos namas. Prieš dvejus metus buvo pradėtas ALTos fondo atkūrimas, kurio reikalus sutvarkė advokatas Saulius Kuprys. Fondo oficialus pavadinimas — Amerikos lietuvių tarybos fondas. ALTos valdyba fondan paskiria penkis direktorius vienerių metų kadencijai. Jais jau paskirti — P. Buchas, Gr. Lazauskas, V. Naudžius, C. Oksas ir E. Oželienė. Fondas yra gavęs vieno pavardės nenorėjusio skelbti tautiečio $5.000 įnašą. Penkiasdešimt antrasis ALTos atstovų suvažiavimas spalio 30-31 d.d. įvyks ALTos patalpose Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Į jį yra pakviestas Lietuvos krašto apsaugos ministeris Audrius Butkevičius. Suvažiavimo reikalais rūpinasi specialus komitetas – S. Briedis, M. Marcinkienė, E. Oželienė ir A. Repšienė.

Lemonto lietuviai rugpjūčio 16 d. atsisveikino su plm. Jurgio Matulaičio misijos kapelionu kun. Leonu Zaremba, SJ, ilgesniam laikui išvykstančiu Lietuvon. Ten jam teks būti Kauno kunigų seminarijos klierikų dvasios vadu. Lemonto misijos kapelionu yra paskirtas čikagietis kun. Juozas Vaišnys, SJ, žurnalo "Laiškai lietuviams" redaktorius. Jam talkins susipažinti su šiuo darbu iš Lietuvos atvykęs kun. Algirdas Paliokas, SJ. Rugpjūčio 16 d. Mišias Lemonto lietuviams koncelebravo šie trys kunigai. Lietuvių centras ir misija Lemonte surengė specialius pietus išlydėti senajam kapelionui ir sutikti naujajam. Programai vadovavo pastoracinės tarybos vedėjas Kazys Laukaitis. Su kun. L. Zaremba, SJ, atsisveikino JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirm. Kęstutis Sušinskas, Rimantas Domanskis ir Irena Kerelienė. Misijos narių talkos prašė naujasis kapelionas kun. J. Vaišnys, SJ. Trumpą žodį tarė jo talkininkas kun. A. Paliokas, SJ. Į pietus įsijungė apie 300 vietinių ir iš Čikagos atvykusių lietuvių.

Argentina

Susivienijimas lietuvių Argentinoje (SLA) savo veiklos septyniasdešimt aštuntąsias metines liepos 19 d. paminėjo SLA salėje Buenos Aires. Programai vadovavo V. Banilytė ir G. Blumbergas. Sugiedojus Lietuvos ir Argentinos himnus, SLA organizaciją sveikino Lietuvos garbės konsulas A. Rastauskas, Aušros Vartų parapijos klebonas kun. A. Steigvilas, MIC, Senelių židinio pirm. A. Burba, Lietuvių centro atstovas O. Janušis, Rosario LB atstovas kun. J. Margis, MIC, bei kiti kalbėtojai. Tautinių šokių programą atliko "Dobilo" ansamblio jaunučių ir jaunimo grupės. Ją dainomis su kanklių palyda papildė iš Vilniaus atvykęs lietuvių kalbos mokytojas Alvydas Čepulis. SLA valdybos pirm. A. Vezbickas, baigdamas minėjimą, perskaitė iš Vilniaus gautus Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergio ir tuometinio ministerio pirm. G. Vagnoriaus sveikinimus.

Australija

A. a. Ona Matulionytė-Miniotienė, dirbusi medicinos seserimi Lietuvos karo ligoninės operacinėje Kaune, mirė rugpjūčio 21 d. Melburne, sulaukusi devyniasdešimt trejų metų. Velionė buvo suimta ir kalinta pirmaisiais sovietinės okupacijos metais. Pasitraukusi iš Lietuvos, dirbo pokarinės Vokietijos Hanau DP stovyklos ligoninėje. Australijon atvyko "General Heizelman" transportiniu laivu su pirmąja pokarinių ateivių grupe 1947 m. vasario 28 d. Pradžioje gyveno Melburne, o vėliau persikėlė Sidnin ir 1968 m. ištekėjo už Vlado Minioto, kuris mirė 1984 m. Tada velionė grįžo Melburnan, kur ją iki mirties slaugė ir globojo sūnėnas Vytautas Kuncaitis. Šv. Jono šventovėje gedulines Mišias atnašavo ir į Fawkner kapines palydėjo lietuvių kapelionas kun. dr. Pranas Dauknys.

Britanija

A. a. Martynas Vereika, devyniasdešimt dvejų metų amžiaus, mirė Corbyje gegužės 1 d. Priklausė šios vietovės DBLS skyriui nuo jo įsteigimo dienų. Prieš mirtį norėjo aplankyti Panevėžyje gyvenančią žmoną, sūnų, dukrą ir vaikaičius, bet nesuskubo.

Mančesterio lietuvių klube gegužės 23 d. vietinis DBLS skyrius surengė Maironio 130 metų gimimo ir 60 metų mirties minėjimą. Renginin įsijungė Mančesterio bei jo plačių apylinkių lietuviai ir keli svečiai iš Lietuvos. Įvadiniu žodžiu minėjimą pradėjo DBLS Mančesterio skyriaus valdybos pirm. Arkadijus Podvoiskis. Kruopščiai paruoštą paskaitą apie didįjį mūsų tautos poetą ir jo kūrybą skaitė Vladas Bernatavičius, įterpdamas ir patriotinių eilėraščių. Maironio poemą "Čičinskas" skaitė A. Vigelskas, o eilėraštį "Kur bėga Šešupė" deklamavo M. Ramonas.

Lenkija

Lenkijos lietuvių veiklos fondas Punske buvo įsteigtas iniciatorių grupės susirinkime š. m. gegužės 15 d. Fondo tarybon, vadovaujamon Aldonos Vaicekauskienės, buvo pakviesti: Algirdas Vektorius, Algirdas Nevulis, Juozas Jankauskas, Sigitas Kraužlys, Vladas Krakauskas, Rūta Burdinaitė, Alicija Sitarskienė, Jūratė Kardauskienė, Marija Černelienė, Jonas Gasparavičius ir Jonas Žukauskas. Fondo valdybą sudarė pirm. Romas Vitkauskas, vicepirm. Sigitas Pransevičius, sekr. Antanas Venslauskas ir narys Kazimieras Baranauskas. Punsko valsčiaus tarybos nutarimu 1990 m. lapkričio 20 d., formaliu šio lietuvių fondo įsteigėju yra laikomas Punsko valsčiaus viršaitis. Fondas rūpinsis Lenkijos lietuvių mokslo, kultūros ir švietimo veikla, saviveikla, kultūrinio paveldo apsauga, istorinių vietų globa, kapų tvarkymu, paminklų statymu, lietuviško verslo plėtimu. Fondo sąskaiton jo tarybos ir valdybos nariai turi įmokėti po 50.000 zlotų.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS
Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.
AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.
Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:
TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
. Patarnauja lietuvių kalba
. Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo ateičiai

Tarptautinė tautiečio veikla

Lietuvos ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos ALGIRDO ŽEMAIČIO pareiškimai per lietuviškąją Vatikano radijo programą

ALGIRDAS ŽEMAITIS,
Jungtinių Tautų pareigūnas

— Kas yra toji organizacija — įstaiga FAO, kurioje Jūs darbuojatės ir net tapote joje Lietuvos atstovu?

— Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija (Food and Agriculture Organization of the United Nations — FAO) yra autonominė organizacija JT sistemoje. Ji buvo įsteigta 1945 m. spalio 16 d. Jai priklauso 160 valstybių, kurios yra įsipareigojusios kelti savo kraštų gyventojų mitybą bei pragyvenimo lygį, tobulinti gamybą bei visų maisto ir žemės ūkio gaminių paskirstymą, gerinti žemdirbių gyvenimo būklę.

FAO centras yra Romoje nuo 1951 m., kur darbuojasi apie 1200 įvairių sričių specialistų ir 2000 pagalbinio personalo, o ekonomiškai atsilikusiose šalyse apie 1600 specialistų ir 1700 pagalbinio personalo. FAO 1990-91 m. biudžetas buvo apie 570 mil. dol. Šešios valstybės yra atsakingos už beveik 66% šio biudžeto: JAV — 25%, Japonija — 13%, Vokietija — 9,91%, Prancūzija — 7,64%, Anglija — 5,83% ir Italija — 4,55%. Apie 55% šio biudžeto lėšų išleidžiama tarnautojų algoms, o kitos lėšos skiriamos suvažiavimams, leidiniams ir kitiems grynai techniniams dalykams.

Kaip vadovaujantis maisto ir žemės ūkio tarptautinis organas, FAO reiškiasi visose žemės ūkio šakose ir turi keturis pagrindinius uždavinius: a. rinkti, analizuoti ir skleisti žemės ūkį liečiančias žinias; b. patarti vyriausybėms žemės ūkio krypčių ir planavimo srityse; c. sudaryti vyriausybėms forumą, kuriame gvildenamos maistą ir žemės ūkį liečiančios problemos; d. vyriausybių ir lėšas skiriančių organizacijų vardu duoti patarimų bei pagalbą žemės ūkio darbuotojams.

FAO yra didžiausia JT organizacija, visai nepriklausoma nuo JT politinės organizacijos Niujorke. "Jungtinės Tautos" FAO pavadinime reiškia, kad ji jungia beveik visas pasaulio valstybes.

Vyriausias FAO organas yra "konferencija", susidedanti iš visų jai priklausančių valstybių atstovų, kuri susirenka kas dveji metai peržvelgti maisto ir žemės ūkio padėtį pasaulyje, peržiūrėti organizacijos atliktą darbą ir patvirtinti kitų dvejų metų darbo programą bei biudžetą. Šiose konferencijose FAO nariai yra paprastai atstovaujami žemės ūkio ministerių.

1991 m. lapkričio mėn. Lietuvos respublika tapo FAO nare. Būdama jos nare, Lietuva:

1. naudojasi tarptautiniais teisiniais aktais, reguliuojančiais įvairius žemės ūkio, maisto pramonės, miškininkystės, žuvininkystės sritis (iki šiol Lietuvoj naudojamės buvusios TSRS dokumentais); pvz. nustatant maisto gaminių kokybę, mes galime dabar naudotis maisto kokybės standartais, paruoštais specialios tarptautinės komisijos — Codex Alimentarius Commission.

2. Per FAO Lietuva dalyvauja įvairių tarptautinių programų darbe, kurios padeda suformuoti mūsų specialistams Lietuvos ūkio ir maisto ūkio plėtotės kryptis. 1992 m. pradžioje mūsų specialistai buvo pakviesti dalyvauti (apmokant jų išlaidas) net keturiose konferencijose.

3. Per FAO 12 Lietuvos bibliotekų nemokamai gauna visas FAO specialistų paruoštas knygas.

4. Gauna užsienio ekspertų pagalbą, sprendžiant Lietuvos ūkio problemas. FAO finansuos keliones Lietuvos ekspertų į užsienio pažangias valstybes pagilinti žinių ir susipažinti su naujaisiais metodais žemės ūkyje.

— Kaip manote padėti Lietuvai, atstovaudamas FAO? Trumpai tariant, kokia Jūsų veiklos programa?

— Atstovauju mūsų šalies interesams įvairių tarptautinių komisijų darbe. Informuoju atitinkamas Lietuvos žinybas apie šių įvairių komisijų darbą. Taip pat svarbu palaikyti nuolatinius kontaktus su kitais ambasadoriais prie FAO, per kuriuos galima sužinoti, kokia padėtis jų kraštuose. Tas darbas, kol mūsų pasiuntinybės nepradės pilnai veikti, yra svarbus uždavinys. Pvz. į Lietuvą gali kreiptis Ispanijos firma, pateikti savo projektą. Reikia sužinoti, ar ta firma yra užtenkamai patikima. Aš galiu kreiptis į savo kolegą ambasadorių, kuris gali su savo vyriausybe patikrinti. Arba vėl — pasiūlymas per FAO į kokius universitetus ar į kokias mokyklas mūsų žmonės turėtų važiuoti.

— Kaip tapote FAO darbuotoju ir kokį darbą dirbote?

— Aš buvau priimtas 1968 m. dirbti komercinėje srityje. Po penkerių metų perėjau daugiau į organizacinį darbą ir buvau atsakingas už FAO projektus, jų vykdymą, tarnautojų samdymą tokiuose kraštuose kaip Egiptas, Sirija, Golfo valstybės, Sudanas. Trejus metus darbavausi pietiniame Sudane, paskui tvarkiau Somaliją ir Turkiją. Tai buvo biurokratinio pobūdžio darbas, ne tiek techninis, bet man reikėjo pasirinkti ekspertus ir sekti jų darbą, ar tinkamai atliekamas, ar gerai organizuotas.

— Ką galėtumėte pasakyti apie savo šeimą?

— Su žmona žemaite užauginom du sūnus ir tris dukteris. Iš jų keturi jau turi akademinius laipsnius, jauniausia duktė dar studijuoja. Visi vaikai kalba lietuviškai ir yra lietuviškai nusiteikę. Manau, kad tai irgi yra mūsų mažas indėlis Lietuvai. **Kor.**

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Buenos Aires Aušros Vartų lietuvių parapijos šventovė Avellanedos priemiestyje

Pranešimas iš Argentinos

Lietuvių židiniui 50 metų

1992 m. rugpjūčio 16 d. Aušros Vartų lietuvių parapijai Avellanedos mieste sukako lygiai 50 metų nuo jos iškilmingo pašventinimo 1942.VIII.16. Ją įsteigė Tėvai marijonai ir jai iki šiol vadovauja. Šią sukaktį visa parapija paminėjo su gražiai suorganizuota šventė, kuri praėjo pakilioje nuotaikoje.

Iškilmės prasidėjo 11 v.r. procesija, nešant gražiai papuoštą Aušros Vartų Marijos paveikslą. Procesijoje dalyvavo Avellanedos vyskupas Ruben Di Monte, Argentinos marijonų provincijos įgaliotinis kun. Juozas Margis, Rosario klebonas su 7 klierikais, kun. Augustinas Steigvilas, dabartinis parapijos klebonas, Aušros Vartų pradžios mokyklos mokytojos ir mokiniai, parapijos skautės, lietuvių jaunimo grupė, pasipuošusi tautiniais drabužiais, nešanti lietuvišką vėliavą, prof. Alvydas Čepulis – svečias iš Lietuvos, ir didžiulė tikinčiųjų minia, giedodama ir melsdamasi.

Po procesijos visi susirinko į gražiai papuoštą šventovę, kurioje vos sutilpo gausūs dalyviai. Šv. Mišias atnašavo vysk. Di Monte, koncelebruojant kun. J. Margiui ir kun. A. Steigvilui. Giedojo parapijos jaunimo choras. Per išsamų pamokslą vysk. Di Monte iškėlė lietuvių įnašą į krašto gyvenimą, į šią katalikų šventovę "kuri tapo tikra tvirtove, išlaikiusia tikėjimą ir savitą tautinę kultūrą". Baigdamas Mišias, perskaitė Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II apaštalinį palaiminimą visiems šventės dalyviams. Pašventino ir paminklinę bronzinę lentą, paaukotą parapijiečių. Kita lentelė buvo paaukota Liurdo koplyčios tikinčiųjų.

Sekanti programos dalis įvyko parapijos salėje. Joje buvo atidaryta Vladės Survilienės ir Liudo Lemberio paruošta paroda, išstatytos nuotraukos, drožiniai, paveikslai iš Lietuvos. Tai sudarė jaukų lietuviškos liaudies dailės vaizdą.

Po to – suneštiniai pietūs. Sveikinimo žodžius tarė Lietuvos garbės konsulas Algimantas Rastauskas, ALOST pirm. Julius Mičiūdas (įteikė menišką su įrašu lentelę) ir Susivienijimo lietuvių Argentinoje pirm. Arnoldas Vezbickas (irgi įteikė gražią lentelę). Raštu sveikino INFOBIURO vedėjas Artūras Mičiūdas. Visiems padėkojo klebonas kun. A. Steigvilas ir prapjovė sukakties tortą. Lietuvių grupė sugiedojo "Ilgiausių metų".

Šis reikšmingas įvykis pasiliks neišdildomas Argentinos lietuvių istorijoje. Bendruomenė labai vertina didelius parapijos nuopelnus, aptarnaujant lietuvius per 50 metų. Tėvų marijonų prasmingas pastoracinis-patriotinis pasišventimas daug padėjo lietuviams praeityje ir, tikimės, daug padės ateityje išlaikyti tikėjimą ir lietuvybę šiame krašte.

Aleksandras-Artūras Mičiūdas

Pranešimas iš Seinijos

Didėjanti nutautinimo grėsmė

A. SITARSKIENĖ

Lietuvos-Lenkijos deklaracija neįnešė į mūsų gyvenimą nieko naujo. Nors ji ir netobula, nėra joje esminių Lietuvai dalykų, kaip Želigovskio smurto pasmerkimas ir t.t., tačiau daug ką galėtų pagerinti, jeigu jos normų būtų laikomasi. Iš tikrųjų gi – raštai sau, o gyvenimas – sau. Štai kad ir paskutinieji lenkų užmojai lietuvių širdy – Punske įkurdinti didelį lenkų kariuomenės dalinį su šeimomis neva sienos apsaugai. Trečiasis deklaracijos taškas neleidžia keisti tautinės mažumų struktūros, tačiau čia prisidengiama sienų apsauga ir viskas aiškinama savaip. Aišku, kad į ne visai tūkstantinį Punską įkėlus apie 150 lenkiškų šeimų, prireiks lenkiškų darželių, mokyklų, pamaldų, reikės įdarbinti kariškių žmonas, kai tuo tarpu saviesiems trūksta darbo vietų, gali atsirasti mišrių šeimų ir t.t.

Skaldoma lietuvių visuomenė

Š.m. pradžioje visoje Lenkijoje įvyko naujas vyskupijų paskirstymas, ir mes dabar priklausome Elko vyskupijai, kurios priešaky yra vyskupas ordinaras Wojciech Ziemba. Jo artimiausiu pagalbininku – augziliaru yra vysk. Edward Samsel – dešinioji ranka a.a. vysk. Sasnowskio, kuris buvo garsus savo neapykanta lietuviams. Taigi į Elką persikėlė senos lenkų nomenklatūros žmonės, ir todėl neramina mus jų politika, juolab, kad pirmosios nepalankumo apraiškos jau pasirodė.

Kaip žinote, vietinių lietuvių ir p. Rudžių iš Amerikos lėšomis ir rankomis baigiama statyti Vidugirių bažnyčia. Buvo ji numatyta kaip pagalbinė Punsko parapijos koplyčia, o štai prieš šv. Petro ir Povilo atlaidus visai netikėtai kun. Zenonas Parakevičius Žagariuose perskaitė vysk. W. Ziembos raštą, informuojantį, kad iš dalies Punsko ir Seinų parapijų sukurta nauja mišri Vidugirių parapija. (Be jokių pasitarimų su lietuviais.) O Punsko parapijiečiams niekas net nesiteikė pranešti apie tai. Vieni nuo kitų nugirdę, nusprendė per Petrines viską išsiaiškinti su vyskupu. Kaip viskas atrodė, aprašyta 13, 14 "Aušros" numeriuose.

Protesto banga nuvilnijo, raštai vyskupams įteikti, bet, atrodo, viskas jau nuspręsta, bus dar viena mišri parapija, o jau šitų nėra kam aptarnauti. Tada vyskupija "bus priversta" atsiųsti lenką kunigą, o ir šiaip suskaldytą visuomenę visada lengviau nutautinti ir valdyti. Pastoviai rašysime "Aušroje" apie šiuos reikalus.

Suvalkuose šiais metais lietuviai išsikovojo vienerias lietuviškas Mišias per mėnesį. Jų laikyti atvažinėja kun. J. Macekas iš Pilypavo. Tai, žinoma, geriau negu nieko, bet kartu ir labai mažai. Vaikai ir toliau tikybos mokomi lenkiškai, Pirmoji Komunija – lenkiškai, giesmės, maldos – viskas į jaunas širdeles pilama lenkų kalba ir lenkiškoje dvasioje. Lietuviai dar tik organizuojasi, jaunimo beveik nėra.

Seinuose yra vienerios Mišios kas sekmadienį, bet su sakramentinėmis apeigomis labai sunku. Reikia kryžiaus kelius pereiti, jeigu nori lietuvių kalba Santuokos arba Krikšto. Dauguma iš karto nusileidžia.

Dar po vienerias Mišias savaitėje yra Smalėnuose ir Žagariuose, bet kaip bus, kai pradės veikti nauja Vidugirių parapija, nieks nežino.

Lenkinamos mokyklos

Su švietimu taip pat yra labai daug problemų. Pirmiausia metų pradžioje buvo išleistas naujas švietimo potvarkio projektas tautinėms mažumoms, numatantis įvesti 50% lenkų kalbos jau į darželius, o lietuviškose mokyklose taip pat pusę dalykų dėstyti lenkų kalba. (Ligšiol lenkų kalba buvo dėstoma tik nuo II klasės). Mažumos sukėlė didelį protestą ir to projekto buvo atsisakyta, priimtas naujas – kiek švelnesnis, tačiau vistiek ribojantis mažumų teises, palyginus su buvusia "komunistine" padėtim. Reikalaujama didesnio vaikų skaičiaus sudaryti klasei, nėra papildomų pamokų Lietuvos geografijai ir istorijai, darželinukams-šešiamečiams vistiek įvestos 4 val. lenkų kalba savaitėje, neleidžiami dvikalbiai antspaudai, iškabos ir t.t. Kelias lietuviškas aštuonmetes numatyta sumažinti iki 4 klasių. Mes protestuojame, o jie sako, kad tik prieš pat mokslo metus bus galutinis sprendimas, kada jau nebus galima niekų padaryti.

Kultūros namų Punske neįmanoma užbaigti, nes, pastačius sienas, valdžia sulaikė finansavimą. Stogą valsčius uždengė iš paskolos, bet palūkanos labai didelės, negali išsimokėti, valdžia nieko nežada. Tai pirmieji ir vieninteliai kultūros namai lietuviams pokario metais, ir tų neleidžia užbaigti.

"Aušros" vargai

Pabaigoj dar keli žodžiai apie mūsų "Aušrą". Paskutinio žurnalėlio dar nedrįsta uždaryti ir iš gaunamų iš Kultūros ir meno ministerijos lėšų galima leisti "Aušrą" tokią, kaip dabar, tik neaišku, kaip ilgai, nes valdžia siekia, kad mažumos pačios išlaikytų savo žurnalus. Prie mažo tiražo (4000 egz.), tai labai sunku padaryti, nes toks žurnalėlis niekad nebus pelningas. Nebūtume turėję ir dvisavaitinės "Aušros", jeigu ne aukos, parama iš Lietuvos. Iš šių papildomų lėšų nusipirkome arba gavome porą kompiuterių, įsteigėm nedidelę spaustuvėlę, kurioje, šalia "Aušros", mėginame leisti ir kitus lietuviškus leidinius. Siunčiame Jums naujai pasirodžiusius mūsų krašto tremtinio prisiminimus, netrukus išeis poezijos rinkinėlis, kalendorius ir t.t. Stengiamės kiek galėdami. Iš Lietuvos gabename pigesnį popierių, bet dabar kainos pamažu išsilygina, muitai dideli, jau nėra pelno.

Tai štai kaip gyvename. Kiekvienoj srity laisvosios Lenkijos valdžia stengiasi vis labiau mus spausti, atrodo, tiesiogiai siekdama galutinai mus išnaikinti, ir tas jai gerai sekasi. Nutautinimas vyksta labai sparčiai, ir tik nedidelė saujelė atkakliausiųjų dar vis tebesilaiko. Kiti neturi kantrybės bei jėgos nuolatinei kovai ir anksčiau ar vėliau – pasiduoda.

Lietuvos valstybės sienų klausimu

Lietuvos geografų draugijos pareiškimas

Lietuvos valstybės atkūrimas ir išsaugojimas reikalauja daugelio valstybinių struktūrų ir elementų atstatymo. Vienas iš jų — valstybės sienų patikslinimas ir tarpvalstybinių sutarčių pasirašymas dėl jų. Tai būtų gera pradžia draugiškam ir vaisingam bendradarbiavimui su istoriniais kaimynais.

Tačiau Lietuvos geografų draugijai kelia abejones tai, kad šiuo metu sukurtos sienų delimitacijos ir demarkacijos komisijos šį darbą atlieka be išankstinės valstybės sienos koncepcijos. Ši koncepcija turėtų įvertinti politinius, juridinius, geografinius, istorinius, socialinius, ekonominius, etnografinius ir kitus aspektus. Be to, koncepcija, remdamasi sienų neliečiamumo principu, neturėtų atmesti tarpvalstybinių derybų dėl sienų optimizavimo galimybės. Todėl siūlome:

1. Sudaryti komisiją, susidedančią iš atitinkamų specialistų, kuri paruoštų valstybės sienos koncepciją.
2. Komisijos paruoštą koncepciją ir konkrečius pasiūlymus (projektą) apsvarstyti Lietuvos respublikos aukščiausioje taryboje.
3. Su koncepcijos projektu supažindinti visuomenę.

Lietuvos geografų draugija, turėdama savo tarpe patyrusių specialistų, yra pasiruošusi talkinti šiame darbe. Manome, kad nestigtų pasiūlymų ir iš visuomenės.

Prof. dr. S. Vaitekūnas,
Lietuvos geografų draugijos pirmininkas
ir valdybos nariai

P R I N T I N G
N E T
66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT.M8V 1R3,
TEL. (416) 252-6741
Savininkas Jurgis Kuliešius

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.
Spausdiname: *raštines reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteles); bekalkinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bilietus ir programas.*
Susitarus užsakymus paimame ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

POLIMEX
PREKYBA • KELIONĖS • SIUNTINIAI
Ar jūs siunčiate siuntinius į LIETUVĄ?
Kodėl turėtumėte mokėti daugiau?
TIK 60 CENTŲ už svarą*
Laivu ir lėktuvu – greitas pristatymas.
Pasinaudokite žemiausiomis kainomis Kanadoje tik per ***POLIMEX*** *garantuotą patarnavimą.*
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų – Toronte, Mississaugoje, Scarborough.
Head office: 141 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2L2
Tel. (416) 537-7914
Branch: 3615 Dixie Rd., Unit 11 Mississauga, Ontario L4Y 4H4
Tel. (416) 238-6683
*Plius pristatymas į namus.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!
Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.
Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).
Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.
FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

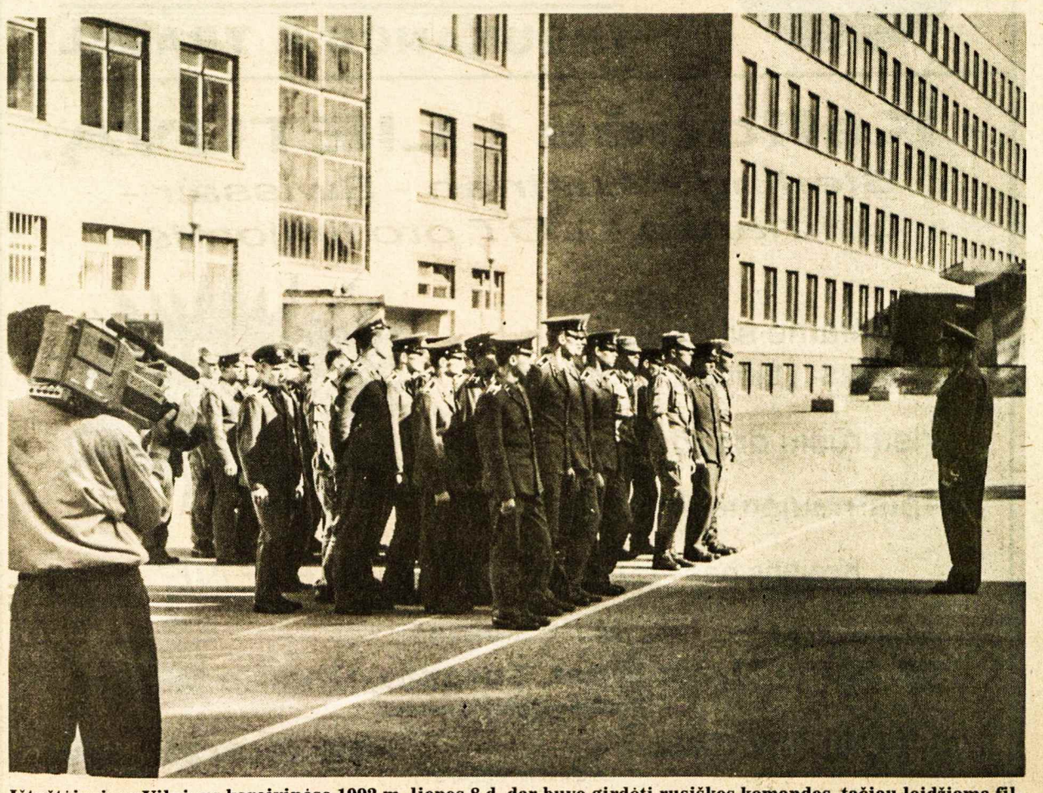

Ištuštėjusiose Vilniaus kareivinėse 1992 m. liepos 8 d. dar buvo girdėti rusiškos komandos, tačiau leidžiama filmuoti bei fotografuoti. Paskutiniai sovietų kariškiai žada iš čia netrukus išeiti **Nuotr. Alf. Laučkos**

Iš pokalbio su Vilniaus lituanistė

Rado 900 knygų, kurių neturėjo Lietuva

"TŽ" bendradarbio pranešimas iš Čikagos

Porą mėnesių Pasaulio lietuvių archyve ir Lituanistikos tyrimų centre, įsikūrusiuose Čikagos lietuvių Jaunimo centre, praleido Vilniaus Martyno Mažvydo bibliotekos lituanistikos skyriaus vedėja Silvija Vėlavičienė. Būdama Čikagoje, ji turėjo progą stebėti liepos 5 d. šio didmiesčio pašonėje įvykusią IX Tautinių šokių šventę ir savo įspūdžius aprašyti "Draugo" kultūriniam priede, matyti kai kuriuos kitus šios vasaros renginius, "Draugo" bendradarbiui Br. Juodeliui duoti interviu apie savo uždavinius, kuriuos ji atliko viešėdama Čikagoje ir Wisconsino valstijos sostinėje Madisone. Paskutinę savaitę, prieš grįždama į Lietuvą, Čikagoje susidūrė su užpuoliku, iš šios akademikės pagrobusiu rankinuką su dokumentais, su užsienio pasu bei viza, kuriuos vėl skubiai turėjo parūpinti Lietuvos ambasada Vašingtone ir konsulatas Čikagoje.

Rugsėjo 6 d. pusvalandžiui belikus, kol Lituanistikos tyrimų centro direktorius dr. J. Račkauskas turėjo S. Vėlavičienę išvežti į orauostį kelionei Vilniun, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos ruoštam Tautos šventės minėjimui Jaunimo centre tik ką pasibaigus, man jėzuitų name šalia vienuolyno pavyko pagauti jau gerai pažįstamą S. Vėlavičienę, kuri atsakė į porą klausimų, specialiai skirtų "Tėviškės žiburiams".

— Malonėkite susumuoti savo įspūdžius Čikagoje: ką Jūs čia padarėt ir ar aplamai apsimokėjo ši kelionė?

— Esu labai laiminga, kad Lituanistikos tyrimų centras mane pakvietė. Be pabuvimo čia aš nebūčiau galėjusi sėkmingai tęsti darbų, kuriuos esame pradėję Lietuvoje. Dabar, kai mus yra pasiekę jau šeši konteineriai išeivijos knygų, ir tas sugrįžimo procesas, sakyčiau, yra neužsibaigęs, bet labai daug jau davęs Lietuvai. Dabar mes jau pradedam galvoti, kad būtina tęsti bibliografavimo darbus, kurie išeivijoje yra nutrūkę. Pastarųjų 10-ties — 13-kos metų laikotarpiu išeivijos spauda jau nėra bibliografuojama, nes nebėra bibliografų, kurie tą darbą dirbtų. Mes manome, kad Lietuvoje būsim pajėgūs tęsti darbus labai garbingų bibliografų, tokių, kaip Rožancovas, Dainauskas, Kontautai. Lietuvoj dabar jau turim ir pakankamai spaudos, ir pakankamus ryšius — mus pasiekia visa naujausia išeivijos spauda. Mes dabar jau labai daug darom: atskleidžiam turinį visų išeivijos periodinių leidinių savo bibliografiniame leidinyje "Spaudos metraštis".

Mano atvykimo tikslas buvo kaip tik susumuoti tai, kas yra padaryta: aš atvažiavau su kontroliniu sąrašu knygų, kurias mes jau turim Lietuvoj, ir ieškoti tų, kurių Lietuvoj neturim. Radau 900 knygų, nes jūs pats puikiai žinot, kad yra išeivijos leidinių, kurie buvo spausdinti tik 20-ties egzempliorių tiražu. Yra nemažai tokių, kurių tiražas buvo 100, 200. Ir mes žinom, kad yra atvejų, kur tik vienintelis egzempliorius yra išlikęs Pasaulio lietuvių archyve. Aš manau, kad tų leidinių yra ir asmeninėse kolekcijose, bet jūs žinot, kad prie asmeninių kolekcijų prieiti yra labai sunku. Ir vistiek mes remsimės dabar, rengdami bibliografiją, sakyčiau, tokių valstybinių archyvų pagrindu.

— Jūsų vizitą šiek tiek temdo tas užpuolimas, kurį jums teko pergyventi paskutinę viešnagės Čikagoje savaitę. Kaip jaučiatės?

— Aš manau, kad negali aptemdyti jokios nelaimės mano to vizito, juo labiau, kad jos nebuvo tokios didelės: esu sveika ir gyva, grįžtu pilna jėgų tęsti savo pradėtų darbų. Gal man jos padėjo pažinti tą Amerikos pusę, kurios būčiau nepažinusi ir įsitikinti, kad Amerika turi labai daug problemų, — prieš atsisveikinant pareiškė Silvija Vėlavičienė, Martyno Mažvydo bibliotekos lituanistikos skyriaus vedėja.

Kalbėjosi **Vl. Ramojus**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

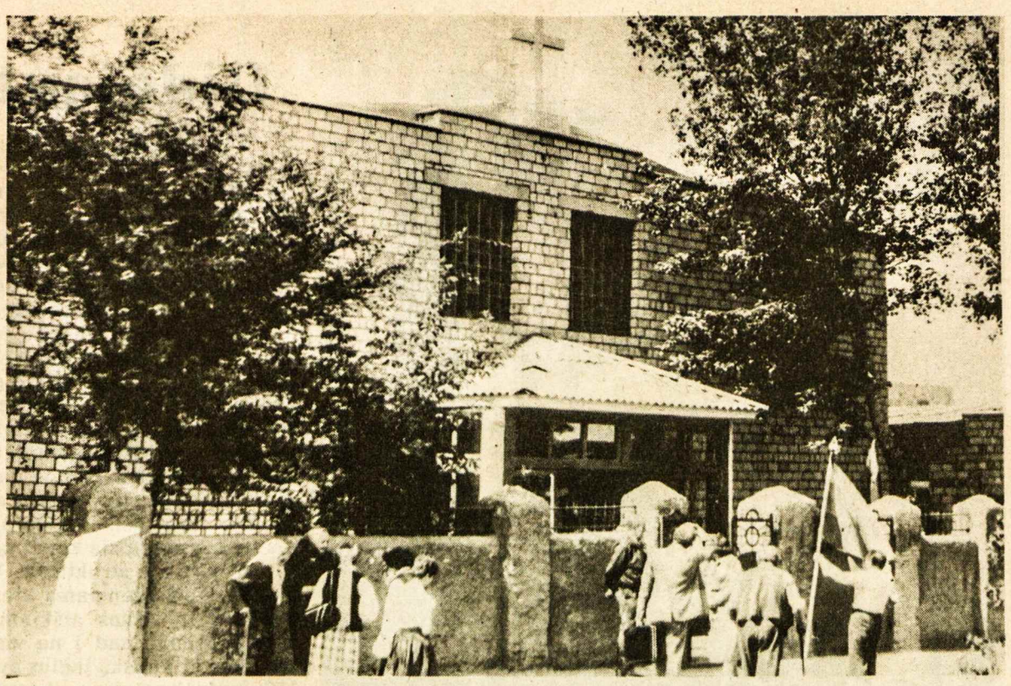

Katalikų šventovė Karagandoje, pastatydinta a.a. kun. ALBINO DUMBLIAUSKO, SJ, rūpesčiu. Ją 1991 m. aplankė ekspedicija iš Lietuvos
Nuotr. H. Paulausko

Lietuvių emigracija: problemos ir perspektyvos

Prof. dr. STASYS VAITEKŪNAS,
Lietuvos geografų draugijos pirmininkas

Nėra pasaulyje valstybės ar tautos, kurios žmonės gyventų tik savame krašte. Gyventojų tarpvalstybinės migracijos yra toks pat natūralus reiškinys, kaip ir pati valstybė. Dėl to, atkūrus Lietuvos valstybę ir išėjus iš "geležinės uždangos", jos laukia ir toks reiškinys kaip gyventojų emigracija.

Teisiniu požiūriu emigracijos ir imigracijos procesai yra įteisinti ir LR AT priimtais įstatymais. Emigracijos įstatymas yra bene liberaliausias — juo niekas nevaržoma, o tik įteisinamas laisvas žmonių judėjimas ir gyvenamosios vietos pasirinkimas.

Kalbant apie lietuvių emigraciją reikėtų aptarti keletą esminių klausimų: 1. emigrantų skaičių; 2. emigracijos priežastis ir jos pasekmes; 3. emigracijos reguliavimo galimybes, 4. išeivijos panaudojimo galimybes Lietuvos reikalams ir Lietuvos atsakomybę jai; 5. reemigracijos skatinimą.

Emigrantų šalis

Lietuva praeityje visada priklausė tai šalių grupei, kurias galima apibūdinti kaip emigracines, atiduodančias savo gyventojus kitų valstybių globai, jų kūrimui ir stiprinimui. Emigracija iš Lietuvos prasidėjo XVII š., o tikriausiai ir dar anksčiau, bet masiškai lietuviai pradėjo emigruoti tik nuo XIX š. vidurio.

Iki Pirmojo (Didžiojo) pasaulinio karo iš Lietuvos emigravo apie 700-800.000 žmonių, o, jei priskaičiuosime dar ir tuos lietuvius, kurie gyveno Rusijos imperijos nelietuviškose gubernijose, tai turėsime beveik visą milijoną. 1918-1939 m. iš Lietuvos išvyko dar apie 100.000 žmonių. Dėl nedidelės reemigracijos ir emigracijos pasipildymo Antrojo pasaulinio karo pabaigoje šiandien pasaulyje, už Lietuvos ribų, gyvena apie 1 milijoną lietuvių ir lietuvių kilmės žmonių.

Šiandieninė emigracija, remiantis retrospektyva, ekonominiais ir socialiniais procesais bei įvairių valstybių imigracine politika, neturėtų būti labai didelė. Didesnė gali būti tiktai pirmoji emigrantų banga, kuri Lietuvoje, didėjant nedarbui, brangstant pragyvenimui, jau kyla. Tai rodo emigracinė statistika ir paduotų pareiškimų skaičius.

1991 m. iš Lietuvos emigravo 2618 žmonių, o per šių metų pirmąjį pusmetį — 741 (čia neįskaityti 18.085 išvykę į pastovias savo gyvenamas vietas buvusioje SSSR). Panagrinėjus emigrantų tautybes, matome, kad 60% visų jų sudaro žydai. Lietuviai sudaro tik 15%. Taigi dabartinis emigrantų skaičius beveik atitinka prieškario metų išvykusiųjų metinį skaičių, t. y. tų metų, kai Lietuvoje kilo ekonomika ir pragyvenimo lygis po trisdešimtųjų metų krizės. Tačiau minėti skaičiai yra apgaulingi, nes daug žmonių iš Respublikos išvyksta ne per Emigracijos tarnybą, bet dažniausiai pakviesti giminių arba "laukiniu" būdu, nusipirkę iškvietimus į "amerikas". Dalis jų vienokiu ar kitokiu keliu stengiasi tapti ir tampa emigrantais. Didelį "naujosios bangos" emigrantų antplūdį gali paliudyti JAV, D. Britanijos ir kitų Vakarų valstybių lietuviai. Tokia padėtis reikalauja atkreipti didesnį dėmesį į emigruojančius ne tik dėl jų didelio skaičiaus, bet dar ir dėl to, kad jie nedingtų Lietuvai, nepamirštų Tėvynės, o Tėvynė jų.

Pasekmės

Emigracijos pasekmės gali būti įvairios. Tarp neigiamų pasekmių gali būti demografinės, ekonominės, socialinės ir netgi politinės. Esant, palyginti nedideliam gyventojų natūraliam prieaugiui (apie 15.000 per metus), gali nustoti augęs gyventojų skaičius arba netgi sumažėti. Dėl bendro išvykusiųjų į Rytus ir Vakarus skaičiaus 1991 m. iš tikrųjų taip ir atsitiko. Žinant nepalankią Lietuvos gyventojų amžiaus struktūrą, būtų galima daryti ir liūdnesnes išvadas, bet būkime optimistais dėl Lietuvos perspektyvų. Mažėjantį gyventojų skaičių galima kompensuoti didinant imigracijos į Lietuvą kvotas, bet didesnė imigracija svetimtaučių į mažą šalį visada turi savo pavojus. Reikėtų aktyviau skatinti Sibiro ir kituose Rusijos ir Kazachstano plotuose likusius tremtinius grįžti po ilgų tremčių namolei.

Emigracijoje paprastai dalyvauja jauni, sveiki, mokyti žmonės, turintys, be to, gero avantiūrizmo naujovių ieškojimui. Toks "protų" nutekėjimas Lietuvai nieko gero neduos, o mokslui, medicinai, architektūrai būtų netgi pragaištingas. Žinoma, emigracija dalinai gal ir išspręstų kai kurias nedarbo Lietuvoje, konkurencijos problemas, bet tai per didelė kaina.

Kita vertus, į emigracijos problemas negalima žiūrėti vien neigiamai. Gerai organizuota bendruomenė yra labai reikalinga atspara jų tikrajai Tėvynei, ypač kritiniais laikotarpiais. Žinome kokią lemiančią įtaką lietuvių bendruomenės, ypač gyvenančios laisvajame Vakarų pasaulyje, turėjo atkuriant Lietuvos valstybingumą XX š. pradžioje ir jo pabaigoje. Šiandien aukštos kvalifikacijos lietuviai specialistai prisideda prie įvairių Lietuvos gyvenimo pusių — ekonomikos, teisės, politikos, kultūros, švietimo — pertvarkymo. Ta pagalba galėtų būti žymiai didesnė ir efektyvesnė, jei turėtume geriau pergalvoję tokio bendravimo programą.

Priežastys

Tarp pagrindinių emigracijos priežasčių yra ekonominio ir socialinio pobūdžio priežastys. Esant sunkiai ekonominei situacijai, dalis žmonių, ypač nenorinčių laukti ar mažiau patriotiškai nusiteikusių, be abejonės, emigruos. Emigracines nuotaikas, ypač jaunimo tarpe, gali skatinti ir nedarbas, nemokėjimas prisitaikyti prie naujų ekonominių sąlygų. Jau dabar tarp studentų šie klausimai gyvai diskutuojami. Apie 50% jų norėtų visiškai arba laikinai emigruoti ar mokytis užsienyje.

Tačiau tarp noro ir jo įgyvendinimo yra gana ilgas ir sudėtingas etapas. Kaip rodo tyrinėjimai tik apie 10-15% tampa realiais emigrantais iš visų norinčių. Dar dažniau šis skaičius yra mažesnis. Ekonominės situacijos gerėjimas gali žymiai sumažinti emigrantų skaičių. Bet šiaip ar taip "protų nutekėjimas", kaip ir darbingiausio amžiaus, sveikų ir iniciatyvių žmonių dalies emigracija neišvengiama.

Drausti ar reguliuoti?

Galima kalbėti apie emigracijos reguliavimą, bet ne apie jos draudimą, kas jau kartais bandoma siūlyti. Emigracijos reguliavimas irgi turi būti ne tiesioginis, o per ekonomiką, naudojant kartu moralinio poveikio priemones. Jų apgalvota sistema ir taikymas pirmiausia jaunimui, turėtų pristabdyti jo išvykimą.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Tėvai, kurie nemoko savo vaikų lietuvių kalbos, bėga nuo savo tautos

Sunki jaunimo būklė

Per Vatikano radiją perduotas pokalbis su Vilniaus universiteto ekonomikos fakulteto III kurso studentu Ryčiu Gurkšniu.

— Kaip paveikė tavo pasaulėžiūrą auklėjimas šeimoje?

Nuo mažens buvau auklėjamas katalikiška dvasia. Mūsų šeimoje ir giminėje visais tarybiniais laikais buvo išsaugotas tikėjimas ir perduodamas iš kartos į kartą. Tėtukas išmokė mane mažą melstis, kiekvieną sekmadienį vesdavosi į šventovę. Kol gyvenau šeimoje, aš to nesupratau, neįvertinau to, kaip daug man davė toks religinis auklėjimas. Nes gyvendamas su tėvais žmogus apsipranta, nesusimąsto apie tai, bet kai jis pradeda savarankišką gyvenimą, pamato, kaip praverčia tai, ką gauna iš šeimos. Aš dabar esu labai dėkingas tėvams, kad jie mane vedė tokiu keliu ir davė man tai, ko daugelis mano bendraamžių neturi.

— Kokios akimirkos tau labiausiai įsimintinos iš bendro gyvenimo su tėvais?

Iš šalies pažvelgus, mūsų šeima tais priespaudos laikais niekuo nesiskyrė iš kitų šeimų. Bet viduje buvo puoselėjamos didžiulės dvasinės vertybės. Tėtukas dirbo ekskavatorininku, mama – valstybinio draudimo inspektore, taipgi gyveno kaip praktikuojantys katalikai ir auklėdami savo vaikus ta dvasia. Visą laiką prisiminsiu Velykų rytus, Kalėdų vakarus, gegužės, birželio, spalio mėnesio vakarus, kai visa šeima susirinkdavo maldai viename kambarėlyje. Tik dabar aš suprantu, kiek tai svarbūs momentai buvo mano gyvenimui.

— Ar sunku išlikti tikinčiam jaunuoliui netikinčioje aplinkoje?

Manau, kad nėra sunku tikinčiam, bet gal sunku abejojančiam, ieškančiam Dievo. Man, turinčiam tvirtą pamatą, buvo ne tik nesunku, bet ir tai padėjo, skatino pasirinkti dvasininko pašaukimą. (Įstojo į Tėvų jėzuitų naujokyną 1992 m.).

Matydamas aplink save tiek daug jaunų žmonių, galima sakyti – tarybinės sistemos sugadintų žmonių, ieškančių laikino malonumo, norinčių lengvai gyventi, prisirišusių prie kasdienybės, nepažįstančių Dievo, aš jaučiu pareigą ant tėvų padėto pamato statyti tą rūmą, kuris spindėtų dieviška šviesa, kuris apšviestų jaunų žmonių širdis, vestų juos arčiau prie Dievo.

— Kaip tu dabar žvelgi į Lietuvos jaunimą?

Dabar Lietuvos jaunimas tikrai yra sunkioje būklėje. Praūžusių 50 priespaudos metų užgesino meilę artimui ir Dievui daugelio lietuvių širdyse. Ir labai skaudu, kaip tas šaltis yra sukaustęs jaunas širdis, kurios yra Lietuvos, laisvos Lietuvos ateitis. Man atrodo, kad mūsų jaunimas ir jų tėvai šiuo sunkiu visai Lietuvai laiku ne tik ekonominiame, bet ir dvasiniame gyvenime, turi neprarasti vilties, pasitikėjimo kuriant šviesią mūsų tautos ateitį. O šio pasitikėjimo, kantrybės ir ištvermės turi semtis iš Dievo, iš Kristaus gyvenimo, iš Kat. Bendrijos, kuri laukia mūsų jaunime geros valios.

— Kaip padeda tėvai rinktis pašaukimą?

Tėvai mažą žmogų pirmiausia pastato ant kojų ir fizine, ir dvasine prasme, išmoko kalbėti, skaityti, rašyti ir dar daug dalykų, kurių reikia gyvenime. Tėvai pakloja tarsi pamatus savo vaikų gyvenime ir nuo pamatų tvirtumo, teisingumo priklauso ir tai, kaip pats žmogus išėjęs į gyvenimą statys tą namą, koks gražus ir didelis jis bus ir ar ilgai jis stovės. Bet pradėdamas statyti namą, statybininkas pirmiausia projektuoja, koks tas namas bus. Taigi, ir žmonių gyvenime, prieš pradedamas savo savarankišką gyvenimą, žmogus pasirenka sau pašaukimą, bet apsiribodamas tuo pamatu, tomis žiniomis, tuo išsilavinimu, kurį jis gavo iš tėvų ir kitų vyresniųjų. Taigi, tėvai padaro didelę įtaką ir pateikia, suteikia didelę paramą savo vaikams, kad jie galėtų teisingai ir vertai pasirinkti tą kelią, kuriam Dievas šaukia juos. **Kun. K.A.**

Parama jėzuitų gimnazijai

Platų straipsnį apie Kauno jėzuitų gimnaziją rugpjūčio 6 d. išspausdino Eichstaetto dienraštis "Eichstaetter Kurier", pažymėdamas, kad su lietuvių gimnazija tamprius ryšius palaiko vietos katalikų Willibald gimnazija. Jau surinkta 7,5 tūkst. markių, kurias krašto tarybos atstovas įteikė jėzuitų gimnazijos direkt. kun. Algiui Baniuliui, SJ. Šią sumą sudaro apskrities, vyskupijos bei gimnazijos mokinių ir jų tėvų aukos. Iniciatyva atėjo iš prof. dr. A. Bammesbergerio ir jo žmonos Annaliese – Willibald, gimnazijos mokytojos. Birželio mėn. jie lankėsi Kaune, patirdami iš arti lietuvių gimnazijos sunkumus. Jai trūksta pagrindinių įrengimų – suolų, lentų, knygų. Taip pat ir mokytojai turėtų palaikyti ryšius su Vakarais. Apskaičiuojama, kad gimnazijos atnaujinimas kainuos per pusę milj. rb. Neseniai mokiniai ir mokytojai nudažė klasių sienas, sutaisė medines grindis.

Įteikus kun. A. Baniuliui, SJ, čekį, įvyko vadovaujančių asmenų posėdis. Lietuviams, šalia kun. A. Baniulio, SJ, atstovavo prel. A. Bunga. Atkreiptas dėmesys į vokiškas knygas, o kun. A. Baniulis, SJ, iškėlė mokytojų pasikeitimo klausimą. Jau užplanuotas spalio mėn. vienos mokytojos atvykimas į Eichstaeettą. Visas išlaidas apmokės krašto ir miesto tarybos. Mokytoja apsistos miesto viceburmistro šeimoje.

Dienraštis išspausdino didelę nuotrauką, kurioje krašto tarybos atstovas Konradas Regler įteikia 7,5 tūkst. markių čekį gimnazijos direkt. kun. A. Baniuliui, SJ. Parama gimnazijai bus tęsiama toliau. Laukiama aukų iš anapus Atlanto lietuvių. **K.B.**

ODRA
INSURANCE & TRAVEL

• Kelionės į LIETUVĄ:
Sterling - Austrian - Swissair - Lufthansa - LOT oro linijomis

▪ Siunčiame siuntinius ir pinigus į Lietuvą ir į Punską
▪ Visų rūšių drauda
▪ Aptarnaujame lietuviškai

Rugsėjo 24 d. tik už $799 + mokesčiai Sterling oro linija

Kreiptis pas ELONĄ PUNKRIENĘ

Mūsų adresas:
1582 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-0202 FAX: (416) 532-2180
Leidimo nr. 03247911

"LEDAS" REFRIGERATION
Įvedu visų rūšių
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus
Skambinti RAIMONDUI JARECKUI tel. 767-8711, Toronte.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745
• Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietimai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausiai įmanomą laiką. • Iš mūsų valiutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai.
Kreipkitės į ALGĮ ar STEFĄ MEDELIUS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.
Į Lietuvą skrendam spalio pradžioje.
Reikalingi patarnavimų nedelsdami skambinkite.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.
Nuo spalio 15 - $899 +mokesčiai
Teiraukitės ir apie likusių vietų išpardavimą $799
ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai
Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
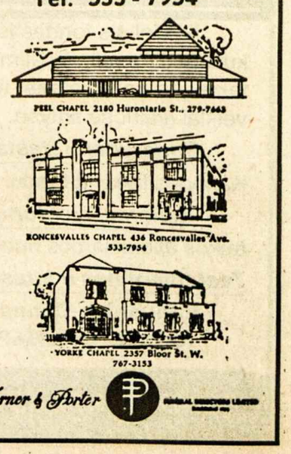

Lietuvių emigracija: problemos...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Nekalbėsiu apie tai, kad Lietuvos piliečių emigraciją riboja kitų valstybių įstatymai, nors tai ir yra svarbu, bet emigraciją reguliuoti gali pirmiausia Lietuvos ekonomikos sutvarkymas, visuomenės santarvė, galimybė kiekvienam jaunam žmogui siekti savo tikslo ir išbandyti jėgas bei sugebėjimus privačiame versle ir pan.

Deja, šiuo laiku Lietuvoje dar daug Rytų palikto chaoso, savitarpio rietenų ir nesusipratimo. Bet visa tai praeis. Geriau, kad tai atsitiktų greičiau.

Išeivijos įtaka

Šiandien emigracijai įtakos turi tai, kaip išeivija, ypač gyvenanti Vakarų pasaulyje, priims naujuosius ateivius. Iš JAV, Kanados, Didžiosios Britanijos ateina daug žinių apie naujųjų emigrantų nesutarimus su senbuviais. Gaunama ir neraminančių žinių apie tų naujųjų nenorą dalyvauti lietuviškųjų parapijų, Lietuvių namų veikloje, o kartais ir tiesioginį vengimą dalyvauti lietuvybės išlaikyme. Matyt, istorija kartojasi. Karo ir pokario metų emigrantai, atvykę į Ameriką, taip pat ne visada rado bendrą kalbą su senąja išeivija, nors ir buvo jos pakviesti iš Vokietijos DP stovyklų ar kitų valstybių. Todėl nieko nuostabaus, jei dabartiniai išeiviai, gimę ir augę bent 50 metų tvyrusioje sovietinėje aplinkoje, sunkiai suvokia kitokį gyvenimo būdą, darbą, bendražmogiškas pareigas, krikščioniškos moralės normas.

Bet svarbiausia, jei norime pristabdyti galimą emigracijos bangą, būtina kuo greičiau įgyvendinti pačioje Lietuvoje teisingumą ir teisėtumą, sudaryti palankias sąlygas normaliam darbui, nes tik jis, darbas, susijungęs su religine dora, nežino pralaimėjimų. Tik tokiu būdu Tėvynė taps ekonomiškai stipri, nepriklausoma, o joje bus jauku ir oru žmonėms, bus patraukli užsieniečiams.

Išeivijos lietuviškumas

Galvodami apie netiesioginį migracijos reguliavimą ir jos normalizavimą, turime galvoti ir apie tai, kaip išlaikyti užsieniuose lietuviškumą, kaip lietuviški telkiniai ir emigrantų tikroji Tėvynė Lietuva turėtų bendrauti, padėdamos viena kitai. Tokie ryšiai turėtų būti įvairūs, bet pirmiausia kultūriniai ir švietimo (tarp kūrybinių organizacijų, menininkų, rašytojų, kunigų, mokytojų), mokykliniai, sportiniai, ekonominiai.

Tokie ryšiai jau mezgasi, bet ar jie efektyvūs? Žiūrėk, atvažiuoja specialistas lietuvis iš Vakarų pamokyti kaip tvarkytis naujojoje Lietuvos situacijoje, kuri mums iš tikrųjų yra sudėtinga. Tuo tarpu mūsų specialistas, dažnai žinantis tik sovietinę ekonomiką, pradeda "mokyti" atvykusį, primindamas, kad jis nežinąs vietinės situacijos. Žinoma, iš tokių "ryšių" naudos nedaug. Išeitis čia galėtų būti paprasta: ne mokykime vieni kitus, o mokykimės vieni iš kitų. Tada rezultatai bus žymiai naudingesni.

Grįžimas Lietuvon

Reikia kalbėti ir apie reemigraciją, kuri buvo prieškario Lietuvoje toks pat normalus reiškinys, kaip ir pati emigracija. Šiandien būtų labai naudinga, jei Lietuvoje vėl atsirastų pažangą skleidžiantys "amerikonų ūkiai", "amerikonų vaistinės", "amerikonų fabrikai" ir pan. Bet ar atsiras? Po skandalingai nuskambėjusios per visą lietuviškąjį pasaulį istorijos dėl Lietuvos pilietybės suteikimo apsunkinimo išeivijos lietuviams, reikia gerai pagalvoti, kaip ne tik atsiprašyti tuos žmones, bet ir kaip normalizuoti santykius su jais? Bet ar ką darome?

Daugelis lietuvių, tų kurie daug metų rašė laiškus laisvųjų Vakarų valstybių prezidentams, demonstravo prie sovietinių atstovybių, skleidė tiesos žodį apie Lietuvą po pasaulį (tikiu, kad be jų Lietuvos atgimimas būtų žymiai sunkesnis), atvykę į Lietuvą, randa tai, ko nesitikėjo. Jiems apsunkinamas įėjimas į bet kurį verslą, neleidžiama atsiimti savo ar savo tėvų turto. Užsieniečiui nelietuviui tokie darbai padaryti kartais būna lengviau. Ir taip grįžta lietuvis į savo antrąją tėvynę tikriausiai su didele nuoskauda širdyje. Siūlau ne tik nedaryti kliūčių mūsų tautiečiams, bet ir sudaryti jiems lengvatines sąlygas. Tikiu, kad tai būtų vienintelė teisinga išeitis ir graži padėka už buvusį pavergtos Lietuvos gynimą užsienyje. Jei to nepadarysime, liksime panašūs į Petro Cvirkos aprašytuosius lietuvius jo romane "Frank Kruk".

Ryšiai su tėvyne

Kokie ryšiai reikalingi ir kokio lygio? Manau, kad ryšių su išeivija bendrąją politiką turi nustatyti vyriausybė, o patys ryšiai, matyt, labiau pageidautini ne su valdžios institucijomis, o su visuomeninėmis, religinėmis organizacijomis, draugijomis ir pan.

Ryšiai, kaip minėjau, gali būti įvairūs. Sustosiu tik ties materialiniais. Manau, kad materialinė pagalba šiandien ypač reikalinga Pelesos, Gervėčių, kitų Gudijos ir Sibiro lietuviams. Bet ir ji turi būti teikiama pagal tikslines programas, nes, kaip rodo patirtis, kitaip paveikumas būna mažas.

Tą patį galima pasakyti ir apie JAV, Kanados lietuvių finansinę paramą Lietuvai. Niekas šiandien negali pasakyti kur ji nuėjo, kam ji panaudota ir ar kas nors kam už tai ačiū pasakė. Geriau būtų, jei Lietuva tą paramą būtų gavusi ne doleriais, o pramoniniais įrengimais, žemės ūkio mašinomis, kad ir nedidelių įrengimų, pavyzdžiui, vienkartinių švirkštų gamybai ir kt.

Čia norėčiau priminti japonų išmintį: "Jei alkanam žmogui duosi žuvį — pavalgydinsi jį vieną kartą, jei išmokysi jį žvejoti — jis bus sotus visą gyvenimą".

Baigiant leiskite pasiūlyti, kas, mano nuomone, tikslinga padaryti ryšiams su išeivija stiprinti ir galimybėms geriau panaudoti:

1. Turėti PLB ryšių koordinacinį informacinį komitetą gal būt Vilniuje.
2. Prašyti lietuviškąją išeiviją išrinkti ar skirti vieną deputatą į LR seimą, kuris atstovautų išeivijos reikalams.
3. Sudaryti lengvatines sąlygas išeivijos lietuviams įdėti savo kapitalams į Lietuvos ūkį ir dalyvauti jo atstatyme.
4. Surengti pasaulio lietuvių II-ąjį suvažiavimą 1993 arba 1994 m. Lietuvoje, pakviečiant į jį daugiau atstovų iš užsienio.
5. Per visą lietuviškąją spaudą informuoti apie šios konferencijos Birštone eigą ir nutarimus.

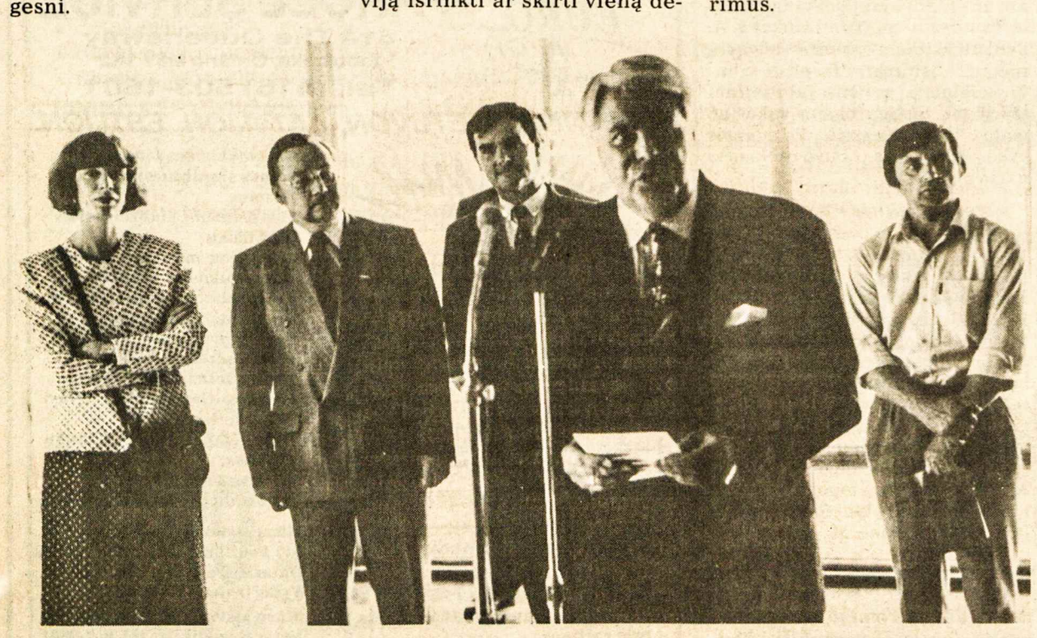

Lietuvos AT pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS 1992 m. liepos 3 d. Vilniuje atidarė "World Press Photo" parodą. Kalba Olandijos karališkosios lėktuvų bendrovės vicepirmininkas Ronald C. J. Wunderink, minėto WPP fondo globėjas

Nuotr. Alf. Laučkos

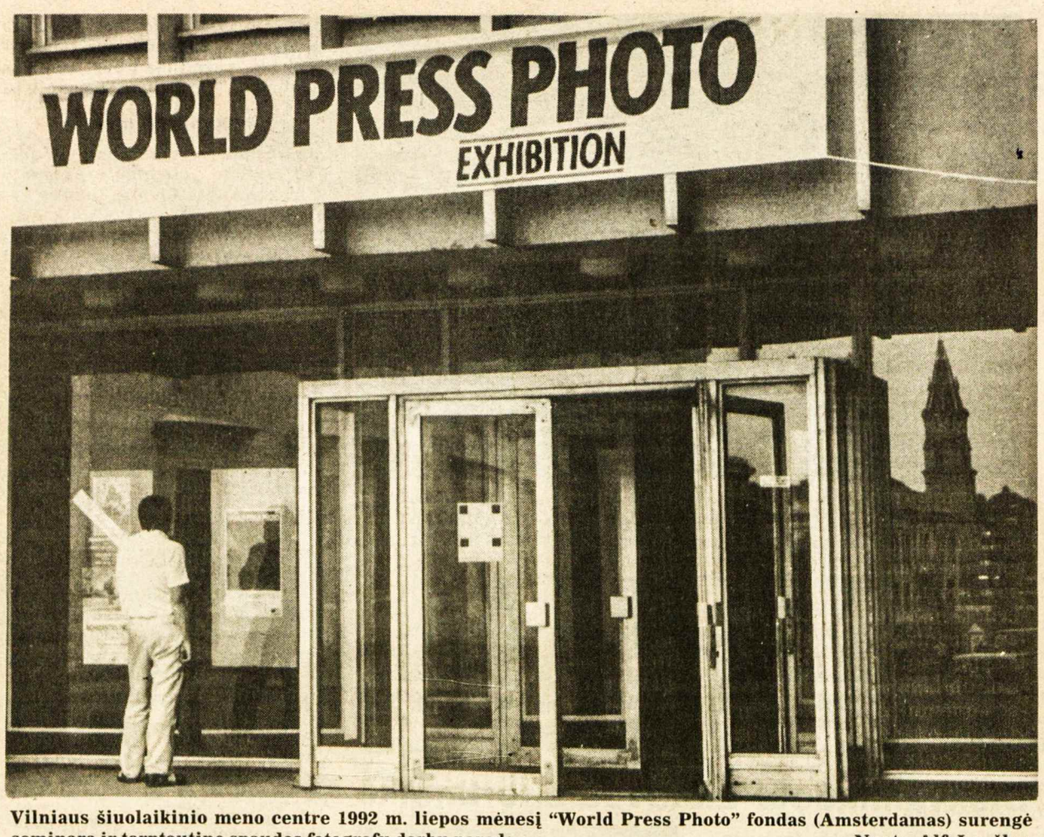

Vilniaus šiuolaikinio meno centre 1992 m. liepos mėnesį "World Press Photo" fondas (Amsterdamas) surengė seminarą ir tarptautinę spaudos fotografų darbų parodą

Nuotr. Alf. Laučkos

Vilniuje steigiama katalikiška gimnazija

Jos steigėja – Lietuvos katalikų mokytojų sąjunga. Ji prašo atsiliepti buvusius prieškario gimnazijų mokytojus, parašyti apie savo patirtį ir pateikti savo sugestijas

Trečiuosius metus gyvename Nepriklausomybę, vis pasižvalgydami į 1918-uosius, paskaičiuodami nuostolius, patirtus sovietmečiu.

Praeities gimnazijos

Prieškario Lietuvoje (1939-1940 m.) buvo 69 gimnazijos – aukštesniosios mokyklos, kuriose ruošti kandidatai universitetams. Jose mokėsi apie 24.000 mokinių. Pokario Lietuvoje neliko nė vienos – visos gimnazijos Sovietų Sąjungos pavyzdžiu buvo perorganizuotos į vidurines mokyklas.

Prieškario gimnazijas baigusieji studijavo Sorbonoje, Paryžiuje, Grenoblyje, Tulūzoje, Miunchene, Freiburge, Berlyne, Vienoje, Berne. Pokario mokyklas baigusieji studijavo dažniausiai Lietuvoje, vienas kitas, kaip SSSR tautinės mažumos atstovas, Maskvoje arba Leningrade.

Per tą laiką praradome daugelį prieškario Lietuvos inteligentų. Be jų, turbūt galima teigti, netekome ir tų, kurių neužsiauginome, nesubrandinome. Turime Lietuvoje intelektualų, bet tokiais jie tapo greičiausiai ne mokyklos pastūmėti, o pavienių mokytojų skatinami, studijuodami savarankiškai, priešindamiesi totalistinim režimui, neigdami prievartą.

Nauji uždaviniai

Dabar atėjo laikas kurti brandinant intelektą demokratinėje aplinkoje, kurioje kiekvienas žmogus pats pasirenka tobulėjimo kelią. O šis pasirinkimas galimas tik tuomet, kai turima pakankamai informacijos, kai yra gerai susipažinta ne tik su Lietuvos, bet ir su pasaulio mokslu bei menu, prie kurių moksleiviai pradedami pratinti nuo pirmųjų mokslo dienų.

Lietuvos aukštosiose mokyklose jau užsimenama apie pasaulio standartus. Bandoma steigti ir gimnazijas – iš jų moksleiviai ateis į universitetus, akademijas. Tačiau kol kas tai tenka daryti baigus vidurines mokyklas, kurios nors ir performuotos iš ateistinių į tautines, vis dėlto iš esmės nepakito. Tiesa, jose įvestas tikybos, dorovės dėstymas, tačiau vargu ar to pakanka, kad katalikybė, dvasingumas "įsikurtų" mokykloje.

Taigi formalių pakeitimų yra, o esminių? Galbūt jie atsirastų įsteigus Lietuvoje visiškai naują, į pasaulį besilygiuojančią katalikišką mokyklą – su naujomis programomis, naujais vadovėliais, nesustabarėjusiais mokytojais. Tai nebus lengva. Pasak Lietuvių katalikų mokytojų sąjungos pirmininkės E. Žaidienės, Lietuvoje išnyko katalikiškų mokyklų tradicijos, anapus iškeliavo dauguma jose dirbusių mokytojų, buvusių mokinių; dabar kuriamasi lyg tuščioje erdvėje... Tuščioje dvasinėje erdvėje.

Gautos patalpos

Patalpos būsimajai katalikiškai gimnazijai, kurią ruošiasi steigti Lietuvių katalikų mokytojų sąjunga, jau paskirtos. 1991 m. a.a. Vilniaus arkivyskupui Julijonui Steponavičiui pritarus, mokytojams katalikams perduota Švč. Mergelės Marijos Ramintojos šventovė ir augustinijonų vienuolynas – unikalus XVII-XVIII š. architektūros ansamblis, deja, gerokai suniokotas.

Septintajame mūsų amžiaus dešimtmetyje, padarius gelžbetonines perdangas, vieninteliėje vienbokštėje barokinėje Vilniaus šventovėje buvo įrengti maisto sandėliai. Rekonstruota ši šventovė ir anksčiau – 1852 m. ji buvo paversta Šv. Andriejaus cerkve (atkurta tik 1918 m. – grąžinus ją katalikams). Gerokai suniokoti ir vienuolyno pastatai. Keičiantis šeimininkams, kito ir šis architektūros ansamblis. Mūsų laikų jau nebepasiekė: mūro siena, ėjusi palei Savičiaus gatvę ir skyrusi vienuolyną nuo pasaulio; ilgas koridorius, sumūrytas nuo šio sienos iki šventovės durų, jungęs pasaulį su šventove; arkinės tvoros, skaidžiusios vienuolyno teritoriją į penkis uždarus kiemus.

Tad toks šis ansamblis atiteko Lietuvių katalikų mokytojų sąjungai, pasiryžusiai jį atnaujinti. Tokia tad regima, materialioji, būsimosios gimnazijos erdvė, kurioje lig šiol plevena mokslo dvasia.

Būsimoji gimnazija

Nuo 1809 m. vienuolyno patalpose veikė Vilniaus universiteto Vyriausioji Romos katalikų ir unitų dvasinė seminarija, vėliau – dvasinė akademija (1840-1842 m. čia profesoriavo M. Valančius), mokytojų seminarija, mergaičių gimnazija. O artimais mokslo metais mokytojai katalikai norėtų įsteigti būsimosios katalikiškos gimnazijos pradines klases. Po to, pamažu restauruojant šį architektūros ansamblį, kasmet "kilti" vis aukštyn, steigiant trečiąją, ketvirtąją ... tryliktąją klases. Tuomet, kai bus užauginta karta katalikiškai gimnazijai, pradinės klasės išnyks. Mokslas tuomet šioje klasikinėje gimnazijoje, kurioje, be kitų disciplinų, bus dėstoma liturgika, bažnyčios, dailės ir muzikos istorija – prasidės nuo penktosios klasės.

Tada šios gimnazijos ateitis, gal ir netolima. Dabartis kiek niūresnė: nėra mokymo programų; nėra vadovėlių, atitinkančių Vakarų Europos ir pasaulinį mokymo lygį; stinga mokytojų, atitinkamai parengtų. Pirmiausia jie turėtų kurti katalikišką aplinką mokykloje, tačiau ne deklaruodami savo tikėjimą, o liudydami jį kasdiene būtimi. Pagaliau stinga ir prieškario gimnazijų patirties, kurią norėtume perimti, pratęsti.

Tad, gerbiamieji tautiečiai, prieškario Lietuvos gimnazijų dėstytojai ir mokiniai, laukiame Jūsų paramos. Parašykite apie mokyklas, gimnazijas, kurias baigėte, kuriose dėstėte Lietuvoje, kurias pamatėte svetur. Tuščioje erdvėje kurdamiesi, neturėdami pagrindo, kažin ar pajėgsime subrandinti katalikus inteligentus, ateityje formuosančius Lietuvos politiką, ekonomiką, ir kultūrą. Juk valstybę, kaip bebūtų, kuria ir tobulina asmenybės.

Zita Baranauskaitė,
Pelesos 9-29,
2030 Vilnius,
Lithuania.

● **RAŠYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandieną yra silpnesnė kaip betkurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).**

VYTAUTAS KASTYTIS

Artojo dalia

Neplauk, berneli, į marias,
Tėvynės nepalik.
Širdis ramybės niekur nesuras
Tiktai gimtojoje šaly.

Tau svetimi padangių plotai,
Tau jūra svetima.
Žagre gimtus laukus vagoti
Tavoji ašarų dalia.

Į žydrą dangų pasikėlęs
Ligi vėliausios sutemos
Mažytis giedras vyturėlis
Paskambins tau, linksmai pagros.

Pajusi žemę poilsio prigulęs – –
Be lūpų prakalbės
Kaip pasaka pražilusios motulės,
Svaja laimingos ateities.

Baltijos jūra,
1944 m. rugpjūčio 17 d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lituanistikos instituto narių suvažiavimas įvyks š. m. spalio 10 d. Marylando universitete, kuris yra College Parke prie JAV sostinės Vašingtono. Iš toliau atvykusieji dalyviai galės apsistoti universitete. Suvažiavimo programa su pranešimų temomis ir pranešėjų pavardėmis bus paskelbta vėliau.

Zeferinas Juknevičius, žymusis Argentinos lietuvių veikėjas sostinėje Buenos Aires, ispanų kalbon verčia "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką". Jau yra išspausdinti jo išversti trys pirmieji šio dokumentinio leidinio tomai. Spausdinimui paruoštas ir VIII tomas. Z. Juknevičius, š. m. rugpjūčio 26 d. pradėjęs aštuoniasdešimtuosius savo amžiaus metus, dabar verčia X tomą.

Poetas Bernardas Brazdžionis šią vasarą vėl lankėsi Lietuvoje. Kauno miestas jam yra dovanojęs namą, kuriame teko gyventi nepriklausomybės metais. Tačiau daugiausia laiko teko praleisti literatūros vakaruose. Su jais B. Brazdžionis lankėsi Aukštaitijoje, neužmiršdamas ir Žemaitijos. Įspūdingas B. Brazdžionio susitikimas su žemaičiais įvyko ant Nelindos ežero kranto atnaujintuose Paežerių rūmuose prie Kuršėnų. Tuos senuosius rūmus Pavenčių valstybinės cukraus gamyklos direktorius Simas Narbutas dabar nori paversti ne tik sveikatingumo, bet ir kultūros židiniu. Tokių planų įgyvendinimu neleidžia abejoti minios žemaičių, suplaukusių į tris valandas trukusį susitikimą su B. Brazdžioniu, skaičiusiu eilėraščius ir kalbėjusiu apie savo kūrybą. Rašytojų klube Vilniuj B. Brazdžionis lankėsi liepos 1 d. Vakaro programą pradėjo L. Miškinienės vadovaujamas tautinių dainų ansamblis "Salvė". Klubo šeimininkų vardu B. Brazdžionį pasveikino rašytojas Rimantas Šavelis. B. Brazdžionis klausytojus supažindino su savo senesniųjų eilėraščių kūrimo aplinkybėmis, skaitė ne tik juos, bet ir naujausius posmus, talkinamas aktoriaus Laimono Noreikos. Bernardas ir Aldona Brazdžioniai Kalifornijon planavo parskristi rugsėjo mėnesį, bet grįžo gerokai anksčiau. Mat jauniausiai dukrai Saulei Teresei po operacijos atsinaujino greitasis vėžys. Ji, gimusi 1943 m. birželio 7 d. Kaune, augusi Vokietijoje ir JAV, mirė Los Angeles mieste š. m. rugpjūčio 5 d.

Lietuvių fotografų darbų parodą ir konkursą Čikagoje rengia dr. Stasio Budrio foto archyvas. Tradicinė paroda spalio 23 — lapkričio 1 d.d. įvyks M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Laikantis ligšiolinės tradicijos, dalyviams leidžiamos dvi temos: laisvoji ir rengėjų parinkta tema "Upės, ežerai, jūra ir laivai". Laisvosios temos atstovai negalės įsijungti konkursan ir nebus premijuojami. "Upių, ežerų, jūros ir laivų" temos konkurse lygiomis teisėmis dalyvaus profesionalai ir mėgėjai fotografai. Vienodai bus vertinamos spalvotos ir nespalvotos nuotraukos. Premijas specialiu balsavimu paskirs parodos lankytojai. Pirmoji premija yra $150, II — $100, III — $50. Konkursan galės įsijungti ir jaunieji ar tik pradedantys fotografai. Tokie kitoje savo nuotraukų pusėje turi pridėti pastabą, kad jų darbai skiriami jaunųjų ir pradedančiųjų konkursui. Jie taip pat galės laimėti tris premijas: I — $75, II — $50 ir III — $25. Kiekvienas parodos dalyvis jon galės įsijungti ne daugiau kaip šešiomis nuotraukomis. Jų dydis neribojamas, bet jos turi būti priklijuotos ant storesnio kartono, nemažesnio kaip 11" x 14". Nuotraukos be kartono priimamos tik iš parodos dalyvių Lietuvoje. Kitoje kiekvienos nuotraukos pusėje visi dalyviai turi užrašyti jos pavadinimą, kainą, savo vardą, pavardę, adresą ir telefoną. Reikia pridėti penkių dolerių dalyvio mokestį ir papildomą sumą, kuri padengtų nuotraukų grąžinimą paštu. Nuo šių mokesčių atleidžiami parodos dalyviai iš Lietuvos. Nuotraukas iki spalio 1 d. reikia atsiųsti dr. S. Budrio lietuvių foto archyvui, 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636, U.S.A., arba Algimantui Keziui, 4317 S. Wisconsin Ave., Sickney, IL 60402, U.S.A. Informacijas telefonu teikia: Algimantas Kezys — (708) 749-2843 ir Stasys Žilevičius — (312) 434-1357. Premijų įteikimui bus skirta lapkričio 6 d. vakaronė Jaunimo centro kavinėje.

Klaipėdos miestas šią vasarą minėjo 740 metų sukaktį. Šia proga "Ryto" spaustuvė išleido Klaipėdos miesto chorinės bendrijos "Aukuras" paruoštą knygą "Klaipėdos kultūros bruožai". Knygos įvade primenama, kad tautiškumo ugdymui Klaipėdoje yra daug nusipelniusi kultūrinė "Aukuro" draugija, įsteigta Viliaus Grigalaičio, Jokūbo Stiklioriaus bei kitų aktyvesniųjų lietuvininkų. Ji buvo viena didžiausių lietuviškų organizacijų Klaipėdos krašte. "Aukuras" 1922-39 m. jungė apie šimtą Klaipėdoje gyvenusių lietuvių kultūros veikėjų. Draugiją uždarė Klaipėdos kraštą prie Vokietijos prisijungę hitlerininkai. Kultūrinės "Aukuro" draugijos darbą tęsia 1988 m. Klaipėdoje susikūrusi chorinė "Aukuro" bendrija.

Vengrijos Debrecene surengtame tarptautiniame tradiciniame chorų konkurse liepos 6-11 d.d. Lietuvai atstovavo trys chorai — "Jauna muzika", ansamblis "Psalmos", Vilniaus radijo ir televizijos vaikų choras. Šio penkioliktojo konkurso didysis prizas "Grand Prix" buvo įteiktas "Jaunos muzikos" vadovams V. Augustinui ir R. Skapui. Kamerinių chorų kategorijoje "Jauna muzika" laimėjo I vietą ir diplomą už folklorinę programą. M. Pitrėno vadovaujamas ansamblis "Psalmos" jaunimo chorų kategorijoje užėmė II vietą ir gavo prizą už geriausiai atliktą vengrų autoriaus kūrinį. Radijo ir televizijos vaikų choras su savo vadovu A. Girdzijausku išsikovojo II vietą vaikų chorų konkurse. Baigminiame konkurso koncerte Debreceno sporto rūmuose buvo atlikta G. F. Haendelio "Aleliuja". Įspūdingas vakaras buvo tapęs dainų švente.

Prie Kamajų miestelio Rokiškio rajone rugpjūčio 23 d. buvo atidengtas paminklas pokario metais žuvusiems partizanams. Tada buvusioje pelkėje stribai ir enkavedistai užkasė apie 150 Kupiškio, Dusetų, Rokiškio, Zarasų bei kitų vietovių žmonių, savo gyvybes paaukojusių už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Dabar ta pelkė, tapusi amžino poilsio vieta partizanams, yra nusausinta. Tačiau išaiškinti pavyko tik apie trečdalį ten palaidotų partizanų. Paminklą iš ąžuolų kamienų pagamino kretingietis tautodailininkas Raimundas Puškorius. Architektūrinį paminklo projektą paruošė ir įgyvendino iš Kamajų kilęs architektas prof. dr. Kazimieras Šešelgis. Paminklas atidengtas ir pašventintas po iškilmingų pamaldų Kamajų šventovėje.

Dekoratyvinės skulptūros konkursą prieš penkerius metus paskelbė Vilniaus miesto vykdomasis komitetas ir Dailininkų sąjunga. Skulptūra turėjo būti pastatyta Vilniaus senamiesčio Arklių gatvės aikštelėje. Viena konkurso dalyvių grupė — skulptorė Dalia Matulaitė, architektai Rimas Buivydas ir Juras Balkevičius konkursan įsijungė paminklo projektu Lazdynų Pelėdai. Šiuo slapyvardžiu naudojosi seserys rašytojos: Sofija Ivanauskaitė-Pšibiliauskienė (1867-1926) ir Marija Ivanauskaitė-Lastauskienė (1872-1957). Pasiūlytas projektas laimėjo konkursą, bet sovietiniai cenzoriai nebūtų leidę statyti paminklo Lazdynų Pelėdai dėl abiejų rašytojų kritiško požiūrio į revoliuciją ir revoliucininkus. Tad buvo nutarta neminėti Lazdynų Pelėdos ir šį paminklinį kūrinį pavadinti dekoratyvine skulptūra "Seserys". Skulptorė Dalia Matulaitė šiemetinio "Lietuvos aido" birželio 18 d. laidoje skaitytojams pasakojo: "Seserys' — dvi moterys sėdinčios ant kraičio skrynios ir buvusio namo pamatų su laiptų bei langų žymėmis ir pamatus praaugusiomis liepomis. Skulptūra ir architektūrinė paminklo dalis — jo pjedestalas autorių sumanyti kaip vieninga visuma. Skulptūra jau sukurta ir nuliedinta Talino bronzos liejykloje. Akmens plokštės taip pat pagamintos, liko plokščių apdaila, pjedestalo sumontavimo darbai ir skulptūros pastatymas . . ." Dabartinėse sąlygose Vilniaus savivaldybė neturi lėšų. Sparčiai augant kainoms, paminklo pastatymas atidedamas tolimai ateičiai. Skulptorė D. Matulaitė prašo finansinės paramos atgimusios Lietuvos verslininkus, biržas, akcines bendroves, komercinius bankus ir visuomenės veikėjus. Pranešimo antraštė klausia: "Ar bus paminklas Lazdynų Pelėdai?"

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.75%
180-364 d. term. ind.	4.75%
1 metų term. indėlius	4.75%
2 metų term. indėlius	4.75%
3 metų term. indėlius	5.00%
4 metų term. indėlius	5.25%
5 metų term. indėlius	5.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	4.50%
1 metų GIC-met. palūk....	5.00%
2 metų GIC-met. palūk....	5.25%
3 metų GIC-met. palūk....	6.00%
4 metų GIC-met. palūk....	6.25%
5 metų GIC-met. palūk....	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk..	3.00%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki...	2.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas
nuo 8.75%

Sutarties paskolas
nuo 8.75%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 7.00%
2 metų 7.25%
3 metų 8.00%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

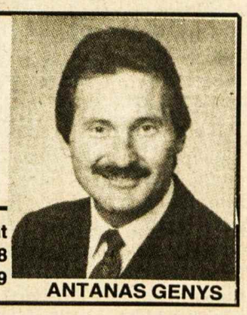

ANTANAS GENYS

RE/MAX Professionals Inc.
An Independent Member Broker

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. **Tel. 535-1944**

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Pri žadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 **Fax (416) 767-0382**

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866
namų 766-5857
Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

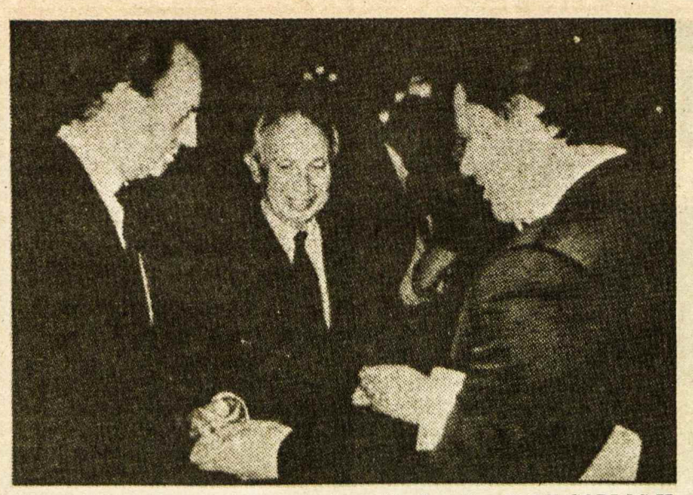

Olimpiniai susitikimai (iš kairės): Ispanijos karalius JUAN CARLOS II, Tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas JUAN A. SAMARANCH ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas ARTŪRAS POVILIŪNAS

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

T.V.

Diskvalifikuota Lietuvos sportininkė

Ketvirtosios vietos laimėtoja šuolininkė į tolį NIJOLĖ MEDVEDEVA

Barcelonoje Nijolė Medvedeva labai atkakliai rungtyniavo su pasaulio pajėgiausiomis šuolininkėmis į tolį: vokiete H. Dreksler, amerikiete D. Kersi ir ukrainiete S. Kravec. Sunku buvo tikėtis aukščiausios pergalės, tačiau Nijolė, pasiekusi 6.76 m ribą, užsitikrino garbingą ketvirtąją vietą. Tačiau ilgai džiaugtis neteko šiuo laimėjimu, nes sportininkė buvo pašalinta iš XXV-jų olimpinių žaidynių už dopingo vartojimą. "Lietuvos ryto" 1992 m. rugpjūčio 12 d. laidoje plačiau apie tai pasisakė Algis Matulevičius rašinyje: "Dopingo kontrolės nuosprendis Nijolei Medvedevai". Perspausdiname šią informaciją apie šį nemalonų įvykį Lietuvai ir jos sportininkams.

"Iš Barcelonos grįžusius olimpiečius pasivijo nemaloni žinia – Lietuvos šuolininkė į tolį Nijolė Medvedeva diskvalifikuota už dopingo vartojimą ir neteko ketvirtosios vietos XXV vasaros olimpinėse žaidynėse.

Faksu gautas IOC (International Olympic Committee – Tarptautinis olimpinis komitetas) generalinio direktoriaus Francois Carrardo pasirašytas oficialus išsamesnis dokumentas apie kitą dieną po olimpiados uždarymo Barcelonoje posėdžiavusio IOC vykdomojo komiteto sankcijas ir jų priežastis. LTOK (Lietuvos tautinis olimpinis komitetas) delegacijos narė N. Medvedeva iš XXV vasaros olimpinių žaidynių pašalinta už IOC medicinos komisijos taisyklėmis uždrausto preparato – mezokarbo – vartojimą. LTOK įgaliotas paimti iš N. Medvedevos Barcelonoje jai įteiktą diplomą už ketvirtą vietą šuolio į tolį rungtyje ir privalo grąžinti jį į IOC generalinio direktoriaus ofisą. Taip pat nurodoma, kad priimtos sankcijos įsigalioja tuoj pat.

Su Lietuvos olimpine delegacija Barcelonoje buvęs Respublikinio "Žalgirio" medicininės reabilitacijos centro vyriausias gydytojas Vytautas Zumeris "Lietuvos rytui" paaiškino, kad mezokarbas yra IOC medicinos komisijos uždraustas stimuliuojantis preparatas. Jis taip pat pasakė, kad su Lietuvos delegacijoje buvusiu mūsų tautiečiu iš JAV gydytoju Edvardu Jonu Domanskiu ir Nijole Medvedeva buvo nuėję į olimpiados dopingo kontrolės laboratoriją. Sužinoję pirmojo mėginimo teigiamus rezultatus, informavo laboratorijos specialistus, kad šių metų kovo mėnesį N. Medvedeva sunkiai sirgo, buvo gydoma įvairiais vaistais ir galbūt dabar atsiskleidė kaip tik tų medikamentų pasekmės. Be to, žaidynių dienomis N. Medvedeva peršalo ir vartojo olimpinio kaimelio poliklinikoje gautus vaistus. Pasak V. Zumerio, nei jis, nei E. J. Domanskis Vilniaus šuolininkei jokių vaistų ar preparatų nedavė.

Mūsų medikų paprašyti dopingo kontrolės laboratorijos specialistai pažadėjo padaryti antrojo mėginio analizę. Grįžus į Vilnių sužinotos pasekmės. Bet tai nereiškia, pasakė V. Zumeris, kad tyrimas baigtas. Reikia ištirti, kaip ir kokiais medikamentais N. Medvedeva buvo gydoma Vilniuje.

N. Medvedeva "Lietuvos rytui" papasakojo, kad nevartojo jokių IOC medicinos komisijos uždraustų stimuliuojančių preparatų. Anot N. Medvedevos, nebuvo reikalo tai daryti, nes jau ne pirmi metai, taip pat ir šį sezoną jos rezultatai stabilūs. Jai labai nemalonu, kad atsigavus po pavasarį užklupusios sunkios ligos (galvojo, kad apskritai nebegalės sportuoti), išsipildžius svajonei dalyvauti olimpiadoje ir užėmus aukštą vietą, dopingo kontrolės išvados anuliavo visas pastangas.

Lietuvos lengvosios atletikos federacijos prezidentas Vitalijus Vilimas priminė, kad prieš žaidynes N. Medvedevai, kaip ir kitiems mūsų olimpiečiams, buvo atlikta dopingo kontrolė ir viskas buvo tvarkoj. Federacija lauks olimpiados dopingo kontrolės tyrimų detalios analizės.

Be to, jeigu mūsų medikai nustatys, kad tokiems dopingo kontrolės rezultatams įtakos turėjo gydymui skirti vaistai, Lietuvos lengvosios atletikos federacija prašys dopingo kontrolės specialistų ir IAAF (International Amateur Athelic Federation — Tarptautinė lengvosios atletikos mėgėjų federacija) atsižvelgti į pateiktus argumentus.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas "Lietuvos rytui" pasakė: "Lietuvos delegacijos reputacija, ypač po Romo Ubarto ir mūsų krepšininkų laimėtų medalių, Barcelonoje buvo labai gera. Dopingo kontrolės išvados – skaudus smūgis mūsų prestižui. Bet mes neturime pagrindo abejoti tarptautine dopingo kontrolės komisija. Kitas reikalas – teigiamos reakcijos priežastys.

IOC prerogatyva anuliuoti N. Medvedevai įteiktą diplomą ir užimtą vietą. Jos tolesnį likimą lems mūsų gydytojų ir pačios sportininkės paaiškinimai, IAAF sprendimas. Neturint pateisinamų įrodymų gresia diskvalifikacija 4 metams".

ŠALFASS ir baltiečių plaukimo pirmenybės

Šios pirmenybės numatomos 1992 m. lapkričio mėnesį Toronte, Ont. Tiksli data dar nenustatyta. Jas vykdo estai. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių.

Anksčiau minėtos varžybos apima tik ŠALFASS-gos ir Baltiečių sporto federacijos metines pirmenybes. Apygardinės pirmenybės bei paskirų klubų surengtos įvairios kviestinės varžybos šiame sąraše neįtrauktos.

Yra galimybių, kad varžybinis kalendorius dar gali būti papildytas baltiečių krepšinio bei tinklinio varžybomis. Kalendoriaus papildymai bei pakeitimai bus nuolatos skelbiami. **ŠALFASS-gos c. v-ba**

Olimpinis kongresas

Barcelonoje vykusiame 99-ame Tarptautinio olimpinio komiteto kongrese jo prezidentas Juan'as Antonio Samaranch'as savo kalboje atskirai pasveikino Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes. Jis pareiškė, kad šios šalys buvo "didžiausios praėjusio laikotarpio aukos". Lietuviams šiame kongrese atstovavo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas Artūras Poviliūnas ir generalinis sekretorius J. Grinbergas.

Ubarto auksas Lietuvai

1992 m. rugpjūčio penktosios dienos vakaras Barcelonos stadione ant Monjuico kalno Lietuvai buvo "aukso" vakaras. Nepriklausomai Lietuvai Romas Ubartas, 32 metų amžiaus, disko metimo varžybose laimėjo pirmąjį aukso medalį.

Prisimintini ilgieji komunistų okupacijos metai. Medalių lietuviai sportininkai buvo pasiekę nemažai. Deja, garbė visuomet "nuplaukdavo" okupanto adresu. Šiandieniniai medaliai, nors dar negausūs, jie yra Lietuvai. Lietuviai, kur bebūtum, Lietuvoje ar išeivijoje, visi lygiai didžiuojasi ir reiškia už tai pagarbą mūsų olimpiečiams.

Romas Ubartas gimė 1960 m. gegužės 26 d. Šilutės rajone. Yra vedęs ir šiuo metu gyvena bei treniruojasi Vilniuje, o taip pat studijuoja pedagogiką Vilniaus universitete. Stiprus vyras – 123 kg svorio ir 202 cm ūgio. Pradėjo treniruotis 1975 m. Pirmasis jo treneris buvo Petras Dromantas, dabartinis – Vytautas Jaras. Jo pasiekimai: 1986 m. Europos čempionas (67,08); 1988 m. – olimpinių žaidynių Seule vicečempionas (67,48); 1989 m. Smalininkuose pasiekė Lietuvos rekordą, numesdamas diską 70,06 m.; Barcelonoje 1992 m. tapo olimpiniu čempionu, nusviesdamas diską 65 metrus ir 12 centimetrų. Buvęs Seulo olimpinis čempionas 1988 m., o taip pat ir pasaulio rekordininkas Jurgen'as Schult'as liko antroje vietoje (64,94).

Romo Ubarto treneris Vytautas Jaras apie savo auklėtinio pergalę kalbėjo šitaip: "Jėgos jam užteko – Romas – valingas, tvirtai siekiantis užsibrėžto tikslo sportininkas. Olimpiadai jis buvo gerai pasiruošęs, turėjo būtiną tokiu atveju 4-5 metrų atsargą. Nors kova buvo įtempta, rezultatai dėl įvairių sąlygų nebuvo labai aukšti. Atletus, matyt, veikė karščiai, tvankuma net olimpinio kaimelio butuose, pernelyg ilga vienos paros pertrauka – nuo atrankos varžybų iki finalo. Jei nebūtų jėgų atsargos, kažin ar galima būtų tikėtis šios pergalės".

Beje, pasakodamas apie varžybas, Maskvos televizijos komentatorius suklydo, aiškindamas, kodėl R. Ubartas pernai nedalyvavo pasaulio pirmenybėse Japonijoje. Tai jis pats, o ne sporto vadovų spaudžiamas, nusprendė nebedalyvauti SSSR rinktinėje – pasakė V. Jaras. (Tokią pačią klaidą daro daugelis naujienų agentūrų). Trenerio žiniomis, R. Ubartas šiemet dar ketina dalyvauti keliose komercinio pobūdžio varžybose, o kitąmet – pasaulio pirmenybėse. **Sig. K.**

Skautų veikla

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai pradėjo žiemos sezono veiklą rugsėjo 14 d. vadovų-vių posėdžiu, o rugsėjo 20 d. Prisikėlimo šventovėje Mišiomis, dalyvaudami su vėliavomis. S. kun. A. Simanavičius, OFM, sveikino skautus-tes ir kvietė tėvelius, kurių vaikai dar nepriklauso jokiai organizacijai juos įrašyti į skautus, ateitininkus ar vaikų chorus.

Po Mišių salėje įvyko iškilminga sueiga. Įneštos vėliavos. Komendantas ps. dr. R. Saplys, perskaitė LSB VS įsakymus, o "Šatrijos" tunto – ps. I. Paškauskienė. Pažangumo žymeniu apdovanotas psl. A. Radtke, o į v.vl. laipsnį pakeltas j.b. V. Pakštas. Jūrų budžiai kandidatai gavo budžių kaklaraiščius: vl. J. Lelis, vr. D. Lelis, vl. P. Slaboševičius, vl. E. Genčauskas ir vl. J. Pajaujis. Sueiga baigta Tautos himnu. Tuntininkas s. A. Senkus kvietė stiprinti draugovių sueigas, įsijungti tėvelius tuntų veiklon ir ruoštis jubiliejinei stovyklai. Sueiga baigta vakarine malda "Ateina naktis". Po sueigos vyko registracija ir buvo renkamas nario mokestis.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų 1992-93 m. kalendorius: spalio 10-12 d.d. laužavedžių kursai; spalio 20 d., 7.30 v.v. sk. būkle tėvų komiteto susirinkimas; spalio 31 d. Kaukių vakaras; gruodžio 6 d. skautų-čių Kūčios; gruodžio 19 d. skaučių-tų prieškalėdinis tautiečių lankymas; 1993 m. sausio 24 d. tuntų žiemos iškyla, vasario 7 d. Vasario 16-sios iškilmingas minėjimas; vasario 22 d. susimastymo diena; kovo 7 d. Kaziuko mugė; balandžio 25 d. šv. Jurgis; liepos 17-31 d.d. jubiliejinė stovykla Rako stovyklavietėje Mičigane. **M.**

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:
*** staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall) * dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) *įvairūs cemento darbai (masonary) * kiemų sutvarkymas (landscaping) * prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.**
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. **(416) 604-1871** Toronte
Wasaga Beach tel. **(705) 428-6502**

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 236-9071** arba (page) **237-2121,** Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
4.75% už 90 dienų term. indėlius	**už asmenines paskolas nuo 8.75%**
4.75% už 6 mėnesių term. indėlius	**už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):**
4.75% už 1 m. term. indėlius	**su nekeičiamu nuošimčiu**
4.75% už 2 m. term. indėlius	**1 metų 7.00%**
5.00% už 3 m. term. indėlius	**2 metų 7.25%**
5.25% už 4 m. term. indėlius	**3 metų 8.00%**
5.50% už 5 m. term. indėlius	**(fixed rate)**
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	**su keičiamu nuošimčiu**
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	**1, 2 ar 3 metų 6.75%**
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	**(variable rate)**
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	*Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.*
6.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term ind.	
3.75% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.	
2.25% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard ***Kredito kortelė***

*Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau **$2,000.** Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki **$30,000.** Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).*

KASOS VALANDOS:
- **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai **535-2331** arba **537-2869**

LEDAS REFRIGERATION
Nelikit karštyje šią vasarą!
Remontuoju, išvalau, aptarnauju visų rūšių
— Namų vėsinimo sistemas
— Languose įstatomus vėsinimo aparatus
— Automobilių vėsinimo sistemas
— Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)
Specialūs "Carrier" vėsinimo aparatai langams 5000, 6000, 8000... Btu nuo $450 (su įrengimu)
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte
(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

EURO AX PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

1.27 už svarą vasaros laikotarpiui

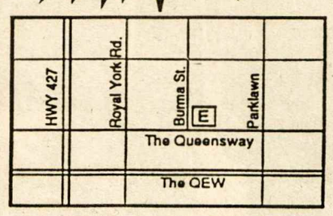

- **Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.**
- **Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.**
- **Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.**
- **Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.**
- **Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.**
- **Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).**
- **Perduodame pinigus iš rankų į rankas.**
- **Greitas 3 savaičių siuntinių pristatymas lėktuvu.**

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v.
Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881
Mūsų atstovai Fort Erie: Donald V. French ar Danguolė 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7, tel. (416) 871-1799

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

miestas. 1986 m. Toronte buvo 3.427.170 gyventojų, o 1991 m. surašyme jų buvo rasta 3.893.045. Beveik trečdalis metropolinio Toronto gyventojų jau nėra anglų ir prancūzų kilmės. Jie atvyko ir šiame mieste įsikūrė iš įvairių plačiojo pasaulio šalių. Antroji vieta Kanadoje, remiantis ateivių gausumu, tenka Vankuveriui, kurio ketvirtadalis gyventojų nėra anglai ir prancūzai. Ateiviai dabar labiausiai veržiasi į Torontą ir Vankuverį.

1991 m. surašymo statistinė Toronto gyventojų lentelė yra paruošta pagal jų gimtąsias kalbas, skliausteliuose pridėjus kiekvienos grupės padidėjimo ar sumažėjimo nuošimtį nuo 1986 m. Pagrindines kalbines Toronto gyventojų grupes tada sudarė: anglai — 2.584.050 (7,9%), italai — 189.265 (83,4%), kiniečiai — 175.035 (85,8%), portugalai — 95.305 (22,1%), lenkai — 58.540 (54,2%), ispanai — 55.725 (87%), prancūzai — 49.800 (14,9%), vokiečiai — 48.110 (-8,9%), graikai — 46.875 (2%), filipiniečiai — 36.905 (114,4%), pundžabiai — 31.965 (136,1%), ukrainiečiai — 24.605 (-15,5), vengrai — 20.915 (6,8%), arabai — 19.560 (120,9%), tamilai — 19.235, vietnamiečiai — 18.985 (113,8%). Likusią gyventojų dalį sudarė kitos grupės ir dvi gimtąsias kalbas turintys torontiečiai.

Taip atrodo lig šiol sparčiai augusi ir tebeauganti Kanada. Didžiausią grėsmę jos dabartinei šimto dvidešimt penkerių metų federacijai sudaro separatistinės Kvebeko partijos siekiamas šios provincijos pasitraukimas ir pasiskelbimas nepriklausoma valstybe. Kvebeko pasilikimą federacinėje Kanadoje norima užtikrinti jos konstitucijos pakeitimu, rugpjūčio 28 d. sutartu Kanados ir provincinių vyriausybių vadų konferencijoje. Jon buvo įsijungęs ir Kvebeko liberalų premjeras R. Bourassa, kurį dabar puola separatistai su savo vadu J. Parizeau.

Kanados konstitucijos pertvarkymu padarytas nuolaidas Kvebekui turi patvirtinti du referendumai spalio 26 d. — vienas Kvebeko provincijoje, o kitas visoje Kanadoje. Mat jos ministeris pirm. B. Mulroney nutarė, kad šiuo svarbiu klausimu turi pasisakyti visi kanadiečiai. Gyvenama viltimi, kad federacinės Kanados vyriausybių vadų priimtus nutarimus patvirtins ne tik anglišk̨ųjų provincijų, bet ir prancūziškojo Kvebeko kanadiečiai.

V. Kst.

Norintiems studijuoti Lietuvoje

Lietuvos vyriausybės nutarimu, užsienio lietuviams, norintiems studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose, taikoma: užsienio lietuviams taikomos tokios pačios sąlygos kaip piliečiams Lietuvoje; Valstybinės tarptautinių studijų komisijos sprendimu, užsienio lietuviams gali būti skiriama finansinė parama mokesčiui už trumpalaikius kursus; gali būti duodama ir stipendija, ne didesnė už asistento tarnybinį atlyginimą; vyriausybė rekomenduoja tokiems studentams lengvatines priėmimo sąlygas į aukštąsias mokyklas.

Nutarimą pasirašė Lietuvos respublikos ministeris pirmininkas Aleksandras Abišala. **Inf.**

Kandidatai į KLB krašto tarybą

Š.m. spalio 4 d. KLB krašto tarybos rinkimuose Toronte sutiko kandidatuoti šie asmenys:

1. **Arštikaitytė-Uleckienė Marija**
2. **Čuplinskienė Judita M.**
3. **Ehlers Leonas**
4. **Garbaliauskienė Danutė**
5. **Kulnys Vytas**
6. **Kuraitė-Lasienė Joana**
7. **Kuraitė-Zubrickienė Virginija**
8. **Lukoševičiūtė-Sungailienė Ina**
9. **Pacevičius Algis**
10. **Paškauskas Raimundas**
11. **Paulionienė Giedra**
12. **Petrauskienė Gabija**
13. **Pleinytė Ramunė**
14. **Rygelis Antanas**
15. **Sakalaitė-Jonaitienė Ramūnė**
16. **Saplys Ramūnas**
17. **Sendžikas Vytautas**
18. **Senkus Algis**
19. **Sungaila Morkus**
20. **Šileika Antanas**
21. **Šileika Audrius**
22. **Simanavičius T. Augustinas**
23. **Uleckas Juozas**
24. **Vaičiūnas Algirdas**
25. **Žižys Tomas**

KLB Toronto apylinkės rinkiminės komisijos pirmininkas K. P. Budrevičius.

Paieškojimas

Senelis **Nikodemas Zapolskis** gyveno Panevėžio apskr., Krekenavos valsčiuje. Jis kartu su keturiais sūnumis 1914-1915 m. išvyko į Kanadą. Krekenavoje liko žmona ir duktė Bronislava (g. 1910 m.). Pradžioje rašė laiškus, vėliau ryšys nutrūko. Paieško: Violeta Balčiūnienė, Šilutės Plentas 10-6, Klaipėda 5802, Lithuania.

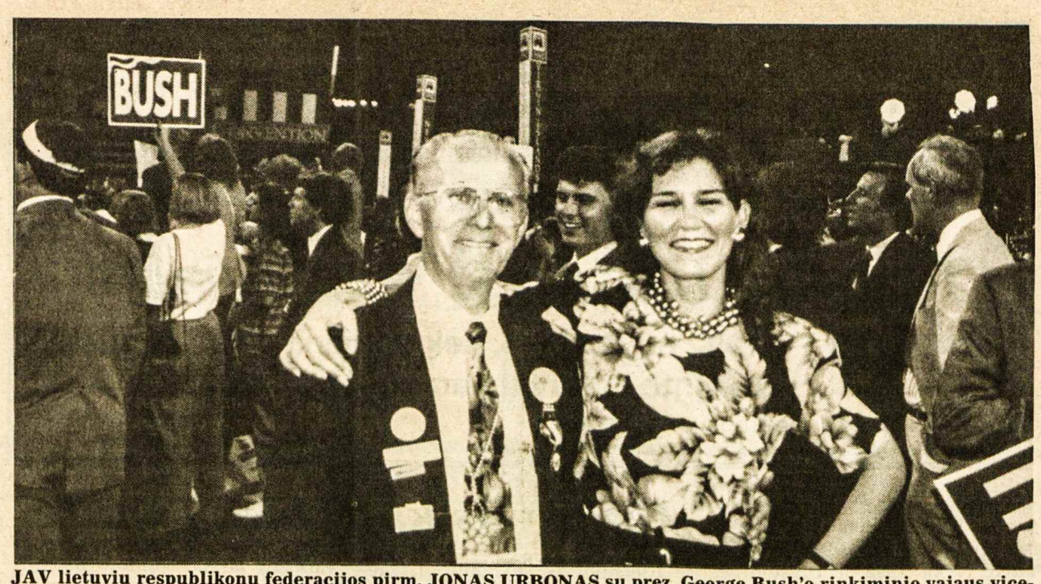

JAV lietuvių respublikonų federacijos pirm. JONAS URBONAS su prez. George Bush'o rinkiminio vajaus vicepirmininke MARIE MATLIN respublikonų partijos suvažiavime Houston, Texas, 1992 m. rugpjūčio 16-20 d.d.

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Aukštas svečias

Lietuvoje viešėjo Vokietijos konstitucinio teismo vicepirmininkas prof. dr. G. Makrenholz. Jis atyko susipažinti su Lietuvos steigiama teisine sistema, konstitucijos rengimu, konstitucinio teismo projektu, perduoti Vokietijos patyrimą šioje srityje. Aukštasis svečias buvo priimtas AT pirmininko V. Landsbergio.

Vokietijos teisininkas žurnalistams paminėjo, kad Rytų Vokietijoje asmenys, bendradarbiavę su VDR saugumo tarnyba "Stasi", atleidžiami iš valstybinių tarnybų. Tuo esą visai nepažeidžiamos tokių asmenų konstitucinės teisės, nes šie asmenys tarnavę priespaudai ir pažeidinėję žmogaus teises.

Iškelta byla

Klaipėdoje pasirodė rusų kalba mašinėle parašytų ir atspausdintų lapelių. Kažkos Klaipėdos miesto rusiškai kalbančių gyventojų gelbėjimo komitetas kreipiasi į Rusijos kareivius ir karininkus. Juose skelbiamas nesančio Sov. Sąjungos Klaipėdos rajono karinio komisaro įsakas dėl sovietinių karinių pajėgų mobilizacijos. Dokumentą pasirašė pulk. I. Bolianovskij.

Lapeliuose Lietuvos vadovai kaltinami fašistine diktatūra, agituojama steigti "Nepriklausomos tarybinės Klaipėdos respubliką". Pasak Klaipėdos miesto tarybos pirm. V. Čepo, lapelių autorių aistros yra susijusios su pasirašyta Lietuvos ir Rusijos sutartimi.

Klaipėdos prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą, vyksta tardymas. Pulk. I. Bolianovskij neigia lapelių pasirašymą.

Dėl archyvų grąžinimo

Parlamento deputatas V. Žiemelis ir Sąjūdžio seimo tarybos pirm. J. Tumelis buvo išvykę į Maskvą, kur tęsė dar pavasarį pradėtas derybas dėl KGB archyvų grąžinimo Lietuvai. Šį kartą tartasi dėl vadinamųjų kadrų bylų grąžinimo. Spėjama, kad į Rusiją išvežta apie 15 tūkst. vadinamų liaudies gynėjų bylų. Tai svarbi pokario rezistencijos istorinė medžiaga. Pasak J. Tumelio, jau nekeliamas klausimas, kam ta medžiaga priklauso. Tačiau Rusijos saugumo pareigūnai siūlo dokumentus laikyti Rusijoje. Tik padaryti taip, kad viena pusė be kitos leidimo negalėtų jais naudotis. Lietuviai su tokia pažiūra nesutinka. Sutarta sudaryti žinovų grupes, kurios pateiks pasiūlymus kaip spręsti šią problemą. **J.A.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

PUSLAPIAI NEMAŽĖJA

Lietuvai atgavus laisvę, išeivijos lietuvių spauda dėl mums žinomų priežasčių atsidūrė naujuose sunkumuose.

Nežiūrint to, džiugu matyt "Tėviškės žiburius" progresuojant. Laikraščio puslapiai nemažėja, įdomūs ir turiningi straipsniai su spalvotomis antraštėmis. Sėkmės ateičiai. **Vytautas Šeštokas,** "TŽ" bendradarbis

TOKS MŪSŲ GYVENIMAS

Tu rašai, kad pas jus oras šaltokas, o pas mus tai niekas neatsimena tokios vasaros. Nuo pavasario nebuvo lietaus, viskas išdegė, derliaus nebus, ir jau dabar kaba, kad Lietuvoj bus badas. Neduok Dieve, ir dabar visko trūksta. Kainos labai didelės, trūksta maisto, žmonės gyvena blogai, pensijos nelabai didelės. Aš gaunu pensiją 2000 rb. Tai šitom kainom aš galiu nusipirkti 2 poras batų už savo pensiją, o yra žmonių, kurie gauna tik 800 rb. Valdžia keičiasi kaip pirštinės. Tarp savęs pjaunasi, kaip piemenys. Spekuliantų, žulikų ir vagių visur pilna. Jaunimas nenori dirbti. Jie priprato prie komunistinės tvarkos gyventi vienai dienai, o rytoj – kaip Dievas duos.

Aš gyvenu po senovei. Dirbam prie daržo. Vandens trūksta ir palaistymui, tai reikia toli nešti iš upeliuko, bet ir jis greitai išdžius, jei nebus lietaus. Mano žmona jau džiovina duonelę, nes jau duonelė parduotuvėje būna su pertraukom. Ir kainos pakilo: už kilogramą – 12 rb., mėsa 120 rb., sviestas 160 rb. kg., dešra nerūkyta 100 rb., o rūkytos visai nėra. Visos prekės labai blogos rūšies. Yra ir iš užsienio maisto prekių, bet labai brangios. Kalba, kad įves litus, tai gal bus pigiau. Kas turi tūkstančius rublių, dabar keičia pas spekuliantus į užsienio valiutą, nes bijo kad rublis Lietuvoj bus tik nusivalyti . . . **N.N., Lietuva**

Pareiškimas

Per paskutinius šešis mėnesius keliais pareiškimais Tautos fondui bandėme iškelti veiklos tęstinumo nukrypimus, griežtai prieštaraujančius ir nusižengiančius tiek TF statutui, tiek aukotojų siekiams. Tačiau, kaip paaiškėjo metiniame TF susirinkime š. m. gegužės 2 d., TF taryba ir valdyba yra sprendimuose visiškai bejėgės, manipuliuojamos vieno asmens, prisidengusio VLIKo autoritetu ir balsų privilegijomis, nesiskaitant su TF įstatais.

Nesulaukus esminių pakeitimų TF metinio susirinkimo metu (t.y. neperdavus pirmiausiai iš Laisvės iždo lėšų, principe aukotojų paskirtų nepriklausomai Lietuvai ir, neužbaigus TF veiklos kartu su pripažinta užbaigta VLIKo veikla), o taip pat, iškilus aukotojų teisinių ieškinių galimybei, susijusiai su pinigų nepaskyrimu aukotojų nurodytiems tikslams, – reiškiame atsistatydinimą iš Tautos fondo Kalifornijos skyriaus komiteto, įsigaliojantį nuo š. m. gegužės 2 d. (apie galimą pasitraukimą iš TF perspėjome dar š. m. balandžio 28 d. laiške TF tarybos pirmininkui p. Jurgiui Valaičiui).

***Albinas Markevičius,** pirm.,*
dr. Antanas Milaknis, dr. Roland Giedraitis, dr. Bronius Skadas, dr. Leo Trečiokas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070**

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 248-5922**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) **763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų **233-0303**

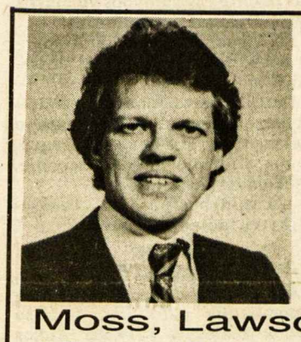

***Vaidotas Jonynas,** M.B.A., C.F.A.*
viceprezidentas
Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.**

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,
Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima ikimokyklinio amžiaus vaikus pilnai ar pusei dienos.
Skambinti telefonu **534-5773**

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.
Giminių pervežimas iš Montrealio Mirabel orauosčio į Torontą ir atgal.
- **Lėktuvų bilietai** į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS – **Toronto-Kopenhaga-Vilnius $1299 įskaitant mokesčius.** Kaina priklauso nuo sezono.
- **21st Century Travel Insurance Co.** Drauda Kanados lankytojams – **$1.15 dienai.**
- **Dolerių pristatymas** iš rankų į rankas per 2 savaites.
- **Automobilių pristatymas laivais į Baltijos kraštus.**
- **Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.**

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

AUDRA Travel CORPORATION
REMKITE LIETUVIŠKUS VERSLUS!
Naudokitės mūsų vienintelio Kanadoje lietuviško kelionių biuro paslaugomis!
GRUPĖS Į LIETUVĄ:
1992 m. spalio 1-14 d.d.
KOMERSANTŲ GRUPĖ į Tarptautinę parodą Vilniuje "BALTIC INFO '92"
1993 m. gegužės 8-23 d.d.
Teatro mėgėjų grupė į pirmą lietuvišką Pasaulinį teatro festivalį Vilniuje.
Bilietų ir vietų skaičius labai ribotas. Užsisakykite vietas dabar.
Mūsų biure:
* Siūlome geriausias kainas patogiausioms kelionėms į Lietuvą ir iš Lietuvos, pradedant $799
* Parduodame kelionių ir sveikatos draudas Kanados gyventojams ir jų svečiams
Naujovė – mašinų drauda atvykusiems pasisvečiuoti į Kanadą
* Pasiilgusiems saulės ir gero poilsio, rekomenduojame puikias poilsiavietes šiltuose kraštuose kiekvienam už prieinamas kainas
* Organizuojame individualias ir grupines keliones slidinėjimo ir golfo mėgėjams bei keliones pramoginiais laivais urmo kaina
* Pervežame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigus.
Rugsėjo mėnesį – pati artimiausia proga
SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA:
pirmadieniais–penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.
šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

ASF **EUROPARCEL**
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ*, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ
AIR CARGO
TIK 4,95 už kg
(LAIVU - $4.40 už kg)
- **PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES**
- **Į VISAS VIETOVES**
- **GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS**
- **PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA**

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.
Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.
MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.
Naujas numeris: **931-9389**
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS
Vytas Gruodis, Jr. (or Alexander Khalimov)

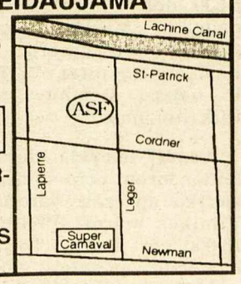

LIETUVOS-KANADOS KOMERCINĖ-GAMYBINĖ PASLAUGŲ ĮMONĖ
"TORVIL" LTD.
SIUNTINIŲ PATARNAVIMAS
ATSIMINKITE! – ARTĖJA KALĖDOS!
Pabūkite Kalėdų seneliu – siųskite dabar!
- ☑ STANDARTINIAI SIUNTINIAI
- ☑ SKUBŪS SIUNTINIAI
- ☑ PINIGŲ PERVEDIMAI

SPECIALUS SIUNTINYS SX-1
Cukrus 10 kg • Miltai 10 kg
Kumpis 0.5 kg • Ryžiai 10 kg
Kava 0.9 kg • Arbata 250
maišelių • Valgomoji alyva 3 l
35 kg tik už $99
Riboti kiekiai

GERIAUSIAS IR GREIČIAUSIAS KOKS GALI BŪTI PATARNAVIMAS
MŪSŲ SIUNTINIAI BUVO, YRA IR BUS PRISTATOMI nuo durų iki durų garantuotai

KANADA	JAV
Head office 63 Galaxy Blvd., Unit 7 Rexdale, Ontario M9W 5P1 tel: (416) 798-3320 fax: (416) 798-3321	Head office 2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 tel: 1-312-278-5258 fax: 1-312-278-0875
Branch 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 tel: (416) 534-3860 fax: (416) 533-4910	Branch R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway Buffalo, NY 14212 tel: 1-716-894-9880 fax: 1-716-894-9880

RE/MAX Above the Crowd!®
$500.00
Remkime svarbius lietuvių projektus.
Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu **$500** jūsų nurodytai šalpos organizacijai:
Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kuriuo laiku mūsų įstaigoje.
Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.

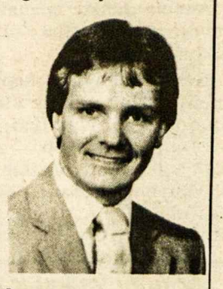

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616
An independent member broker

Century 21®
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. ***Kreipkitės į Valterį ar Rick Dreširius.*** *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė buvo iškilmingai atšvęsta mūsų parapijoje rugsėjo 20 d. Iškilmingas pamaldas su kunigais laikė ir Sutvirtinimo sakramentą teikė vysk. Paulius Baltakis, OFM.

— Sutvirtinimo sakramentą priėmė: Lukas Dalinda, Silvija Juraitė, Lina Kaleinikaitė, Vida Kaleinikaitė, Aras Paškus, Indrė Ramanauskaitė ir Simonas Ramanauskas.

— Parapijos šventės vaišės buvo Anapilio salėje 5 v.p.p. Vaišių metu meninę programą atlįko "Sutartinė", vadovaujama muz. N. Benotienės. "Sutartinei" akompanavo muz. J. Govėdas.

— Rugsėjo 27, sekmadienį, bus Toronto arkivyskupijos 150 m. gyvavimo sukakties iškilmės Midlande, Kanados kankinių šventovėje. Pamaldos bus lauke 11 v.r. prie popiežiui pastatytojo altoriaus. Pamaldų metu vieną Visuotinių maldų kreipinį skaitys lietuviškai mūsų parapijietė. Skatinami tose pamaldose kuo gausiau dalyvauti mūsų parapijiečiai, pasipuošę lietuviškais ženklais.

— Pakrikštyta James ir Reginos (Zubrickaitės) Pike dukrelė Emilija-Kotryna.

— Gauta žinia, kad Lietuvoje mirė a.a. Elena Andriuškevičienė, mūsų gero parapijiečio ir choristo Mečio Andriuškevičiaus mama.

— Tuoktis ruošiasi Edvardas Trinka su Deborah D. Wobbe.

— Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava bus Kanados Kat. Bendrijos reikalams.

— Pirmajai Komunijai norinčių ruoštis vaikučių tėveliai prašomi vaikučius jau dabar registruoti klebonijoje.

— Kanados lietuvių muziejaus Anapilyje lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v. Muziejuje vyksta dvi parodos: "Etnografiniai audiniai" ir "Lietuviškos mokyklos 1800-1992 m." Visi kviečiami parodas aplankyti.

— Anapilio knygyne galima įsigyti: naują lietuvių-anglų kalbų žodyną "Words-Words", paruoštą E. Kolupailaitės ir Br. Masioko; lietuviškų tikybos vadovėlių "Tikiu" komplektą (5 egz.); anglų kalba žurnalą iš Lietuvos "Lietuva". Taip pat galima užsiprenumeruoti savaitinį laikraštį anglų kalba iš Lietuvos "Lithuanian 7 Days".

— Mišios rugsėjo 27, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Jankaitį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Antaną Klimą ir Vladą Šešelgį.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos šventovėje rugsėjo 27 d., 9.30 v.r. Laikys kun. A. Žilinskas.

— Parapijos tarybos posėdis — rugsėjo 23 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Kun. P. Dilys rugsėjo 26-27 d.d. dalyvaus Čikagoje Lietuvių evangelikų reformatų sinode JAV. Torontan jis grįš spalio 1 d.

— Parapijos biuletenis spalio mėn. bus dalijamas šventovėje spalio 4 d.

Adomo Jakšto spaustuvei Lietuvoje aukojo: $100 — J. J. Rovai, E. Juzėnienė.

Gerojo Ganytojo koplyčios remonto vajui aukojo: $100 — R. J. Dūdos, R. E. Namikai; $75 — W. A. Dauneckai; $50 — A. Stančikai; $30 — M. Noreikienė; $20 — P. Čiurlys, D. Stanevičius, I. Baltakienė, J. Jonelienė; $10 — M. Raila.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 11.30 v. Mišias giedojo parapijos choras, kuriam vadovauja D. Viskontienė ir D. Radtkienė. Sezono pradžia yra gera proga naujiems balsams įsijungti į šį gražų giesmės ir dainos vienetą. Parapijos choras renkasi repeticijoms kiekvieną ketvirtadienį 7 v.v. Choro valdybos pirmininkas – A. Juozapavičius tel. 239-0995.

— Pakrikštytas Andrius - Julius Aldonos-Birutės (Staškevičiūtės) ir dr. Ramūno Barakauskų sūnus.

— Moterystės sakramentą "Our Lady of Sorrows" šventovėje priėmė Diana Simanavičiūtė su Robert Fung.

— Uždaros rekolekcijos vyrams Augustinijonų vienuolyne, King City, Ont. yra numatytos gruodžio 4-6 d.d. Praėjusiais metais dalyvių skaičius buvo labai sumažėjęs. Šiems metams būtina sužinoti dalyvių skaičių iš anksto. Todėl vyrai, kurie rengiasi rekolekcijose dalyvauti, yra prašomi šią savaitę (iki rugsėjo 27 d.) pranešti parapijos raštinei. Rekolekcijas pravestų jėzuitas kunigas, atvykęs iš Lietuvos.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— Šv. Pranciškaus Trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacijos Mišios rugsėjo 24, ketvirtadienį, 10 v.r. Susirinkimas po Mišių naujose susirinkimų patalpose.

— Mišios rugsėjo 27, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Edvardą Stankaitį, 9.20 v.r. – už a.a. Paulių Gorį, 10.15 v.r. – už a.a. Lindą Stadį, už a.a. Emiliją Aleksienę, 11.30 v.r. – už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 176 asmenys. Svečių knygoje pasirašė: A. Juocevičius iš Vilniaus; R. Jonavičius, K. Vrubliauskienė iš Kauno; A. Purss iš Vankuverio, B.C., P. Janušas iš Viktorijos, B.C.; P. Radvila iš Port Alberni, B.C.; B. Lukienė, A. Dudonis, Č. Tiškevičius iš Hamiltono; J. Jozėnas iš Burlingtono. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos vicepirm. Kristina Dambaraitė-Janowicz.

— LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis — rugsėjo 22, antradienį, 6.30 v.v.

— Dail. Roberto Jonavičiaus aliejaus paveikslų paroda — rugsėjo 27, sekmadienį, 11.30 v.r. — 2.30 v.p.p. Vytauto Didžiojo menės scenoje, per sekmadienio popietę.

— LN valdybos posėdis — rugsėjo 24, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Aukos slaugos namams

$3,000 — a.a. Jeronimo Sabaliausko pomirtinis palikimas. Iš viso statybos fonde yra $814,586. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

A.a. Juozo Žilio atminimui J. Vinslovas su šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A.a. Jono Kazlausko atminimui, užjausdama sūnų dr. Sigitą ir dr. Angelę Kazlauskus, gimines bei artimuosius, Zita Bilevičiūtė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $50 — dr. Gr. Girdauskas (a.a. J. Kazlausko atminimui), J. Trečiokas (a.a. Reginos Klemkienės atminimui), M. Rudzinskaitė.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai? Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokite į narius!

Informaciją teikia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Drešeris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.

LN verbavimo komitetas

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą.

$1.50 už kg ($0.68 už sv) ar $7.50 už kubinę pėdą, priklausomai kas yra pigiau.

Palyginkime:	Kaina pagal svorį	Kaina pagal tūrį
Du ar trys siuntiniai, sveriantys 50 kg ir esantys 3 kubinių pėdų	75.00	22.50
Bet koks siuntinių skaičius iki 50 kg pristatomas į namus už	15.00	15.00
Iš viso	90.00	37.50
Iš viso už kg	$1.80	$0.75
Iš viso už svarą	**$0.82**	**$0.34**

- Specialios stiprios dėžės parūpinamos nemokamai (arba naudokite savo).
- Kiekvienas siuntinys apdraustas $100 verte, plius persiuntimo išlaidos nemokamos.
- Kiekvienas siuntinys saugiai surišamas ir sutvarkomas nemokamai.
- Gavėjo pasirašytas patvirtinimas pasiunčiamas siuntėjui nemokamai.

Nordland Express

bendrovės adresas: 1650 Bloor St. W., Toronte,
(Indian Rd. gatvės kampe, du kvartalai į rytus nuo Keele gatvės)
Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. – 8 v.v.
Norėdami gauti daugiau informacijų, paskambinkite
tel. (416) 535-5000,
arba paklauskite savo draugų, kuriuos jau aptarnavome.

Toronto lietuvių dramos teatras "AITVARAS"

vaidins Toronto Lietuvių namų kultūros komisijos premijuotą

***FELIKSO JOKUBAUSKO* 3-jų veiksmų komediją**

"Paskutinis iš Varlynės"

PREMJERA – 1992 m. spalio 4, sekmadienį, 3 val. po pietų

Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor Street West

Bilietai – $6.00 asmeniui gaunami prie įėjimo. ***"Aitvaro" valdyba***

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga kviečia visą jaunimą į "Sugrįžimas į mokyklą" šokius, kurie įvyks 1992 m. rugsėjo 26, šeštadienį Toronto Lietuvių namuose. Pradžia – 8 v.v., šokiai – 9 v.v. Bilietai prie įėjimo. **Valdyba**

Toronto jaunimo ansamblio "Gintaras" registracija naujų šokėjų ir repeticijos prasideda **rugsėjo 24,** ketvirtadienį, 6.30 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje. Nauji šokėjai priimami nuo 8 metų amžiaus. Prašome visus vaikus užsiregistruoti, o tėvams dalyvauti susirinkime ten pat, kur bus aptarti svarbūs ansamblį liečiantys klausimai bei išvykos.

Spalio 1-5 d.d. vyriausieji šokėjai su vadovais, dainininkės ir muzikantai vyks į Los Angeles, Kalifornijon, kur atliks programą Lietuvių dienose.

Taip pat pranešame, kad metinis "Gintaro" koncertas įvyks **1993 m. balandžio 3,** šeštadienį, Etobicoke School of Arts (Royal York g.), mokyklos auditorijoje. Koncerto tema "Iš močiutės skrynios" programą atliks visos šokėjų, dainininkių, instrumentalistų grupės. Visi kviečiami iš arti ir iš toliau dalyvauti šiame neeiliniame koncerte.

Jei norime, kad "Gintaras" dar ilgus metus gyvuotų mūsų tarpe, jam reikia finansinės paramos iš visuomenės. Turint valdžios "charterį", aukos yra atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių. Aukas galima įteikti vadovams arba bankeliuose. Nuoširdžiai dėkojame. **K.**

Lietuvos konsulato Kanadoje pranešimu, asmenys, suinteresuoti lietuvių kalbos ir literatūros studijomis Lietuvoje, prašomi kreiptis į Valstybinę tarptautinių studijų komisiją, Gedimino 11, 2039, Vilnius, Lithuania.

Gauta žinia, kad Kanados katalikų vyskupų konferencija įsteigė fondą remti Vidurio ir Rytų Europos Katalikų Bendrijas. Jis veiks 5-10 metų. Kiekviena Kanados vyskupija prisidės prie to fondo savo pasirinktu būdu. Remiami bus projektai, kuriuos rekomenduos atitinkamų kraštų vyskupų konferencijos. Lietuvos vyskupų konferencija jau yra kreipusis į Kanados kat. vyskupų konferenciją, prašydama paramos statomai A. Jakšto spaustuvei Kaišiadorysė. Pernai ji tam tikslui gavo 5.000 dol. Šiemet tikisi gauti daugiau. Minėtos spaustuvės statybą šią vasarą aplankė KLK centro pirm. V. Taseckas ir patyrė stambios pagalbos reikalingumą.

"Vagos" leidykla Lietuvoje išleido torontiečio Juozo Kralikausko apysaką, vardu "Įkaitę Vilniaus mūrai" 1991 m. data, 15.000 egz. tiražu. Toronte dabar gauti pirmieji egzemplioriai. Pirmoji apysaka yra didžioji dalis autoriaus romano, "Įkaitę Vilniaus akmenys" išleisto Čikagoje 1987 m., antroji apysaka — "Vėlinės", vaizduojanti 1940-1953 m. įvykius Lietuvoje. Taip pat Lietuvoje yra paruošta J. Kralikausko mindauginių romanų trilogija vienoje knygoje, bet dėl labai pasunkėjusių leidybos sąlygų dar negali būti išleista.

• **Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi –** *"TŽ" leidėjai*

ALGIS MEDELIS spalio pradžioje skrenda į Lietuvą. Reikalingi patarnavimų, nedelsdami kreipkitės tel. 1-416-434-1847.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

Lietuvos kankinių šventė

Rugsėjo 20, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje ir Anapilio salėje vyko kasmetinė šioje parapijoje rengiama Lietuvos kankinių šventė.

Šventės didesniam orumui prisidėjo joje dalyvavimas lietuvių išeivijos vyskupo P. Baltakio, OFM. Vyskupas per pamaldas suteikė septyniems parapijos jaunuoliams bei jaunuolėms Sutvirtinimo sakramentą.

Mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis ir šeši kunigai: prel. Pr. Gaida, kun. J. Staškus, kun. A. Simanavičius, OFM, kun. J. Liauba, OFM, kun. K. Butkus, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM.

Pamokslą pasakė vyskupas, iškeldamas dėkingumo prasmę — reikia dėkoti Dievui už daugelį dalykų, ypač už Tėvynei laisvės dovaną, o taip pat ir žmonėms, pvz. Anapilio steigėjams ir išlaikytojams, kur yra įsikūręs religinis bei tautinis centras. Mišių skaitinius atliko Sutvirtinimo sakramentą priėmusiųjų tėvų atstovai, aukų procesijoje dalyvavo parapijos jaunimo ir tarybos atstovai. Per Mišias giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo. Pamaldose buvo Kanados, Lietuvos, šaulių ir katalikių moterų skyriaus vėliavos su minėtų organizacijų atstovų palydomis.

Po Mišių, pagal tradiciją iš Lietuvos, vyko procesija į Šv. Jono lietuvių kapines, esančias Anapilio sodyboje. Švenčiausiąjį po baldakimu nešė vyskupas, ėjo kunigai, Sutvirtinimo sakramentą priėmusieji, parapijos jaunučių choro dalyviai, mergaitės tautiniais drabužiais, šventės maldininkai, vedami nešamo kryžiaus ir vėliavų. Kapinių koplyčioje buvo Švenčiausiojo pagarbinimas. Procesijai vykstant ir grįžtant, giedojo parapijos choras.

Po procesijos Anapilio salėje vyko vakarienė. Parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus, kuris vadovavo vakarienės programai, pasveikino gausiai susirinkusius šventės dalyvius ir pakvietė vysk. P. Baltakį, OFM, sukalbėti maldą.

Viešnios ir svečiai vaišinosi šeimininkės J. Gurklienės ir jos padėjėjų pagamintais gardžiais valgiais.

J. Karasiejus supažindino su svečiais, kurių tarpe buvo Lietuvos generalinis konsulas H. Lapas ir Ponia. Be anksčiau minėtų kunigų dar dalyvavo evangelikų kunigai P. Dilys ir A. Žilinskas su Ponia, o taip pat parapijų tarybų bei organizacijų atstovai. Šventėje dalyvavo jėzuitas klierikas V. Karvelis iš Lietuvos, studijuojantis teologiją Toronte.

Ta proga KLK moterų draugijos parapijos skyriaus valdybos pirm. A. Augaitienė šventovei padovanojo Marijos gintarinį paveikslą, meniškai įrėmintą A. Katelienės, įteikdama jį klebonui kun. J. Staškui. Paveikslas buvo gautas iš Panevėžio "Caritas" organizacijos. Katalikių moterų skyrius šventei papuošė gėlėmis ir šventovę.

Trumpą, bet labai nuotaikingą, visiems patikusią meninę programą atliko dainos vienetas "Sutartinė", vadovaujama muz. N. Benotienės ir palydima muz. J. Govėdo.

Klebonas kun. J. Staškus padėkojo vysk. P. Baltakiui, OFM, programos atlikėjams, visiems svečiams ir parapijiečiams už dalyvavimą šventėje, taipogi visoms tarnyboms, kurios prisidėjo prie šventės organizavimo. Atskiru žodžiu padėkojo seselei Loretai, kuri parapijos jaunuolius paruošė Sutvirtinimo sakramentui.

Po skanių pyragų ir kavutės pamažu visi šventės dalyviai skirstėsi namo. **A.**

Vysk. P. Baltakis, OFM, atvykęs į Torontą rugsėjo 19 d. dalyvauti metinėje Lietuvos kankinių parapijos šventėje, aplankė kun. Igną Mikalauską, OFM, invalidų prieglaudoje; sekmadienį atliko pagrindines šventės apeigas Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje, suteikė Sutvirtinimo sakramentą keliolikai jaunuolių, dalyvavo parapijos vaišėse didžiojoje Anapilio salėje. Prieš pagrindines pamaldas klebonijos posėdžių kambaryje sekmadienį įvyko Kanados lietuvių katalikų centro posėdis, kuriame vysk. P. Baltakis padarė pranešimą apie pertvarką Religinėje šalpoje, planuojamus darbus ir tolimesnę labdarinę pagalbą Lietuvai. Toji pagalba esanti reikalinga lėšomis, vaistais ir įvairiais reikmenimis. Jis kvietė ir toliau remti Religinę šalpą, kurios įstaiga veikia Bruklyne. Tai šalpos organizacijai, stambiomis siuntomis padedančiai Lietuvai, vadovauja pats vysk. P. Baltakis.

Metropolinio Toronto nuomininkų organizacijų (Federation of Metro Tenants' Associations) metinis susirinkimas įvyks spalio 24 d. North York Civic Centre (5100 Yonge St.). Registracija prasidės 8.30 v.r.; mokestis, įskaitant ir pietus – $10 (pensininkams, studentams ir neturintiems darbo – $5). Bus svarstomi svarbūs nuomininkų reikalai. **Inf.**

Atitaisymas. Užuojautoje a.a. dr. Antanui Matukui turi būti **Ligija,** Vaclovas, Sandra ir Ričardas su šeima Kybartai.

Vilniaus I-osios notarinės kontoros vyriausioji notarė

Ona Adomavičienė,

1992 m. rugsėjo 27, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje,

skaitys PASKAITĄ tema "Dabartinė teisinė padėtis Lietuvoje".

Išeivijos turto atgavimo ir turto pirkimo klausimai.

Įėjimas – laisva auka.

Norintys asmeniškai pasikalbėti su O. Adomavičiene gali skambinti rugsėjo 24-30 d.d. telefonu **762-7393.**

Rengėjai

PASKAITA ATIDĖTA

IEŠKAU MOTERS, kuri galėtų prižiūrėti 17 mėn. vaiką. Skambinti po 6 v.v. tel. 278-0625 Mississaugoje.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina $5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

PRISTATOME LIETUVOJE tiesiai į namus dolerius, šaldytuvus, viryklas, televizorius, automobilius pigiausiom kainom. Skambinti Genei Kairienei tel. (416) 643-3334. (Žiūr. skelbimą 4-tame puslapyje).

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitei $200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitei $150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

MONTREALQUE

Lietuvos aukščiausiosios tarybos deputatai po susitikimo su Montrealio lietuviais. Iš kairės: KLB krašto valdybos narė JULIJA ADAMONYTĖ, AT sekretorius LIUDVIKAS SABUTIS, deputatų palydovė ASTA SKAISGIRYTĖ, KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. ARŪNAS STAŠKEVIČIUS, KLJ sąjungos Montrealio skyriaus pirm. VILIJA LUKOŠEVIČIŪTĖ ir Lietuvos teisingumo ministeris ZENONAS JUKNEVIČIUS
Nuotr. J. Piečaičio

Kvebeko provincijos parlamentas šiais metais mini savo 200 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga rugsėjo 8-13 d.d. sukvietė gausų būrį parlamentarų iš Vakarų Europos, Rytų Europos, Azijos, Afrikos, Pietų Amerikos ir JAV-bių padiskutuoti įvairiais aspektais apie demokratiją. Simpoziumas vyko daugiausia Kvebeko mieste, bet kai kurie svečiai trumpam buvo apsistoję ir Montrealyje. Šiame suvažiavime Lietuvos parlamentui atstovavo Aukščiosiosios tarybos sekretorius Liudvikas Sabutis, teisingumo ministeris Zenonas Juknevičius ir palydovė Asta Skaisgirytė.

Tik atskridę, rugsėjo 8 d. vakare Lietuvos atstovai Aušros Vartų parapijos salėje susitiko su Montrealio lietuviais. Nors tai buvo antradienio vakaras, bet pasimatyti su svečiais susirinko apie 70 montrealiečių. KLB Montrealio apylinkės pirm. Arūnas Staškevičius susirinkusius supažindino su svečiais. Po to kalbėjo L. Sabutis ir Z. Juknevičius; atsakinėjo ir į klausimus.

Iš svečių pranešimų sužinota, kad Aukščiausioji taryba per dvejus su puse metų priėmė apie 500 įstatymų. Ne visi įstatymai tobuli. Privatizacijos įstatymo vykdymą stabdo savivaldybių biurokratai, o desovietizacijos įstatymas visiškai nepraėjo. Seimo rinkimams užsiregistravo daugelis partijų. Jų programos beveik vienodos, tik apie jas galima spręsti iš dabartinių depatatų pasisakymų Aukščiausiosios tarybos debatuose. Pagaliau, atrodo, seimo rinkimuose bus tik dvi kryptys – dešinė ir kairė. Prie kavos svečiai dar atskirai atsakinėjo į įvairius klausimus ir paaiškino problemas. Pabaigoje L. Sabutis bendruomenės pirmininkui įteikė Sausio 13-tosios medalį ir knygą. Po to svečiai buvo nuvežti į Kvebeko provincijos parlamento parūpintą viešbutį.

Montrealio lituanistinė mokykla pradės naujus mokslo metus rugsėjo 26, šeštadienį, 9 v.r. Seselių namuose ir jaunesnio amžiaus mokiniams – parapijos salėje. Dar nevėlu registruotis. Mokyklos vedėja – Joana Adamonytė, tel. 722-3545.

AV parapijos kunigai pradėjo prieškalėdinį savo parapijiečių lankymą. Kun. Izidorius Sadauskas lanko LaSalle gyvenančius, o klebonas kun. Juozas Aranauskas – tolimesnius užmiesčius.

Arūnas Staškevičius rugsėjo 8 ir 10 d.d. turėjo pasikalbėjimą per CJAD radiją apie Montrealio lietuvių bendruomenės veiklą.

A.a. Valerija Balčiūnaitė, 86 m. amžiaus, mirė rugsėjo 9 d. Palaikai iš AV šventovės rugsėjo 12 d. nuvežti į Notre Dame des Neiges krematoriumą ir sudeginti. Liūdi artimieji ir giminės Bostone, Argentinoje ir Lietuvoje. **B.S.**

Vatikano radijas 1992.IX.4 transliavo savo darbuotojo kun. K. Ambraso, SJ, pokalbį su Montrealio AV par. klebonu kun. J. Aranausku, SJ. Pastarasis pareiškė kalbėsiąs ne visų septynių lietuvių parapijų vardu, o tik savosios ir Šv. Kazimerio parapijos vardu (Kanadoje yra devynios lietuvių katalikų parapijos ir dvi misijos, Red.).

"Po II pasaulinio karo Montrealyje priskaitėme apie dešimt tūkstančių lietuvių ir buvo tik viena Šv. Kazimiero parapija. Tuomet vietinis arkivyskupas Paul Roger (Leger, Red.) pakvietė lietuvius jėzuitus įkurti naują lietuvių Aušros Vartų parapiją. Tuomet atvyko Tėvas Jonas Kubilius, prie jo prisidėjo Tėvas Stasys Kulbis ir Tėvas Juozas Aranauskas. Ir taip įkūrėme ir pastatėme šią Aušros Vartų Dievo Motinos parapiją ir bažnyčią. Prie bažnyčios taip pat tuojau įsikūrė Nekalto Marijos Prasidėjimo seselės iš Putnamo. Kai pradėjom statyti ir steigti šią parapiją, daugelis galvojo gal tiktai užteks 20-šimčiai metų, po to galbūt atsidarys durys į Lietuvą ir visi grįšime. Bet praėjo jau 40 metų. Tiktai vienas Dievas žino, kiek jos gali išsilaikyti ir gyvuoti. Jos dabar turi Montrealyje dvi gražias, naujai pastatytas bažnyčias, turi ir tam tikrų kas metai pajamų ir santaupų, taip kad jos be didelio vargo dar gali ilgai išsilaikyti. Tai priklausys daugiau nuo pačios parapijos vadovybės". **Kor.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 **FAX 722-3546**
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $29,000,000 REZERVAS – virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.–	4¾%	Taupymo – special.	2¾%
Certifikatus 2 m.	5¾%	Taupymo – su gyv. dr.	2 %
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	2½%
1 metų	4½%	Einamos sąsk.	1½%
180 d. - 364 d.	4¼%	RRIF–RRSP – 1 m.term.	5 %
120 d. - 179 d.	4 %	RRIF–RRSP – 2 m.term.	6 %
60 d. - 119 d.	4 %	RRIF – RRSP – taup.	2¾%
30 d. - 59 d.	2¾%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 6½%, asmenines – nuo 7½%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

IŠNUOMOJAMAS ar parduodamas St. Petersburg Beach, Floridoje, dviejų miegamųjų su dviem prausyklom butas. Penkios minutės nuo jūros. Skambinti tel. 1-708-788-8147.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

PENSININKAS savo 3 miegamųjų "condominium" bute Lambton Square, Scarlett Rd., išnuomoja 1-2 kambarius su baldais vyr. amžiaus vyrui. Visi patogumai: atskira prausykla, plovimo mašina-džiovintuvas, pirtis, požeminis automobiliams garažas, plaukimo baseinas, bendra virtuvė, salonas, balkonas. $400 mėnesiui. Skambinti tel. 767-3598.